

Ilova 6a: E&S siyosati va protseduralari

Dastur nomi:

Transformational Pathways Initiative (TPI)

Finance in Motion Asset Management

PSAA arizachisi:



Transformational Pathways Initiative (TPI) uchun atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi

Indeks

Ilova 6a: E&S siyosati va protseduralari.....	
Indeks	2
Jadvallar ro'yxati	3
Qisqartmalar.....	3
Ta'riflar	5
TPI Ekologik va Ijtimoiy Siyosati	7
1.1 Prinsiplar.....	8
1.2 Siyosat majburiyatlari	11
1.3 Muassasaviy va amalga oshirish tartiblari	16
TPIning atrof-muhit va ijtimoiy protseduralari.....	18
2.1 Tuzilma va doira	18
2.2 Investitsiya tsiklida E&S protseduralari bo'yicha umumiy ma'lumot	29
2.3 Kategorizatsiya	31
2.4 To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar	32
2.5 Moliyaviy vositachilar	37
2.6 Portfelni monitoring qilish va hisobot berish	42
2.7 Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi	42
2.8 Manfaatdor tomonlar bilan aloqalar va ma'lumotlarni oshkor qilish.....	44
Ilovalar	45
3.1 Ilova 1: Istisno ro'yxati	45
3.2 Ilova 2: SEAHga yondashuv	49
3.3 Ilova 3: Mahalliy xalqlarni rejalashtirish ramkasi.....	51
3.4 Ilova 4: To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun E&S bo'yicha indikativ skrining tekshiruv ro'yxati	56
3.5 Ilova 5: To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun E&S due diligence savolnomasining ko'rsatkichli qisqa mazmuni	60
3.6 Ilova 6: Brownfield investitsiyalari uchun E&S muvofiqlik auditi bo'yicha indikativ tavsif.	63

3.7	Ilova 7: Moliyaviy vositachilar uchun ko'rsatkichli E&S skrining tekshiruv ro'yxati	64
3.8	Ilova 8: Moliyaviy vositachilar uchun ko'rsatmali E&S FI due diligence savolnoma	66
3.9	Ilova 9: Konflikt sezgirligi bo'yicha indikativ baholash tavsifi	69
3.10	Ilova 10: To'g'ridan-to'g'ri investitsiya uchun ESAP shabloni	70
3.11	Ilova 11: Moliyaviy vositachi uchun ESAP shabloni	72
3.12	Ilova 12. To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun ESMS bo'yicha indikativ tavsif	73
3.13	Ilova 13: Moliyaviy vositachilar uchun ESMSning ko'rsatkichli tuzilmasi	74
3.14	Ilova 14: Indikativ ESIA qisqa mazmuni	75
3.15	Ilova 15: Indikativ ESMP qisqa mazmuni	77
3.16	Ilova 16: Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasining qisqacha mazmuni – To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun ko'rsatmalar	78
3.17	Ilova 17: Mehnat boshqaruvi bo'yicha ko'rsatkich tartib sxemasi	81
3.18	Ilova 18: Ko'rsatkich ko'rinishidagi ko'chirish siyosati doirasining va ko'chirish bo'yicha harakatlar rejasining qisqacha mazmuni	82
3.19	Ilova 19: Biodiversitetni boshqarish bo'yicha ko'rsatmali reja qisqa mazmuni	83
3.20	Ilova 20: Shartli Favqulodda Tayyorgarlik va Javob Rejasi (EPRP) Qisqacha Mazmuni	84
3.21	Ilova 21: Taxminiy tasodifiy topilmalar protsedurasi sxemasi	85
3.22	Ilova 22: To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun yillik E&S ijro hisobotining ko'rsatkichli qisqa mazmuni	86
3.23	Ilova 23: Moliyaviy vositachilar uchun yillik E&S ijro hisobotining ko'rsatkichli qisqa mazmuni	88

Jadvallar ro'yxati

Jadval1 . Istisno qilingan investitsiyalar	11
Jadval2 . Barcha investitsiyalar uchun minimal talablar	11
3 -jadval. To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun xavfga asoslangan talablar	13
Jadval4 . Barcha moliyaviy institut investitsiyalari uchun E&S talablari	16

Qisqartmalar

AIFM	Alternativ investitsiya fondi boshqaruvchisi
CLO	Jamoatchilik bilan aloqa bo'yicha mas'ul xodim (Community Liaison Officer)
DNSH	Jiddiy zarar yetkazmaslik
E&S	Atrof-muhit va ijtimoiy
FKK	Favqulodda vaziyatlarga tayyorlik va javob reja
ESAP	Atrof-muhit va ijtimoiy chora-tadbirlar rejasi
Atrof-muhit va ijtimoiy ehtiyotkorlik bo'yicha o'rganish	Atrof-muhit va ijtimoiy ehtiyotkorlik tekshiruvi
ESIA	Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash
ESMP	Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi
ESMS	Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi
Yevropa Ittifoqi	Yevropa Ittifoqi
FI	Moliyaviy vositachilar (Financial Intermediaries)
GHG	Issiqxona gazlari (Greenhouse Gas)
GmbH	Mas'uliyati cheklangan jamiyat (GmbH – Gesellschaft mit beschränkter Haftung)
Xalqaro Moliya Korporatsiyasi	Xalqaro Moliya Korporatsiyasi
Xalqaro Mehnat Tashkiloti	Xalqaro Mehnat Tashkiloti
MSS	Ijtimoiy himoyaning minimal darajasi
Mehnat muhofazasi va xavfsizlik	Mehnat muhofazasi va xavfsizlik
PAI	Asosiy salbiy ta'sir
PS	Ijro standartlari
SARL	Mas'uliyati cheklangan jamiyat (SARL – Société à Responsabilité Limitée)
SEAH	Jinsiy ekspluatatsiya, suiiste'mol va bezorilik
Maxsus maqsadli korxona	Maxsus maqsadli korxona
tCO ₂	karbon dioksidning metrik tonnasi
ToR	Topshiriq shartlari (Terms of Reference)
TPI	Transformatsiya yo'nalishlari tashabbusi

BMT

Birlashgan Millatlar Tashkiloti

UNDRIP

BMtning Tub Aholilar Huquqlari To'g'risidagi Deklaratsiyasi (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples)

Ta'riflar

Alternativ investitsiya fondi boshqaruvchisi (AIFM)	TPI uchun AIFM — Finance in Motion Asset Management SARL.
Bog'liq inshootlar	Loyiha doirasida moliyalashtirilmaydigan, biroq loyiha bo'lmaganida qurilmagan yoki kengaytirilmagan bo'lar edi va ularsiz loyiha amalga oshmaydigan inshootlar.
Shikoyatlarni ko'rib chiqish bo'yicha mas'ul shaxs	Mijozlar yoki boshqa manfaatdor tomonlarning shikoyatlari adolatli, o'z vaqtida hamda amaldagi qonuniy va tartibga soluvchi talablarga, shuningdek xalqaro ilg'or amaliyotlarga muvofiq ko'rib chiqilishini ta'minlash uchun mas'ul shaxs.
To'g'ridan-to'g'ri investitsiya	Jamg'armadan mos keladigan faoliyatlar uchun bevosita moliyalashtirish oladigan kompaniyalar, loyihalar yoki maxsus maqsadli tuzilmalar (SPVlar).
Moliyaviy vositachilar (FI)	Mijozlarga qayta kreditlash (on-lending) uchun mo'ljallangan moliyaviy institutlar, jumladan mahalliy banklar va bank bo'lmagan moliyaviy institutlar.
Moliyaviy vositachi Investitsiya	Jamg'arma tomonidan moliyaviy vositachilar (jumladan banklar va bank bo'lmagan moliyaviy institutlar) orqali moliyalashtiriladigan faoliyat bo'lib, bunda moliyaviy vositachi Jamg'arma kapitalini mos keluvchi sub-qarz oluvchilarga qayta kreditlaydi.
Vositachilik orqali kreditlash	Moliyaviy institutlarga, jumladan mahalliy banklar va bank bo'lmagan moliyaviy institutlarga, ustuvor yoki subordinatsion kreditlar, obligatsiyalar yoki boshqa qarz vositalari shaklida beriladigan qarz (moliyalashtirish).
Investitsiya qo'mitasi	AIFM tarkibidagi qaror qabul qiluvchi organ bo'lib, investitsiya takliflarini ko'rib chiqish va tasdiqlash uchun mas'uldir.
Investitsiyalar	Jamg'arma tomonidan korporativ subyektlar, loyihalar yoki moliyaviy vositachilar (FI) orqali moliyalashtiriladigan faoliyatlar.

Investitsiya oluvchilar	Jamg'armadan moliyalashtirish oluvchi va Jamg'armaning investitsiya maqsadlariga muvofiq mos keladigan faoliyatlarni amalga oshirish bo'yicha shartnoma asosida majburiyat olgan subyektlar. Bunga to'g'ridan-to'g'ri investitsiya oluvchilar (masalan, qarz oluvchi kompaniyalar yoki loyiha homiylari) hamda banklar, lizing kompaniyalari yoki mikro-moliya institutlari kabi moliyaviy institutlar kiradi; ular Jamg'arma kapitalini mos keluvchi yakuniy qarz oluvchilarga qayta beradi.
Loyiha	Loyiha ("Loyiha") — bu Investitsiya oluvchi tomonidan TPI mablag'larini olish uchun so'ralayotgan ma'lum bir mos keladigan biznes faoliyatlari to'plamidir. Agar moliyalashtirish allaqachon ajratilgan bo'lsa, Loyiha moliyalashtirish hujjatlarida belgilangan biznes faoliyatlariga ishora qiladi.
Ikkinchi darajali qarz oluvchi	Jamg'armadan kapital olgan moliyaviy vositachi orqali moliyalashtirishning yakuniy oluvchisi. Sub-qarz oluvchilar odatda kichik va o'rta korxonalar, yuridik shaxslar yoki jismoniy shaxslar bo'lib, ular Jamg'arma kapitali hisobidan to'liq yoki qisman moliyalashtirilgan kredit mahsulotlarini oladilar.
Investitsiya bo'yicha maslahatchi ("Maslahatchi")	Finance in Motion GmbH
Jamg'arma	Transformational Pathways Initiative (TPI).

TPI Ekologik va Ijtimoiy Siyosati

Transformational Pathways Initiative (TPI, “Jamg’arma”)ning strategik yo’nalishi tanlab olingan hududlarda past uglerodli, iqlimga chidamli sanoat va agro-oziq-ovqat tizimlariga hissa qo’shadigan investitsiyalarni qo’llab-quvvatlashdan iborat bo’lib, bunda ham mitigatsiya, ham moslashuv (adaptatsiya) ta’sirlari ustuvor hisoblanadi. Ushbu ta’sir maqsadlariga muvofiq, Jamg’arma o’zining moliyalashtirilgan faoliyatlari bilan bog’liq atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) xavf va ta’sirlarni samarali hamda adolatli boshqarishni ustuvor deb biladi.

TPI sanoatni dekarbonizatsiya qilish, resurslardan samarali foydalanish va iqlimga chidamlilikni turli strategik tarmoqlarda qo’llab-quvvatlovchi investitsiyalarni moliyalashtirish uchun mo’ljallangan. U to’rtta asosiy investitsiya mavzusiga e’tibor qaratadi:

- Sanoat uchun qayta tiklanuvchi energiya
- Samaradorlik va aylanma iqtisodiyot
- Elektrifikatsiya va barqaror yoqilg’ilar
- Iqlimga mos kiritmalar

Kichik loyihalar (subloyihalar) hajmi va moliyalashtirish usuli bo’yicha turlicha bo’lib, yirik sanoat modernizatsiyalari (masalan, energiya tejamkor ishlab chiqarish liniyalari, qayta tiklanadigan energiya inshootlari) uchun to’g’ridan-to’g’ri kreditlar, shuningdek kichik va o’rta korxonalar (SME) uchun vositachilik orqali moliyalashtirish (masalan, quyosh energiyasi tizimlari, samarali sovutish texnologiyalari)ni o’z ichiga oladi.

Transformational Pathways Initiative (TPI) asosan rivojlangan sanoat zonalarida joylashgan brownfield investitsiyalarini moliyalashtiradi va mavjud inshootlarni modernizatsiya qilish hamda resurslardan samarali foydalanishni yaxshilashga e’tibor qaratadi. Jamg’arma cheklangan miqdorda greenfield loyihalarni ham o’z ichiga olishi mumkin, biroq ular odatda allaqachon sanoat maqsadlari uchun ajratilgan hududlarda joylashadi. Umuman olganda, TPI qayta tiklanuvchi energiyani integratsiya qilish, elektrifikatsiya va iqlimga mos kiritmalar kabi yo’nalishlarda past va o’rtacha xavfli sanoat faoliyatlari aralashmasini qo’llab-quvvatlaydi. Atrof-muhit xavflari obyektga xos bo’lib, puxta skrining, texnik yordam va kamaytirish choralarini qo’llash orqali boshqarilishi kutiladi. Ijtimoiy xavflar cheklangan bo’lib qoladi, chunki loyihalar asosan sanoatga oid bo’lib, yer sotib olish yoki jismoniy ko’chirishni o’z ichiga olishi kutilmaydi. Shunga qaramay, ESMS (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi) har qanday qoldiq xavflarni bartaraf etish uchun xalqaro ilg’or amaliyotni qo’llaydi.

E&S masalalari Jamg’armaning maqsadlari markazida bo’lib, u Investitsiya oluvchilar bilan, jumladan Moliyaviy vositachilar (FI), sub-qarz oluvchilar va kompaniyalar bilan o’zaro munosabatlarini yo’naltiradi. Ushbu siyosat Jamg’armaning majburiyatlarini bayon qiladi va Jamg’arma o’zini hisobdor qiladigan tamoyillar hamda standartlarni belgilaydi; shu orqali TPI tomonidan moliyalashtirilgan faoliyatlarda E&S natijalarini yaxshilashga ko’maklashadi.

E&S siyosati Jamg'armaga, shuningdek uning investitsiya oluvchilariga va tegishli hollarda sub-kreditlarga ham tatbiq etiladi. Siyosat quyidagi tuzilmaga ega:

1. Prinsiplar	2. Majburiyatlar	3. Muassasaviy va amalga oshirish tartiblari
Ushbu bo'lim Jamg'armaning investitsiya faoliyati va xavflarni boshqarish yondashuvini yo'naltiradigan asosiy atrof-muhit va ijtimoiy tamoyillarni bayon qiladi, jumladan xalqaro standartlarga muvofiqlik, mavzuviy ustuvorliklar hamda kesishuvchi (cross-cutting) maqsadlar.	Ushbu bo'lim Jamg'armaning E&S siyosati bo'yicha asosiy majburiyatlarini bayon qiladi, jumladan Ekologik va ijtimoiy boshqaruv tizimini (ESMS) joriy etish, investitsiyalarni istisno qilish, barcha investitsiya oluvchilar uchun minimal hamda xavfga asoslangan talablarni belgilash va shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlarini nazarda tutadi.	Ushbu bo'lim Jamg'armaning E&S siyosatini amalga oshirish bo'yicha institutsional tartiblarni bayon qiladi, jumladan resurslarni taqsimlash, ichki rollar va mas'uliyatlar hamda hisobot berish majburiyatlari.

1.1 Prinsiplar

i. Ehtiyotkorlik yondashuvi

Jamg'arma E&S boshqaruvida ehtiyotkorona yondashuvni qabul qiladi, potentsial xavf va ta'sirlarni oldindan aniqlab, ularni bartaraf etish orqali odamlar va atrof-muhitga yetkaziladigan zararni minimallashtiradi. Bu xavflarni oldini olish, minimallashtirish, kamaytirish yoki bartaraf etish hamda E&S ko'rsatkichlari bilan bog'liq imkoniyatlarni aniqlash orqali amalga oshiriladi.

ii. Kamaytirish ierarxiyasi

Jamg'arma kamaytirish ierarxiyasi (mitigation hierarchy) tamoyilini qo'llaydi: salbiy ta'sirlarni oldini olishga intiladi, bu imkoni bo'lmasa — ularni minimallashtiradi va zarur bo'lganda yumshatadi hamda atrof-muhit va ta'sirlangan manfaatdor tomonlarga ijobiy ta'sirlarni kuchaytiradi. Bu inson hayoti sifati va atrof-muhitning yomonlashuvining oldini olishga, shuningdek biologik xilma-xillik va ekotizimlar bo'yicha sof yo'qotish (net loss)ga yo'l qo'ymaslikka hissa qo'shishni ko'zlaydi.

iii. Manfaaddor tomonlar bilan muloqot

Manfaaddor tomonlarni aniqlash va jalb qilish moliyalashtiriladigan faoliyatlarning tabiati, hajmi va mumkin bo'lgan E&S xavf va ta'sirlariga mutanosib ravishda amalga oshiriladi. Jamg'arma mazmunli

maslahatlashuv va keng qamrovli ishtirokni ta'minlashni maqsad qiladi, xususan tub aholi, ayollar va nisbatan ko'proq ta'sirlanishi mumkin bo'lgan boshqa guruhlariga yetib borishga alohida e'tibor qaratadi.

iv. Parij kelishuvi bilan moslik

Jamg'armaning investitsiya maqsadlari Parij kelishuvining uzoq muddatli maqsadlariga mos keladi va o'z faoliyatini amalga oshirishda Parij kelishuvi maqsadlariga mos investitsiyalarni amalga oshirishga intiladi, bu borada tegishli Hamkorlikdagi Ko'p tomonlama Taraqqiyot Bankining Parijga moslashish yondashuvi⁽¹⁾ yo'riqnomasiga amal qiladi.

v. Yevropa Ittifoqi taksonomiyasi²

Jamg'arma o'z investitsiyalarining bir qismini Yevropa Ittifoqi Taksonomiya Qoidasining (EU) 2020/852 raqamli qarori talablariga, jumladan tegishli "Jiddiy zarar yetkazmaslik" (Do No Significant Harm, DNSH) va Minimal ijtimoiy himoya mezonlariga muvofiqlashtirishga intiladi.

i. Barqaror moliyalashtirish bo'yicha oshkor etish to'g'risidagi reglament (SFDR)³

Jamg'arma moliyaviy xizmatlar sohasida barqarorlikka oid ma'lumotlarni oshkor qilish to'g'risidagi (EU) 2019/2088-sonli Reglament (SFDR) 9-moddasiga muvofiq atrof-muhit maqsadiga qaratilgan barqaror investitsiyalarni amalga oshiradi. Jamg'arma investitsiya qarorlarining barqarorlik omillariga ta'sir qiluvchi asosiy salbiy ta'sirlarini (PAI)⁴ hisobga oladi, barqarorlik xatarlarini investitsiya qarorlarini qabul qilish jarayoniga integratsiya qiladi hamda SFDR talablariga muvofiq tegishli oshkorotlarni o'z veb-saytida e'lon qilgan.

vi. Tushumlardan foydalanish ("use of proceeds") yondashuvi

¹MDBning Parij kelishuvi bilan moslikni baholash bo'yicha qo'shma metodologik tamoyillari:

<https://www.worldbank.org/en/publication/paris-alignment/joint-mdb-paris-alignment-approach>

² Taksonomiya — bu 2050-yilgacha toza nol yo'nalishiga mos keladigan iqtisodiy faoliyatlar hamda iqlimdan tashqari boshqa kengroq atrof-muhit maqsadlari uchun mezonlarni belgilovchi tasniflash tizimidir. U oltita asosiy atrof-muhit maqsadini belgilaydi: iqlim o'zgarishini yumshatish, iqlim o'zgarishiga moslashish, barqaror suvdan foydalanish, aylanma iqtisodiyotga o'tish, ifloslanishni oldini olish va biologik xilma-xillikni muhofaza qilish. Iqtisodiy faoliyat barqaror deb hisoblanishi uchun u kamida bitta maqsadga sezilarli hissa qo'shishi, boshqalarga jiddiy zarar yetkazmasligi (DNSH) va minimal ijtimoiy himoya choralariga (masalan, inson huquqlari va mehnat standartlari) rioya qilishi kerak.

³ SFDR — bu Yevropa Ittifoqi regulatsiyasi bo'lib, u barqaror investitsiyalar bo'yicha shaffoflikni oshirish va "greenwashing" (ya'ni, ekologik jihatdan soxta da'volar)ning oldini olishni maqsad qiladi. U moliyaviy bozor ishtirokchilaridan barqarorlikka oid ma'lumotlarni oshkor etishni talab qiladi. Ushbu regulatsiya aktivlarni boshqaruvchilar, investitsiya fondlari, sug'urta kompaniyalari va moliyaviy maslahatchilarga tatbiq etiladi.

⁴ SFDR doirasidagi PAI ko'rsatkichlari 9 ta majburiy ekologik indikatorni o'z ichiga oladi: issiqxona gazlari (GHG) chiqindilari (1-, 2- va 3-qamrov), uglerod izi, investitsiya qilingan kompaniyalarning GHG intensivligi, qazilma yoqilg'ilarga ta'sir, qayta tiklanmaydigan energiya iste'moli, biologik xilma-xillikka ta'sir, suvga chiqariladigan chiqindilar, xavfli chiqindilar hosil bo'lishi va UNGC/OECD yo'riqnomalarining buzilishi. Majburiy ijtimoiy va boshqaruv ko'rsatkichlarining 5 tasi quyidagilarni o'z ichiga oladi: direktorlar kengashida gender xilma-xilligi, gender bo'yicha ish haqi tafovuti, inson huquqlari buzilishlari, bahsli qurollarga ta'sir va ijtimoiy buzilishlar. Bundan tashqari, kompaniyalar ekologik omillar (masalan, yer degradatsiyasi, suvdan foydalanish, qayta tiklanuvchi energiya ulushi) hamda ijtimoiy/boshqaruv omillari (masalan, ta'minot zanjiridagi mehnat sharoitlari, ortiqcha CEO maoshi, bolalar mehnati risklari va diskriminatsiya holatlari) bo'yicha ixtiyoriy ko'rsatkichlarni ham oshkor qilishi mumkin.

Jamg'arma E&S xavfini tasniflashda, xususan moliyaviy vositachilar (FI) orqali amalga oshiriladigan investitsiyalarda, "tushumlardan foydalanish" ("use of proceeds") yoki "pulni kuzatish" ("follow the money") yondashuvini qo'llaydi. Ushbu yondashuvga ko'ra, xavf toifasi tegishli moliyaviy vositachining tushumlardan mo'ljallangan foydalanishiga (ya'ni, sub-kreditlarga) qarab aniqlanadi. To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarda Jamg'arma E&S xavflari va ta'sirlarini faoliyat darajasida, shuningdek bog'liq inshootlar (Associated Facilities) bo'yicha baholaydi va boshqaradi.

vii. Jins

Jamg'arma o'z investitsiya faoliyati va E&S boshqaruvida genderni javobgar yondashuvni qo'llaydi hamda genderni javobgar moliyaviy sektor, sanoat va agro-oziq-ovqat tizimlarini rivojlantirishni maqsad qiladi. Bu gender bilan bog'liq xavflarni aniqlash, bartaraf etish va kamaytirish, yashil ish o'rinlarini qo'llab-quvvatlash hamda ayollar mehnat sharoitlarini yaxshilashni, shuningdek barcha gender vakillari uchun teng imkoniyatlar va natijalarni ta'minlashni o'z ichiga oladi. Barcha investitsiyalar bo'yicha genderni sezgir E&S due diligence o'tkaziladi. Agar sezilarli bo'shliqlar aniqlansa — xususan SEAH, GBV yoki ayollar uchun yetarli bo'lmagan ish sharoitlari bilan bog'liq — maqsadli kamaytirish choralari ko'riladi. Zarur bo'lganda, ushbu choralarni Investitsiyalarni SEAH va GBV bo'yicha himoya choralari bilan muvofiqlashtirish maqsadida Atrof-muhit va Ijtimoiy Harakatlar Rejasiga (ESAP) kiritiladi.

viii. Inson huquqlari

Jamg'arma o'z investitsiya faoliyati va E&S boshqaruvi davomida xalqaro miqyosda tan olingan inson huquqlariga hurmat qilish va ularni qo'llab-quvvatlashga sodiq bo'lib, manfaatdor tomonlarning huquqlarini buzmaslikka intiladi hamda moliyalashtirish bilan bog'liq har qanday salbiy inson huquqlari ta'sirlarini bartaraf etadi.

ix. Mahalliy xalqlar⁵

Jamg'arma xalqaro standartlarga, jumladan Birlashgan Millatlar Tashkilotining Tub aholilarning huquqlari to'g'risidagi deklaratsiyasiga (UNDRIP) va GCFning Tub aholilar siyosatiga muvofiq tub aholilarning huquqlari va madaniy merosini hurmat qilishga sodiqdir. U to'g'ridan-to'g'ri yoki moliyaviy institutlar (FI) orqali tub aholiga sezilarli salbiy ta'sir ko'rsatishi kutilayotgan hech qanday faoliyatni moliyalashtirmaydi. Agar Jamg'arma investitsiyalari tub aholiga ta'sir qilsa, Jamg'arma mazmunli maslahatlashuv, zarur bo'lganda erkin, oldindan va xabardor rozilik (FPIC) olish hamda loyiha rejalashtirish va qaror qabul qilish jarayonlarida tub aholi jamoalarini adolatli jalb etishga majbur bo'ladi.

Bundan tashqari, tegishli hollarda Jamg'arma tub aholi jamoalariga o'zi qo'llab-quvvatlaydigan investitsiyalardan kelib chiqadigan iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik imkoniyatlardan foydalanishga imkon beruvchi foyda bo'lish mexanizmlarini rivojlantirishni maqsad qiladi; bu ularning barqaror rivojlanish natijalariga hissa qo'shishi va ulardan foyda olishini qo'llab-quvvatlaydi.

⁵ GCFning Tub [aholilar siyosatida](#) belgilanganidek.

1.2 Siyosat majburiyatlari

ii. Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi (ESMS)

Jamg'arma sanoatning ilg'or amaliyotlari, sektor me'yorlari hamda rivojlanib borayotgan tartibga soluvchi va manfaatdor tomonlar kutilmalari bilan mos keladigan E&S boshqaruv tizimini (ESMS) joriy etadi va saqlab turadi. ESMS Jamg'armaning investitsiyalari bo'ylab atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirlarni aniqlash, baholash, yumshatish hamda monitoring qilish uchun ramka vazifasini bajaradi.

Jamg'arma o'z ESMSini doimiy takomillashtirishga sodiq bo'lib, u barqarorlikka oid yangi tendensiyalar, texnologik yutuqlar va ilg'or amaliyotlar rivojiga mos ravishda dinamik va tezkor javob berishini ta'minlaydi. Jarayonlarni muntazam ko'rib chiqish va takomillashtirish orqali Muqobil investitsiya fondi boshqaruvchisi (AIFM) yuqori E&S standartlarni saqlashga, ijobiy natijalarni ta'minlashga va barcha manfaatdor tomonlar uchun uzoq muddatli qiymat yaratishga intiladi.

iii. Chiqarib tashlangan investitsiyalar

Jadval1 . Istisno qilingan investitsiyalar

Istisno ro'yxati	Jamg'arma tomonidan taqdim etilgan moliyalashtirish Istisno ro'yxatida (Ilova 1: Istisno ro'yxati) keltirilgan loyihalar yoki faoliyatlarga bevosita yoki bilvosita moliyaviy mablag' ajratish, investitsiya qilish yoki ularga mablag' yo'naltirish uchun ishlatilmasligi kerak.
E&S toifasi	Jamg'arma o'z investitsiyalarini E&S Protseduralarida ta'riflangan B va C toifalari hamda FI-2 va FI-3 investitsiyalari bilan cheklaydi.

iv. Barcha investitsiyalar (FI investitsiyalari va to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar) uchun minimal talablar

Jamg'arma tomonidan moliyalashtirilgan barcha investitsiya oluvchilar 2-jadvalda belgilangan minimal talablarga rioya qilishlari shart.

Jadval2 . Barcha investitsiyalar uchun minimal talablar

Milliy qonun/qonunchilik	Investitsiya oluvchilar va sub-qarzdorlar tegishli milliy E&S qonunlariga (jumladan mehnat qonunlariga) rioya qilishlari shart.
Shikoyatlar mexanizmi	Investitsiya oluvchilar mahalliy tillarda, xavf darajasiga mutanosib ravishda, E&S masalalari bo'yicha ichki va tashqi aloqalarni yuritish, shikoyat va noroziliklarga javob berish tizimini yaratishi va saqlab turishi kerak; masalan, jamoatchilik so'rovlari bo'yicha aloqa nuqtasini belgilash orqali.
ESMS	Investitsiya oluvchilar Jamg'arma tomonidan moliyalashtirilgan (kutilayotgan) tushumlardan foydalanish darajasi bilan bog'liq xavf darajasiga mutanosib bo'lgan ESMSni joriy etadilar; u IFC Faoliyat

	Standarti (PS) 1⁶ — “Atrof-muhit va ijtimoiy xavflar hamda ta’sirlarni baholash va boshqarish”ga muvofiq tuzilgan bo‘lib, samarali E&S xavfini boshqarish uchun ramka vazifasini bajaradi (12-ilova: To‘g‘ridan-to‘g‘ri investitsiyalar uchun ko‘rsatkich ESMS tuzilmasi; 13-ilova: Moliyaviy vositachilar uchun ko‘rsatkich ESMS tuzilmasi). Investitsiya oluvchilar E&S nazorati va himoya vositalarini (masalan, ESMS, ESIA, ESMP, SEP) amalga oshirish, shuningdek Jamg‘armaga oshkor etish va hisobot berish uchun mas’ul bo‘lgan malakali xodimlarni tayinlashi shart. Zarur bo‘lganda, qo‘shimcha mutaxassislar jalb qilinishi lozim.
Mehnat va ish sharoitlari	Xalqaro Mehnat Tashkiloti (XMT)ning asosiy konvensiyalariga rioya qilgan holda, investitsiya oluvchilar va sub-qarz oluvchilar quyidagilarni bajarishlari kerak: • Majburiy mehnat, bolalar mehnati va ish joyidagi boshqa har qanday suiiste'mol mehnat amaliyotlarini taqiqlash. • Maoshlar qonuniy belgilangan milliy minimal standartlarga mos kelishini yoki ulardan yuqori bo'lishini ta'minlash. • Ishga qabul qilish, ish haqi to'lash, mehnat sharoitlari, vakillik, lavozim bo'yicha ko'tarilish, ishdan bo'shatish va intizomiy choralar bo'yicha diskriminatsiyasiz amaliyotlarni ta'minlash; bu yerda bandlik qarorlari faqat ishga oid talablarga asoslanib, jins, irq, millat, kast, nogironlik, siyosiy e'tiqod, jinsiy orientatsiya, yosh, din, ijtimoiy kelib chiqishi, oilaviy holati, kasaba uyushmasi a'zoli, muhojirlik maqomi yoki sog'liq/OIV maqomi kabi himoyalangan xususiyatlarga qarab emasligi. • Mehnatkashlar tashkilotlariga nisbatan ijobiy va ochiq munosabatni saqlang, xodimlarning erkin birlashish, kasaba uyushmalarini tuzish yoki ularga qo'shilish, kollektiv muzokaralarda ishtirok etish hamda vakillik funksiyalarini hech qanday aralashuvsiz amalga oshirish huquqlarini hurmat qiling. • Xavfsiz va sog'lom ish muhiti, tartibga solingan ish vaqtlari hamda aniq hujjatlashtirilgan mehnat shartlarini o'z ichiga olgan adolatli va maqbul ish sharoitlarini ta'minlash. Ushbu standartlar IFC PS 2⁷ ga muvofiq tuzilishi kerak, bu samarali E&S xavfini boshqarish uchun ramka vazifasini bajaradi.
Inson huquqlari bo'yicha Xalqaro deklaratsiya	• Investitsiya oluvchilar Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasida, Fuqarolik va siyosiy huquqlar to'g'risidagi Xalqaro shartnoma hamda Iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy huquqlar to'g'risidagi Xalqaro shartnomada belgilangan huquqlarga hurmat bilan yondashishlari, ularning faoliyati va biznes amaliyotlari asosiy inson huquqlarini buzmasligini

⁶ Performance Standard 1: Assessment and Management of Environmental and Social Risks and Impacts | International Finance Corporation (IFC)

⁷ 2-son Performans Standarti: Mehnat va ish sharoitlari | Xalqaro Moliya Korporatsiyasi (IFC)

	ta'minlashlari kerak. Bunga adolatli mehnat sharoitlarini targ'ib qilish, kamsitmaslik, uyushish erkinligi hamda ularning faoliyatidan aziyat chekkan shaxslar va jamoalarni himoya qilish kiradi.
Jinsiy ekspluatatsiya, suiiste'mol va bezovtalik (SEAH)	- Investitsiya oluvchilar Jamg'armaning SEAHga yondashuvi (2-ilova: SEAHga yondashuv)ga muvofiq SEAHning oldini olish, kamaytirish, tergov qilish va bartaraf etish bo'yicha munosib choralar ko'rishi kerak; mazkur yondashuv Yashil Iqlim Fondining SEAH siyosatiga muvofiq ishlab chiqilgan.

v. B toifadagi to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun xavfga asoslangan E&S talablari

Jamg'arma tomonidan moliyalashtirilgan B toifasidagi to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar 3-jadvalda belgilangan Jamg'armaning xavfga asoslangan talablariga muvofiq bo'lishi kerak.

3-jadval. To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun xavfga asoslangan talablar

IFC ijro standartlari	B toifasidagi barcha investitsiya oluvchilar faoliyatlarning xavf darajasiga muvofiq tegishli IFC ijro standartlariga (IFC PS)⁸ rioya qilishi kerak; ular E&S ta'sirlarni, xususan resurslardan foydalanish, jamoat farovonligi va biologik xilma-xillik bo'yicha minimallashtirish uchun ramka sifatida qo'llanadi. IFC PS maqsadlari va talablariga mazmunan mos kelishi isbotlangan boshqa xalqaro tan olingan standartlar ham due diligence jarayonida Jamg'arma tomonidan tasdiqlanishi sharti bilan qabul qilinishi mumkin. Agar milliy atrof-muhit, sog'liq va xavfsizlik (EHS) qonunchiligi IFC PSga teng deb topilsa, bunday milliy talablarga rioya qilish IFC PSga moslik bo'yicha alohida baholashni talab qilmasdan yetarli deb hisoblanishi mumkin.
Mahalliy xalqlar	- E&S tekshiruvi davomida To'g'ridan-to'g'ri investitsiya mahalliy xalqlarga potentsial ta'sir ko'rsatishi aniqlansa, Loyiha IFC PS 7 "Mahalliy xalqlar" va Yashil Iqlim Fondining mahalliy xalqlar siyosatiga rioya qilishi kerak. - Talab etilganda, investitsiya oluvchilar mazmunli muloqot olib borib, erkin, oldindan va xabardor rozilik (FPIC)ni ta'minlashlari kerak. - Har qanday to'g'ridan-to'g'ri investitsiya tegishli kamaytirish va foyda ulashish choralariga ega bo'lishi kerak. - Zarur hollarda Loyiha Jamg'armaning Tub aholilarni rejalashtirish bo'yicha ramkasi (IPPF) (Ilova 3: Tub aholilarni

⁸ IFC PS maqsadlari va talablariga aniq mos keladigan boshqa xalqaro tan olingan standartlar ham qabul qilinishi mumkin, bunda ular due diligence jarayoni davomida Fond tomonidan tasdiqlanishi shart.

	rejalashtirish bo'yicha ramka) bilan muvofiqlashtirilishi va tatbiq etilishi lozim, shunda tub aholi jamoalari qaror qabul qilish jarayoniga kiritilishi va loyihadan keladigan foydalarni adolatli taqsimlashini ta'minlash.
Jahon Banki Guruhi (WBG) Atrof-muhit, Sog'liq va Xavfsizlik (EHS) Yo'riqnomalari	Barcha investitsiyalar umumiy va soha xususiyatlariga oid Jahon Banki Guruhi (WBG) Atrof-muhit, Sog'liq va Xavfsizlik (EHS) ko'rsatmalaridagi operatsion standartlar, emissiya chegaralari va texnik yo'riqnomalarga muvofiq baholanadi.
ESIA va tegishli E&S rejalar	- B toifadagi to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun loyihaning xavf va ta'sirlarining tabiati hamda hajmiga mos ravishda tegishli E&S tadqiqotlari investitsiya qabul qiluvchi tomonidan o'tkazilishi kerak. Investitsiya qabul qiluvchi tegishli ESMPni tayyorlashi lozim. - B toifadagi to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar bo'yicha ESDD yuqori yoki maxsus E&S xavflarini aniqlagan taqdirda (masalan, mehnat muhofazasi va xavfsizlik bo'yicha jiddiy xavflar; xavfli moddalar va chiqindilar; ifloslanishni oldini olish va favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik; yaqin atrofdagi jamoalar kabi sezgir qabul qiluvchilar; materiallar ta'minoti zanjiridagi xavflar; SEAH yoki boshqa kontekstual xavflar aniqlangan hollarda, Investitsiya oluvchi tegishli maqsadga muvofiq atrof-muhit va ijtimoiy ta'sir baholashlarini (ESIAs)⁹ hamda tegishli Atrof-muhit va Ijtimoiy Boshqaruv Rejalari (ESMPs)¹⁰ ni IFC PS va amaldagi IFC EHS sektoral ko'rsatmalariga muvofiq tayyorlashi kerak. - Qulay bo'lgan hollarda, To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar quyidagilarni ishlab chiqishi kerak: - Mahalliy xalqlar rejasi (IPP)¹¹ - Mehnat boshqaruvi tartibi¹²

⁹ Ilova 14: Indikativ ESIA qisqa mazmuni ESIA uchun ko'rsatkichli qisqa mazmunni taqdim etadi va u Investorlar uchun manba sifatida xizmat qiladi.

¹⁰ Misol tariqasida mahalliy jamoalarga yoki biologik xilma-xillikka ta'sir qilishi mumkin bo'lgan qayta tiklanuvchi energiya loyihalari; qazish ishlari talab etiladigan va vaqtincha turar-joy hududlariga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan isitish tizimini yangilash; yer foydalanish amaliyotlarini o'zgartiradigan va an'anaviy tirikchilik manbalariga yoki biologik xilma-xillikka ta'sir qilishi mumkin bo'lgan regenerativ qishloq xo'jaligi choralari keltirilishi mumkin. Ilova 15: Indikativ ESMP qisqa mazmuni ESMP uchun ko'rsatkich konturni taqdim etadi, investorlar uchun manba sifatida xizmat qiladi. ESMP uchun ko'rsatkich konturni taqdim etadi, investorlar uchun manba sifatida xizmat qiladi.

¹¹ **Error! Reference source not found.** IPP uchun qisqa tavsifni taqdim etadi, investorlar uchun manba sifatida xizmat qiladi.

¹² Ilova 17: Mehnat boshqaruvi bo'yicha ko'rsatkich tartib sxemasi investorlar uchun ma'lumotnoma sifatida xizmat qiladigan mehnat boshqaruvi bo'yicha ko'rsatkichli tartib-taomilning qisqa tavsifini taqdim etadi.

	○ Ko'chirish bo'yicha Amaliy Reja yoki Tirikchilikni Tiklash Rejasi¹³ ○ Biodiversitetni boshqarish rejasi (BMP)¹⁴ ○ Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va javob rejasini (EPRP)¹⁵ ○ Tasodifiy topilmalarni aniqlash tartibi¹⁶
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish	● Investitsiya oluvchi tomonidan manfaatdor tomonlarning mazmunli ishtiroki va maslahatlashuv o'tkazilishi lozim. Manfaatdor tomonlar bilan aloqalarning chuqurligi va tuzilishi har bir investitsiya bilan bog'liq ekologik va ijtimoiy xavf darajasiga mos bo'lishi kerak. ● B toifadagi to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar bo'yicha, agar ESDD yuqori yoki aniq xavflarni aniqlasa va/yoki ta'sirlarni boshqarish uchun manfaatdor tomonlar bilan aloqada bo'lish talab qilinsa, Investitsiya oluvchi ESIAGA (yoki boshqa tegishli E&S baholashga) loyihaning xavf darajasiga moslashtirilgan Manfaatdor tomonlar bilan aloqada bo'lish rejasini (SEP) kiritishi kerak.¹⁷
Ta'minot zanjiri	● Moddiy (material) E&S xavflari yoki salbiy ta'sirlarga bog'liq ta'minot zanjirlariga duch keladigan investitsiya oluvchilar ta'minot zanjiri xavflarini baholab, o'z ESMSi doirasida, shu jumladan shartnoma majburiyatlari orqali ularni yumshatish choralarini ko'rishlari kerak. ●

vi. FI investitsiyalari uchun E&S talablari

Jamg'arma tomonidan moliyalashtirilgan moliyaviy institut investitsiyalari 4-jadvalda belgilangan Jamg'arma talablariga muvofiq bo'lishi kerak.

¹³Ilova 18: Ko'rsatkich ko'rinishidagi ko'chirish siyosati doirasining va ko'chirish bo'yicha harakatlar rejasining qisqacha mazmuni investorlar uchun manba sifatida xizmat qiladigan ko'chirish bo'yicha harakatlar rejasining (RAP) ko'rsatkichli qisqa mazmunini taqdim etadi.

¹⁴Ilova 19: Biodiversitetni boshqarish bo'yicha ko'rsatmali reja qisqa mazmuni Investorlar uchun ma'lumotnoma sifatida Biodiversitetni boshqarish bo'yicha ko'rsatkich reja (BMP)ning qisqa mazmunini taqdim etadi.

¹⁵Ilova 20: Shartli Favqulodda Tayyorgarlik va Javob Rejasi (EPRP) Qisqacha Mazmuni EPRP uchun shartli qisqacha tavsifni taqdim etadi, Investorlar uchun manba sifatida xizmat qiladi.

¹⁶Ilova 21: Taxminiy tasodifiy topilmalar protsedurasi sxemasi investorlar uchun ma'lumotnoma sifatida imkoniyatni aniqlash protsedurasi bo'yicha ko'rsatkichli qisqa reja taqdim etadi.

¹⁷Ilova 16: Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasining qisqacha mazmuni – To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun ko'rsatmalar SEP uchun ko'rsatma xarakteridagi qisqa tavsifni taqdim etadi, investorlar uchun manba sifatida xizmat qiladi.

Jadval4 . Barcha moliyaviy institut investitsiyalari uchun E&S talablari

Sub-kreditning minimal standartlarga muvofiqligi	- Barcha FI investitsiyalari sub-qarz oluvchining mehnat amaliyotlarini Xalqaro Mehnat Tashkilotining (ILO) Asosiy konvensiyalarining tegishli tamoyillari asosida, shuningdek sub-qarz oluvchining ekologik va ijtimoiy boshqaruv tizimini (ESMS) faoliyatining hajmi va mohiyatiga mutanosib tarzda baholash imkoniyati va salohiyatiga ega bo'lishi kerak. - Barcha moliyaviy institutlar sub-kreditlarni Jamg'armaning Istisno Ro'yxati va tegishli milliy E&S qonunchiligi asosida tekshiradi.
Mijozni himoya qilish	Jamg'arma tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan barcha moliyaviy institutlar mijozlarni himoya qilish va mas'uliyatli moliyalashtirish bo'yicha yaxshi sanoat amaliyotlariga rioya qilishlari kerak. Ular adolatli, shaffof va mas'uliyatli moliyaviy xizmatlarni o'z ichiga olgan yaxshi amaliyotlarni joriy etishlari shart.
E&S xavfini baholash	Barcha FI-2 investitsiyalari moliyalashtirilgan faoliyatlarning atrof-muhit va ijtimoiy xavfiga muvofiq sub-kreditlarni tasniflash, baholash va nazorat qilish uchun yetarli salohiyatga ega bo'lishi, shuningdek, minimal standartlarga qo'shimcha ravishda atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirlarni, xususan, resurslardan foydalanish, jamoat farovonligi va biologik xilma-xillik bo'yicha kamaytirish uchun tegishli standartlarni asos sifatida qo'llashi kerak.

Jamg'arma investitsiyani amalga oshirishi mumkin, agar investitsiya oluvchi hali Jamg'armaning minimal yoki tegishli xavfga asoslangan standartlariga to'liq rioya qilmasa. Bunday hollarda Jamg'arma har qanday bo'shliqlarning tabiati va ahamiyatini baholaydi hamda tegishli yumshatish choralarini aniqlaydi. Zarur bo'lganda, bu Investitsiya oluvchi bilan kelishilgan Atrof-muhit va Ijtimoiy Harakatlar Rejasini (ESAP) o'z ichiga olishi mumkin. Investitsiya oluvchi korxona ichki imkoniyatlar yoki malakali maslahatchi yordami bilan belgilangan muddat ichida kamaytirish choralarini amalga oshirish salohiyatiga ega ekanligini isbotlashi kerak.

vii. Shikoyatlar

Jamg'armaning AIFMi Jamg'armaning E&S protseduralarida (2.7-bo'lim) bayon etilgan shikoyatlar mexanizmini saqlab turishi kerak; ushbu mexanizm uchinchi shaxslar va manfaatdor tomonlarga Jamg'armaning ushbu siyosatga muvofiqligi va/yoki uning investitsiyalari hamda investitsiya oluvchilarning E&S ta'siri bo'yicha har qanday xavotirlarini bildirish imkonini beradi.

1.3 Muassasaviy va amalga oshirish tartiblari

TPI faoliyati TPIning malakalilik mezonlariga muvofiq kam uglerodli, iqlimga chidamli sanoat va agro-oziq-ovqat tizimlariga investitsiyalarni moliyalashtirish uchun moliyaviy institutlarga, kompaniyalarga va loyihalarga qarz instrumentlarini taqdim etishdan iborat. Investitsiya tsikli

davomida TPlning E&S boshqaruvida turli manfaatdor tomonlar, jumladan Jamg'armaning AIFMi va Investitsiya maslahatchisi ("Maslahatchi") ishtirok etadi.

Jamg'arma o'z investitsiyalarining aniqlangan E&S xavf va ta'sirlarini boshqarish hamda ushbu siyosatning qo'llanilishini ta'minlash uchun resurslarning yetarli darajada taqsimlanishini ta'minlaydi. Jamg'arma bilan bog'liq faoliyatlarda ishtirok etuvchi xodimlar ESMSdagi rollari va mas'uliyatlariga mos ravishda E&S bo'yicha trening oladilar.

Maslahatchining E&S jamoasi TPI faoliyati davomida Jamg'armaning ESMSini saqlash va amalga oshirish uchun mas'uldir. E&S jamoasi zarur bo'lganda tashqi konsultantlar ko'magida potensial investitsiyalar bilan bog'liq E&S xavf va ta'sirlarini baholaydi hamda Jamg'armaning E&S talablari bilan muvofiqlikni ta'minlaydi.

E&S jamoasining bir a'zosi Jamg'arma uchun E&S xodimi (E&S Officer) etib tayinlanadi; u Jamg'armaning E&S masalalari bo'yicha asosiy mas'ul shaxs bo'lib, Jamg'arma investorlarining asosiy aloqa shaxsi sifatida faoliyat yuritadi.

E&S xodimi tranzaksiya jamoalariga operatsion yordam ko'rsatadi va Jamg'armaning Investitsiya qo'mitasiga (IC) maslahat beradi. E&S xodimi, shuningdek, Jamg'armaning ESMSini saqlash va yangilash hamda E&S bo'yicha hisobot berish majburiyatlarini nazorat qilish uchun mas'uldir.

Salohiyatni mustahkamlash va trening

Himoya choralari samarali joriy etilishi va monitoring qilinishini ta'minlash maqsadida, ESMSni amalga oshirish uchun mas'ul xodimlar zarur hollarda tegishli treninglardan o'tkaziladi. Jamg'arma darajasida investitsiya faoliyatida ishtirok etuvchi barcha xodimlar ESMS, E&S xavflarini aniqlash va monitoring talablari bo'yicha o'qitiladi. Treninglar aniq rollarga moslashtiriladi va rivojlanib borayotgan standartlar hamda olingan saboqlarga muvofiq muntazam yangilanadi.

Investitsiya oluvchi darajasida investitsiya oluvchilardan o'zlarining ESMSini ishlab chiqish va yuritish, zarur bo'lganda treninglar o'tkazish kutiladi. Salohiyatni oshirish tadbirlari har bir investitsiyaning ehtiyojlari va E&S xavf profiliga mutanosib bo'lib, masalan, manfaatdor tomonlar bilan muloqot, shikoyat mexanizmlari va muvofiqlik monitoringi kabi yo'nalishlarda kompetensiyalarni mustahkamlashga qaratiladi. Zarur bo'lganda, Jamg'armaning texnik yordami (TA) investitsiya oluvchilarga trening ehtiyojlarini qondirishda yordam beradi.

TPIning atrof-muhit va ijtimoiy protseduralari

2.1 Tuzilma va doira

E&S siyosatida (1.2-bo'lim) bayon etilgan tamoyillar va majburiyatlar Jamg'armaning barcha investitsiya faoliyati uchun yo'naltiruvchi ramka va asosiy manba sifatida xizmat qiladi.

Atrof-muhit va ijtimoiy protseduralar (E&S protseduralari) investitsiya tsikli davomida E&S xavflari, ta'sirlar va imkoniyatlar qanday baholanishi va boshqarilishini belgilaydi hamda Jamg'arma, uning boshqaruv organlari, uning xizmat ko'rsatuvchi provayderlari va investitsiya oluvchilarning tegishli rollari hamda mas'uliyatlarini aniqlab beradi.

Ushbu protseduralar E&S siyosatida belgilangan tamoyillar, talablar va maqsadlarni amalga oshirish va operatsionlashtirish uchun mo'ljallangan. Ular Jamg'armaning ESMSini qo'llash uchun ramkani taqdim etadi hamda IFCning Ekologik va Ijtimoiy barqarorlik bo'yicha ijro standartlari (2012) va ularga ilova qilingan yo'riqnoma eslatmalari (Guidance Notes) bilan mos keladi.

Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi qisqacha mazmuni

Jamg'armaning atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi (ESMS) quyidagilardan iborat:

- Jamg'armaning E&S siyosati.
- Tashkiliy salohiyat va resurslar (1.3-bo'lim).
- E&S protseduralari.
- Jamg'armaning Istisno ro'yxati (Ilova 1: Istisno ro'yxati).
- Yo'riqnomalar, so'rovnomalar va hisobot shablonlari kabi amalga oshirish vositalari.

Doira

U Jamg'armaning biznes faoliyatlarining to'liq doirasiga, jumladan to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar va moliyaviy vositachilar (FI) orqali amalga oshiriladigan investitsiyalarga tatbiq etiladi hamda tegishli hollarda Jamg'arma kapitali hisobidan moliyalashtirilgan sub-kreditlarga ham kengayadi.

2.1.1 E&S xavflari va ta'sirlari

TPIning E&S siyosati o'z investitsiyalari bilan bog'liq E&S xavf va ta'sirlarini samarali va adolatli boshqarishga, ya'ni ularni oldini olish, minimallashtirish va yumshatishga ustuvorlik beradi. Quyidagi jadval Jamg'armaning asosiy texnologiyalari va investitsiya yo'nalishlari bilan bog'liq bo'lishi mumkin bo'lgan E&S xavf va ta'sirlarini, jumladan umumiy hamda texnologiyaga xos xavf va ta'sirlarni misol tariqasida ko'rsatadi. Quyidagi jadval Jamg'armaning yoki investitsiyaning asosiy investitsiya yo'nalishlari bilan bog'liq barcha xavf va ta'sirlarning to'liq ro'yxatini bermaydi (va ularga qo'shimcha xavf hamda ta'sirlar ham tegishli bo'lishi mumkin), shuningdek bunday xavf va ta'sirlar har bir holatda amal qiladi, deb anglatmaydi. Bundan tashqari, turli joylardagi ayrim investitsiyalar maxsus yondashuvlarni talab qiladigan o'ziga xos muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Maslahatchi tegishli xavf va/yoki ta'sirlarni har bir holat bo'yicha alohida baholaydi va shunga muvofiq munosib

kamaytirish choralarini ishlab chiqadi. Barcha investitsiyalar E&S siyosatida (1.2-bo'lim) bayon etilgan Jamg'armaning E&S talablariga rioya qilishi shart.

Jamg'armaning investitsiyalari bilan bog'liq salbiy ta'sirlarni boshqarish yondashuvining bir qismi sifatida, Jamg'arma shuningdek SFDR RTS-ning 1-jadval/I-ilovada ko'rsatilgan PAI ko'rsatkichlari bo'yicha ma'lumotlarni ko'rib chiqadi va to'playdi, bu moliyaviy xizmatlar sohasida barqarorlikka oid ma'lumotlarni oshkor etish to'g'risidagi (EU) 2019/2088-sonli Nizom (SFDR) talablariga muvofiq amalga oshiriladi.

Jadval 5. Umumiy E&S xavflari va ta'sirlari

Qayta tiklanadigan energiya manbalari: Quyosh, shamol va batareya saqlash tizimlari			
E&S xavf mavzulari	Potentsial xavflar tavsifi	Bosqich	Loyiha darajasidagi tipik yumshatish choralari misollari
Mehnat sog'ligi va xavfsizligi (OHS)	- Ishchilar yuqori kuchlanishli uskuna, balandlik va masofaviy ish muhitlari kabi xavflarga duch kelishi mumkin. - Xatarlarga, xususan chekka joylardagi ishchilar uchun yetarli turar joyning yo'qligi kiradi.	Qurilish, ekspluatatsiya	OHS boshqaruv tizimi; OHS bo'yicha treninglar; shaxsiy himoya vositalari (PPE) talablari; elektr xavfsizligi va balandlikda ishlash bo'yicha eng yaxshi amaliyot protokollari; favqulodda vaziyatlarga javob rejalar; ishchilar uchun turar joy rejalar; muntazam OHS monitoringi/audittlari; va ishchilarning shikoyat mexanizmi.
Tuproq, suv va havo ifloslanishi	Chang, emissiyalar va xavfli moddalar chiqishi tufayli atrof-muhit sifatiga salbiy ta'sirlar bo'lishi mumkin.	Qurilish, ekspluatatsiya	Atrof-muhitni boshqarish rejasi; changni bostirish choralari, eroziyani nazorat qilish, to'kilishni oldini olish va yomg'ir suvlari boshqaruvi protokollari; jamoatchilik bilan aloqalar va shikoyat mexanizmi.
Suvdan foydalanish	Panelni tozalash va changni bostirish uchun ortiqcha suv ishlatish, xususan qurg'oq mintaqalarda, mahalliy suv resurslariga bosim o'tkazishi mumkin.	Qurilish, ekspluatatsiya	Suv samaradorligini oshirish choralari, cho'kindilarni nazorat qilish, eroziyani oldini olish va suvni qayta ishlatish choralari.
Termik nazoratsiz qizish va yong'in (BESS)	Batteriya energiya saqlash tizimlari ortiqcha qizib ketib, zaharli gazlar chiqarishi yoki yong'in kelib chiqarishi mumkin.	Qurilishdan oldin, Qurilish, Ekspluatatsiya, Ekspluatatsiyadan chiqarish	Muvofiq loyihalash va ekspluatatsiya; yong'in aniqlash va oldini olish choralari; bostirish protokollari; mahalliy hokimiyat organlari bilan favqulodda vaziyatlarga javob rejasini tuzish; muntazam texnik xizmat ko'rsatish va monitoring.
Chiqindilarni boshqarish va	Qurilish va ekspluatatsiya chiqindilar, jumladan xavfli materiallar hosil qiladi;	Qurilish, ekspluatatsiya,	Chiqindilarni boshqarish rejasi; batareyalar va modullar uchun

foydalanish muddati tugagach	noto'g'ri utilizatsiya sog'liq va atrof-muhit uchun xavf tug'diradi. - Ekspluatatsiyadan chiqarilgan quyosh panellari, turbinalar va batareyalardan hosil bo'ladigan xavfli chiqindilar atrof-muhit uchun xavf tug'diradi.	ekspluatatsiyadan chiqarish	sertifikatlangan qayta ishlash va qaytarib olish dasturlari; xavfli chiqindilarni litsenziyalangan yo'q qilish.
Jamoat salomatligi va xavfsizligi	- Loyihalar atrofdagi jamoalarga ta'sir qiluvchi shovqin, transport harakati va boshqa bezovtaliklarga sabab bo'lishi mumkin. - Xavfsizlik va qurilish faoliyatlari yaxshi boshqarilmasa, mojarolar va sog'liq hamda xavfsizlik xavflariga olib kelishi mumkin.	Qurilish	Jamoat sog'ligi va xavfsizlik rejasi; transport boshqaruvi rejasi; to'siqlar/belgilar; jamoatchilikni xabardor qilish; jamoatchilik bilan aloqa bo'yicha mas'ul xodimlar; shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi; va xavfsizlik boshqaruvi Ko'ngilli Prinsiplarga muvofiq.
Yaltirash va ko'zni qamashtirish	Quyosh PV loyihalari uchun porlash va ko'z qamashtirish aviatsiya va yo'l foydalanuvchilari, havo harakati nazorati minoralari hamda atrofdagi jamoalar uchun xavf tug'dirishi mumkin.	Ekspluatatsiya	Yaltirash-yorqinlik baholashlari; mikro-joylashuv va panellar egilish burchagi; aks ettirishga qarshi qoplamalar; mahalliy aeroport idoralari bilan muvofiqlashtirish.
Shovqin va tebranish	- Qurilish uskunalari shovqin va tebranish hosil qiladi, bu jamoalar va yovvoyi tabiatni bezovta qilishi mumkin. - Ishlayotgan shamol turbinalari jamoalar va yovvoyi tabiat uchun shovqin hamda past chastotali bezovtaliklar keltirib chiqarishi mumkin.	Qurilish, ekspluatatsiya	Atrof-muhitni boshqarish rejasi; shovqinga qarshi to'siqlar; bashoratli modellash va cheklov masofalari; jadval tuzish va cheklash choralari; jamoatchilik bilan aloqalar va shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi.
Vizual ta'sirlar	Quyosh va shamol energiyasi loyihalari landshaftni o'zgartirishi, turizm, madaniy ob'ektlar va mulk qiymatiga ta'sir qilishi mumkin.	Ekspluatatsiya	Vizual ta'sirni baholash; joylashuv/rangni optimallashtirish; ekranlash/landshaftni obodonlashtirish.
Yer sotib olish va qayta joylashtirish	Loyihalar jismoniy va iqtisodiy ko'chirilishga olib kelishi mumkin, bu esa tirikchilik manbalari va resurslarga kirishga ta'sir qiladi.	Qurilishdan oldin	RPF/RAP; manfaatdor tomonlar bilan muloqot; almashtirish qiymatida kompensatsiya; tirikchilikni tiklash; monitoring.

Yerdan foydalanish va biologik xilma-xillik	- Yer maydonini tozalash yashash muhitining yo'qolishiga olib kelishi mumkin. - Shamol energiyasi loyihalarida turbinalarning ishlashi turli xil turlar bilan to'qnashuv xavfini va ko'chish yo'llarining buzilishini keltirib chiqaradi. - Yordamchi infratuzilma ekotizimlarni yanada yomonlashtirishi va yashash muhitlarini bo'laklarga ajratishi mumkin.	Qurilishdan oldin, qurilish, ekspluatatsiya	Biodiversitetni baholash, biodiversitetni boshqarish rejasi; yashash muhitini xaritalash, maydonda yurish va monitoring; joyida tiklash yoki kompensatsiya. To'qnashuv xavflari uchun chora-tadbirlarga asosiy tadqiqotlar; mikrojoylashuv; mavsumiy/shartli cheklovlar; qurilishdan keyingi o'lim holatlarini kuzatish va moslashuvchan boshqaruv kiradi.
Madaniy meros	Qurilish faoliyatlari tarixiy yoki madaniy jihatdan muhim bo'lgan hududlarda, xususan arxeologik yoki madaniy jihatdan ahamiyatga ega joylarni bexosdan buzishi mumkin.	Qurilishdan oldin, qurilish	Madaniy merosni tekshirish; tasodifiy topilmalar bo'yicha protsedura; induksiya va ishni to'xtatish protokollari.
Jinsiy va gender asosidagi zo'ravonlik/SEAH	Ayol ishchilar va jamoa a'zolari, ayniqsa chekka hududlarda yoki qurilish loyihalari uchun ishchilar oqimi paytida, gender asosidagi zo'ravonlik va bezorilik xavfi oshishi mumkin.	Qurilish, ekspluatatsiya	Teng imkoniyatlar siyosati; xulq-atvor kodeklari; pudratchilarni boshqarish; SEAH bo'yicha xabardorlik treningi; jins bo'yicha ajratilgan inshootlar; maxfiy, jabrlanuvchiga yo'naltirilgan shikoyat mexanizmi.
Ta'minot zanjiri	Xavflarga mehnat bilan bog'liq masalalar, muhim minerallarning cheklangan kuzatuvchanligi hamda materiallarni qazib olish bilan bog'liq ekologik ta'sirlar kiradi.	Qurilishdan oldin, ekspluatatsiya	Yetkazib beruvchilarning xulq-atvor kodeksi va shartnoma bandlari (bolalar mehnati/majburiy mehnat taqiqlanadi); imkon qadar tekshiruv, izchillik va audit; tegishli hollarda tuzatish choralari; hamda muvofiqlik hujjatlari.

Samaradorlik va aylanma iqtisodiyot energiya va resurslardan samarali foydalanish, ishlab chiqarish sanoatida (masalan, to'qimachilik, sement, oziq-ovqat qayta ishlash, agro-sanoat va metallar) jarayonlarni takomillashtirish, ilg'or isitish va sovutish, energiya samarali uskuna va mashinalar, chiqindilarni qayta ishlash va kam uglerodli boshqaruv, energiya samarali binolar va infratuzilma (rekonstruksiya/yangi) va boshqalar.

E&S xavf mavzulari	Xavflar tavsifi	Faza	Loyiha darajasidagi odatiy yumshatish choralari
Mehnat va ish sharoitlari	- Zaif ishchilar, jumladan muhojirlar, mavsumiy ishchilar va kam malakali ishchilar majburiy mehnat yoki qarz evaziga mehnatga majbur qilinishi mumkin. - Ushbu sohalarda, xavfli sharoitlarda ishlaydigan bolalarni ham o'z ichiga olgan holda, bolalar mehnatidan foydalanish xavfi ham yuqori bo'ladi.	Qurilish, Ekspluatatsiya	Kadrlar siyosati va xulq-atvor kodeksi; maxsus kadrlar xodimlari; ishchilarning shikoyatlarini ko'rib chiqish mexanizmlari; hamda muntazam monitoring/auditlar.
OHS	Issiqlik, shovqin yoki xavfli kimyoviy moddalar ta'siriga duchor bo'lgan ishchilar; samaradorlikni oshirish yoki qayta jihozlash ishlarida; sanoat muhitida uskuna bilan o'ralib qolish yoki ergonomik stress.	Ekspluatatsiya	Mehnat muhofazasi boshqaruv tizimi, mehnat muhofazasi bo'yicha treninglar, shaxsiy himoya vositalari talablari; favqulodda vaziyatlarga javob rejalar; muntazam mehnat muhofazasi monitoringi/auditlari; va ishchilarning shikoyat mexanizmi.
Xavfli moddalar (retrofitlar)	Eskirgan binolarda qayta ta'mirlash ishlari asbest yoki qo'rg'oshin asosidagi bo'yoqlarni aniqlashi mumkin, bu esa sog'liq uchun xavf tug'diradi.	Qurilishdan oldin, Qurilish	Yiqitishdan oldingi tekshiruvlar; litsenzyalangan pudratchilar tomonidan zararli moddalarni bartaraf etish; chiqindilarni WBG EHS ko'rsatmalariga muvofiq kuzatish.
Tuproq, suv va havo ifloslanishi	Sanoat jarayonlari, xususan to'qimachilik va oziq-ovqat qayta ishlash sohalarda, atrofdagi tuproq, suv va havo sifatiga ta'sir qiluvchi zaharli oqindi va ifloslantiruvchi moddalarni hosil qiladi.	Ekspluatatsiya	Atrof-muhitni boshqarish rejasi; chiqindilarni tozalash va ruxsatnomalar; havo chiqindilarini nazorat qilish; ikkilamchi tutib turish; monitoring tizimlari.

Jamoat salomatligi va xavfsizligi	- Sanoat faoliyati va transport hodisalar xavfini, shovqin ifloslanishini va kimyoviy moddalar ta'sirini oshirishi mumkin, bu esa yaqin atrofdagi jamoalarning sog'lig'iga tahdid soladi. - Mehnatkashlar uchun yomon uy-joy va sanitariya sharoitlari kasalliklarni tarqatishi mumkin, malakasiz xavfsizlik xodimlari esa mahalliy aholiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.	Ekspluatatsiya	Jamoat sog'ligi va xavfsizligi rejasi; transport boshqaruvi rejasi; to'siqlar/belgilar; jamoatchilikni xabardor qilish; jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mas'ul xodimlar; shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi; va Ko'ngilli Prinsiplarga muvofiq xavfsizlik boshqaruvi.
Shovqin va chang (qurilish faoliyatlari)	Bino qurilishi va rekonstruksiya yoki uskunalarni o'rnatish atrofdagi jamoalarga chang, shovqin va transport harakati ta'sirlarini keltirib chiqarishi mumkin.	Qurilish	ESMP; changni bostirish; transport boshqaruvi rejasi; jamoatchilik bilan aloqalar; va shikoyat mexanizmlari.
Yer sotib olish va qayta joylashtirish	Katta ko'lamli sanoat loyihalari odamlarni jismonan yoki iqtisodiy jihatdan ko'chirib yuborishi mumkin, bu esa tirikchilik manbalariga va resurslarga kirishga ta'sir qiladi.	Qurilishdan oldin	RPF/RAP qo'llash; alternativalar tahlili; kompensatsiya va tirikchilikni tiklash; doimiy maslahatlashuv; va shikoyat mexanizmlari.
Biologik xilma-xillik	Sanoat kengayishi o'rmonlarni kesishga, yashash muhitining bo'linishiga, suv oqimi buzilishlariga hamda yorug'lik, shovqin va qazish ishlari tufayli yovvoyi hayot bezovta bo'lishiga olib kelishi mumkin.	Ekspluatatsiya	Biologik xilma-xillikni boshqarish rejasi; yashash muhitini xaritalash va sezgir hududlardan qochish; himoya zonasi; tiklash.
Madaniy meros xavflari	Sanoat faoliyatining kengayishi arxeologik yoki madaniy jihatdan muhim ob'ektlarga bexosdan zarar yetkazishi mumkin, ayniqsa tarixiy yoki madaniy ahamiyatga ega hududlarda.	Qurilishdan oldin	Madaniy merosni tekshirish; tasodifiy topilmalar bo'yicha protsedura; induksiya va ishni to'xtatish protokollari.
Diskriminatsiya, jinsiy asosdagi zo'ravonlik va	Ayollar, ayniqsa erkaklar hukmronligidagi yoki yomon tartibga solingan sohalarda, jinsiy bezorilik, kamsitish va xavfsizlik xatarlariga duch keladi.	Qurilish, ekspluatatsiya	Teng imkoniyatlar siyosati; xulq-atvor kodeklari; pudratchilarni boshqarish; SEAH bo'yicha xabardorlik treningi;

jinsiy ekspluatatsiya			maxfiy, jabrlanuvchiga yo'naltirilgan shikoyat mexanizmi.
Ta'minot zanjiri (energiya tejamkor uskunalar va komponentlar)	Izchillikning yo'qligi barqarorlik va axloqiy manbalarni ta'minlashni qiyinlashtiradi.	Qurilishdan oldin	Yetkazib beruvchilarning xulq-atvor kodeksi va shartnoma bandlari (bolalar mehnati/majburiy mehnat taqiqlanadi); imkon qadar tekshiruv, kuzatuv va audit; zarur hollarda tuzatish choralari; hamda muvofiqlik hujjatlari.
Elektrifikatsiya va barqaror yoqilg'ilar, jumladan ark pechlar; sanoat issiqlik nasoslari; induksion va mikroto'lqinli isitish; bioenergetika o'tkazgichi (biomassa/biogaz); hamda elektr transport vositalari va infratuzilma			
E&S xavf mavzulari	Xavflar tavsifi	Faza	An'anaviy boshqaruv / yumshatish choralari
Mehnat muhofazasi va elektr xavf-xatarlar	- Elektr pechlari, issiqlik nasoslari yoki elektr transport vositalarini zaryadlash tizimlarida ark portlashi, elektr zarbi va kuyishlarga duchor bo'lgan ishchilar. - Yuqori mahalliy isitish kuyishlarga olib kelishi yoki yonuvchan moddalarni yoqishi mumkin.	Qurilish, Ekspluatatsiya	Mehnat muhofazasi boshqaruv tizimi; mehnat muhofazasi bo'yicha treninglar; shaxsiy himoya vositalari talablari; elektr xavfsizligi bo'yicha eng yaxshi amaliyot protokollari; favqulodda vaziyatlarga javob rejalar; muntazam mehnat muhofazasi monitoringi/auditlari; va ishchilarning shikoyat mexanizmi.
Shovqin, tebranish va havo chiqindilari	- Elektr pechlari va bioenergetik yoqilg'iga o'tish shovqin, tebranish va tutun chiqindilarini keltirib chiqarishi mumkin. - Katta kompressorlar va nasoslar ishchilar va atrofdagi jamoalarga ta'sir qiluvchi shovqin va tebranish hosil qilishi mumkin. - Bioenergetika jarayonlaridagi yonish yoki fermentatsiya jarayonlari zarrachalar, NOx, SOx va hid moddalarini chiqarishi mumkin.	Ekspluatatsiya	Atrof-muhitni boshqarish tizimi; shovqinni yopib qo'yuvchi panjaralar; shamollatish tizimlari; va eng yaxshi amaliyot asosidagi emissiyalarni nazorat qilish usullari.
Chiqindilarni boshqarish (biomassa / biogaz)	Kül, digestat yoki loy noto'g'ri boshqarilganda tuproq yoki suvni ifloslantirishi mumkin.	Ekspluatatsiya, Chiqarib tashlash	Chiqindilarni boshqarish rejasi; foydali qayta ishlash dasturi; litsenziyalangan utilitatsiya; va monitoring dasturlari.

Yong'in, portlash va bosim xavflari	Yuqori bosimli sovutgich moddalari, biogaz yoki biomassa changi portlash va yong'in xavfini tug'diradi.	Qurilish va ekspluatatsiya	Xavfli hududni tasniflash; gazni aniqlash; changni boshqarish; va favqulodda vaziyatlarga javob rejalar.
Xomashyo barqarorligi va yer foydalanishini o'zgartirish	Agar bioenergetika loyihalari yaxshi boshqarilmasa, ular yer aylanishiga olib kelishi yoki oziq-ovqat ishlab chiqarish bilan raqobatlashishi mumkin.	Qurilishdan oldin, ekspluatatsiya	Xomashyo sertifikatlash/izchillik protokoli; jamoatchilik bilan aloqalar; va muhim yashash muhitlari uchun PS6 tekshiruvi.
Jamoat salomatligi va xavfsizligi	EV infratuzilmasi yoki biogaz inshootlaridan kelib chiqadigan transport harakati va chiqindilar yaqin atrofdagi aholiga ta'sir qilishi mumkin.	Qurilish, ekspluatatsiya	Jamoat sog'ligi va xavfsizligi rejasi; transport boshqaruvi rejasi; to'siqlar/belgilar; jamoatchilikni xabardor qilish; jamoatchilik bilan aloqa bo'yicha mas'ul xodimlar; va shikoyat mexanizmi.
Ta'minot zanjiri va muhim minerallar	Lityum, nikel va kobaltni elektrlashtirish texnologiyalari uchun qazib olish va qayta ishlash atrof-muhit va inson huquqlari bo'yicha xavf tug'dirishi mumkin.	Qurilishdan oldin, Ekspluatatsiya	Yetkazib beruvchilarning xulq-atvor kodeksi va shartnoma bandlari (bolalar mehnati/majburiy mehnat taqiqlanadi); imkoni bor joyda tekshiruv, izchillikni ta'minlash va audit; tegishli hollarda tuzatish choralari; hamda muvofiqlik hujjatlari.
Iqlimga mos kiritmalar (masalan, iqlimga mos qishloq xo'jaligi, biologik asoslangan materiallar va kiritmalar)			
E&S xavf mavzulari	Xavflar tavsifi	Faza	Loyiha darajasidagi odatiy yumshatish choralari
Mehnat va ish sharoitlari	- Zaif ishchilar, jumladan muhojirlar, mavsumiy ishchilar va kam malakali ishchilar majburiy mehnat yoki qarz qulligiga duchor bo'lishi mumkin. - Qishloq xo'jaligi sohasida bolalar mehnati, jumladan xavfli sharoitlarda ishlayotgan bolalar bilan bog'liq xavflar oshgan. - Yangi amaliyotlar va resurslar tayyorlanmagan ishchilarni jarohat yoki sog'liq xavfiga duchor qilishi mumkin.	Ekspluatatsiya	Mehnat muhofazasi boshqaruv tizimi; mehnat muhofazasi bo'yicha treninglar; shaxsiy himoya vositalari talablari; mehnat shartnomalari, adolatli maosh va ish vaqti haqidagi dalillar; ishchilar turar joyi standartlari; xulq-atvor kodekslari; shikoyat mexanizmlari va muntazam monitoring/audit.

Tuproq, suv va havo ifloslanishi	Bioasosdagi qayta ishlash texnologiyalari kimyoviy moddalar yoki chiqindilarni o'z ichiga olishi mumkin, ular to'g'ri boshqarilmasa, suv havzalari va tuproqqa zararli oqindi oqishiga olib kelishi mumkin.	Ekspluatatsiya	Atrof-muhitni boshqarish rejasi; kimyoviy moddalarni boshqarish protokollari; ikkilamchi to'siq; agroximikatlarni va jarayon chiqindilarini to'g'ri saqlash va utilizatsiya qilish; oqova suvlarni tozalash; to'kilish va oqishni oldini olish choralari; xodimlarni o'qitish; va favqulodda vaziyatlarga javob rejasi.
Suvdan foydalanish	- Suv tanqisligi bo'lgan hududlarda noto'g'ri sug'orish yoki bioasosli qayta ishlash suv stressini yanada kuchaytirishi mumkin, ayniqsa allaqachon suv resurslari cheklangan mintaqalarda. - Bio-asoslangan materiallar (masalan, bioyoqilg'i, bioplastmassa) uchun ekin yetishtirish, ayniqsa qurg'oq yoki yarim qurg'oq mintaqalarda, suv zaxiralari allaqachon cheklangan bo'lgan joylarda yuqori suv iste'moliga olib kelishi mumkin.	Ekspluatatsiya	Suvni boshqarish rejasi; samarali sug'orish tizimlari; suv olish ruxsatnomalari; shikoyat mexanizmlari; va manfaatdor tomonlar bilan aloqalar.
Jamoat salomatligi va xavfsizligi	- Yer yoki resurslarni bioasoslangan qishloq xo'jaligi mahsulotlariga yo'naltirish oziq-ovqat ishlab chiqarish bilan raqobatga olib kelishi mumkin, bu esa yer va suv resurslari kam bo'lgan hududlarda oziq-ovqat xavfsizligining buzilishiga hissa qo'shadi. - Resurslarga cheklangan kirish oziq-ovqat xavfsizligi va mahalliy farovonlikni zaiflashtirishi mumkin. - Yomon infratuzilma va transport hajmining ortishi avariyalarga sabab bo'lishi mumkin; yangi amaliyotlar an'anaviy tizimlarni buzishi mumkin.	Qurilishdan oldin, ekspluatatsiya	Yer foydalanishni baholash; jamoat sog'ligi va xavfsizlik rejasi; transport boshqaruvi rejasi; to'siqlar/belgilar; jamoatchilikni xabardor qilish; jamoatchilik bilan aloqa bo'yicha mas'ul xodimlar; va shikoyat mexanizmi.
Yer sotib olish va ko'chirish	Qishloq xo'jaligi yoki bioasosli loyihalarning kengayishi, ayniqsa yerga va tabiiy	Qurilishdan oldin	RPF/RAP qo'llash; manfaatdor tomonlar bilan muloqot; almashtirish qiymatida

	resurslarga bog'liq bo'lgan zaif guruhlar orasida jismoniy yoki iqtisodiy ko'chirilishga olib kelishi mumkin.		kompensatsiya; tirikchilikni tiklash; monitoring.
Yerdan foydalanish va biologik xilma-xillik	Unga bog'liq faoliyatlar intensiv yerdan foydalanish o'zgarishlarini talab qilishi mumkin, bu esa o'rmonlarni kesish, yashash muhitining yo'q qilinishi, tuproq degradatsiyasi yoki tabiiy yashash muhitlarining qishloq xo'jaligi yerlariga aylanishiga olib kelib, biologik xilma-xillik yo'qolishiga sabab bo'ladi.	Qurilish, ekspluatatsiya	Yer yaroqliligini saralash; yashash muhitini xaritalash; muhim yashash muhitlaridan qochish; tiklash rejasi; eng yaxshi boshqaruv amaliyotlari (BMP); va biologik xilma-xillikni monitoring qilish.
Mahalliy xalqlar va an'anaviy jamoalar	Qishloq xo'jaligi yoki bio-asosli loyihalarni kengaytirish mahalliy xalqlarning yer huquqlariga ta'sir qilishi mumkin, ayniqsa, agar an'anaviy yerlar tegishli oldindan erkin va xabardor rozilik (FPIC) olinmasdan qishloq xo'jaligini kengaytirish yoki bio-asosli materiallar ishlab chiqarish uchun ishlatilsa.	Qurilishdan oldin, qurilish, ekspluatatsiya	IPPlar; FPIC jarayonlari; va manfaatdor tomonlarni inklyuziv jalb qilish.
Madaniy meros	- Qishloq xo'jaligi faoliyati yerdagi muhim o'zgarishlarni (masalan, yer tozalash, qayta ishlash inshootlarini qurish, sug'orish infratuzilmasi) o'z ichiga olishi mumkin, bu esa arxeologik yoki madaniy jihatdan muhim joylarni ochib berishi yoki yo'q qilishi mumkin. Bu ayniqsa tarixiy yoki diniy ahamiyatga ega hududlarda xavf tug'diradi. - Noto'g'ri aniqlangan meros obyektlari yoki amaliyotlar manfaatdor tomonlarning kirish huquqlariga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.	Qurilishdan oldin, Qurilish	Madaniy merosni tekshirish; tasodifiy topilmalar bo'yicha protsedura; induksiya va ishni to'xtatish protokollari.
GBV SEAH	Chekka qishloq xo'jaligi hududlarida migrant ishchilar yoki mavsumiy mehnatkashlar (ko'pincha ayollar) kuchli	Qurilish, Ekspluatatsiya	Teng imkoniyatlar siyosati; xulq-atvor kodekslari; pudratchilarni boshqarish; SEAH bo'yicha xabardorlik treninglari;

	himoya choralari va ishchilar huquqlarini himoya qilish mexanizmlari bo'lmaganda GBV va jinsiy ekspluatatsiya xavfi oshishi mumkin. • Qishloq xo'jaligida ishlaydigan ayollar, ayniqsa iqtisodiy qaramlik, harakatlanish imkoniyati cheklanganligi yoki huquqiy himoyaga kirish imkoni bo'lmaganda, jinsiy bezorilik yoki suiiste'molga duch kelishi mumkin.		jinslarga ajratilgan inshootlar; maxfiy, jabrlanuvchiga yo'naltirilgan shikoyat mexanizmi.
Ta'minot zanjiri	• Qishloq xo'jaligi ta'minot zanjirlari ko'pincha mehnat huquqbuzarliklari, ko'chirilish, biologik xilma-xillik yo'qolishi va E&S muvofiqligini kuzatib borishdagi qiyinchiliklarga duch keladi.	Qurilishdan oldin, ekspluatatsiya	Yetkazib beruvchilarning xulq-atvor kodeksi va shartnoma bandlari (bolalar mehnati/majburiy mehnat taqiqlanadi); imkon qadar tekshiruv, kuzatuv va auditlar; tegishli hollarda tuzatish choralari; hamda muvofiqlik hujjatlari.

2.1.2 Qo'shimcha ko'rsatmalar

Jamg'arma E&S xavflari, ta'sirlari va imkoniyatlari vaqt o'tishi bilan rivojlanishini tan oladi va ular soha, geografiya yoki mavzuga oid masalalarga asoslangan maxsus yondashuvlarni talab qilishi mumkin. IFC PS Jamg'armaning umumiy E&S doirasini ta'minlasa-da, Jamg'arma paydo bo'layotgan yaxshi amaliyotlar, texnik ko'rsatmalar va soha bo'yicha standartlardan foydalanib, E&S xavflari va ta'sirlarini tushunishni doimiy ravishda mustahkamlashga sodiqdir. Bu ayniqsa agribiznes va ta'minot zanjirlari, mijozlarni himoya qilish, mehnat muhofazasi va xavfsizlik, gender va inklyuziya, mahalliy xalqlar, inson huquqlari hamda iqlim o'zgarishi kabi sohalarda dolzarbdir. Zarur hollarda Jamg'arma investitsiya oluvchilar bilan o'tkaziladigan due diligence, monitoring va muloqot jarayonlarida xalqaro miqyosda tan olingan yo'riqnomalarga murojaat qiladi, bunda har bir investitsiyaning xavf profiliga mutanosib bo'lishni ta'minlaydi. Bunday yo'riqnomalar va ma'lumotnoma materiallariga misol tariqasida Shamol energetikasi sohasida mehnat muhofazasi va xavfsizlik (OSH)¹⁸ (Yevropa Ish joyida Xavfsizlik va Salomatlik Agentligi); hamda Agribiznes sohasida jinsiy asosdagi zo'ravonlik va bezorilikni bartaraf etish (GBVH)¹⁹ (IFC) kiradi.

2.2 Investitsiya tsiklida E&S protseduralari bo'yicha umumiy ma'lumot

¹⁸ https://research.unl.pt/ws/portalfiles/portal/5518661/OSH_in_Wind_energy_sector.pdf

¹⁹ <https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/mgrt/sectorbrief-addressinggbvh-agribusiness.pdf>

E&S protseduralari Jamg'armaning investitsiya tsiklida joylashgan bo'lib, E&S masalalarini baholash va boshqarish investitsiya qarorlarini qabul qilishning asosiy qismi hisoblanadi. Alohida faoliyat turidan ko'ra, E&S integratsiyasi chetlatilgan faoliyatlarni saralash, tasniflash, ofis va maydondagi due diligence, hujjatlarni ko'rib chiqish, doimiy monitoring va hodisalar bo'yicha hisobotlar kabi bir nechta manbalarga tayanadi.

Quyidagi 1-rasm har bir bosqichdagi jarayon va E&S jihatlarini umumlashtiradi. Har bir bosqich To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar bo'yicha 2.4-bo'limda va moliyaviy institutlar investitsiyalari bo'yicha 2.5-bo'limda batafsil bayon etilgan.



2.3 Kategorizatsiya

Jamg'armaning E&S bo'yicha due diligence va monitoring protseduralari E&S kategoriyalash tizimi bilan ta'minlangan bo'lib, u investitsiyaning keltirishi mumkin bo'lgan potentsial E&S xavf va ta'sirlarining hajmi, ahamiyati va murakkabligi hamda investitsiyani qabul qilish va monitoring qilish uchun zarur bo'lgan sa'y-harakatlar darajasini oson tushuniladigan keng ko'rsatkichlar orqali taqdim etadi. E&S kategorizatsiya tizimi shuningdek Jamg'arman uchun istiqbolli investitsiya 'A toifa' yoki 'FI-1' ta'rifiga to'g'ri kelishini dastlabki bosqichda aniqlashni ta'minlashda muhimdir va shu tariqa u keyingi ko'rib chiqishga loyiq emasligini belgilaydi. E&S kategorizatsiya tizimi (to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun A, B va C hamda FI investitsiyalar uchun FI-1, FI-2 va FI-3) 6-jadvalda ko'rsatilgan.

6-jadval . E&S kategoriyalash

E&S toifasi	Tavsif
To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar	
A toifa	Investitsiya "A" toifasiga kiritiladi, agar u alohida yoki jamlangan holda turli, qaytarib bo'lmaydigan yoki mislsiz salbiy atrof-muhit va/yoki ijtimoiy xavf va ta'sirlarga ega bo'lishi mumkin bo'lgan faoliyatlarni o'z ichiga olsa. A toifasidagi faoliyatlar jismoniy va biologik atrof-muhitga va/yoki ijtimoiy-iqtisodiy hamda madaniy atrof-muhitga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. A toifasidagi investitsiyalar Fond tomonidan moliyalashtirilmaydi.
B toifa	Investitsiya "B" toifasiga kiritiladi, agar u o'rtacha xavfli faoliyatlarni o'z ichiga olib, potentsial salbiy atrof-muhit va/yoki ijtimoiy xavf va ta'sirlar hajm jihatidan cheklangan, asosan teskari va keng qabul qilingan chora-tadbirlar hamda yaxshi xalqaro sanoat amaliyotlari yordamida osonlik bilan kamaytiriladigan bo'lsa. B kategoriyasida xavflarning tabiati va ahamiyati turlicha bo'lishi mumkin; ba'zi investitsiyalar quyidagi omillar tufayli yuqori yoki maxsus xavflarni o'z ichiga olishi mumkin: mehnat muhofazasi va xavfsizlik bo'yicha jiddiy xavflar (masalan, yirik sanoat qayta jihozlash ishlari), xavfli moddalar bilan ishlash va chiqindilarni boshqarish, ifloslanishni oldini olish va favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik ehtiyojlari, jamoalar yoki boshqa sezgir qabul qiluvchilarga yaqinlik, materiallar ta'minoti zanjiridagi xavflar yoki kontekstual xavflar (masalan, SEAH yoki mojarolar sezgirligi). Bunday hollarda, xavf profiliga mutanosib ravishda kengaytirilgan dastlabki tekshiruv, qo'shimcha E&S vositalari (masalan, maqsadga muvofiq ESIA va/yoki maxsus boshqaruv rejalar) hamda tez-tez monitoring talab qilinishi mumkin.
C toifa	Investitsiya "C" toifasiga kiritiladi, agar uning atrof-muhit va/yoki ijtimoiy salbiy ta'sirlari minimal yoki umuman bo'lmasligi ehtimoli yuqori bo'lsa va ularni cheklangan E&S yumshatish choralari orqali osongina bartaraf etish mumkin bo'lsa.
Moliyaviy vositachilar	
FI toifasi	Investitsiya "FI" toifasiga kiritiladi agar moliyalashtirish tuzilmasi moliyaviy vositachilar (FI) orqali mablag' ajratishni o'z ichiga olsa, ular subloyiha baholash va monitoringini amalga oshiradi. FI investitsiyalari mavjud yoki taklif etilayotgan TPI sub-kredit portfeli bilan bog'liq E&S xavf va ta'sirlarini aks ettiruvchi kichik toifalarga bo'linadi:
FI-1 kichik toifasi	FI investitsiyasi "FI-1" toifasiga kiritiladi, agar moliyaviy institutning mavjud yoki rejalashtirilgan TPI portfelida A toifadagi faoliyatlarga moliyaviy ta'sir bo'lsa yoki bo'lishi kutilayotgan bo'lsa.

	FI-1 toifasidagi investitsiyalar Jamg'arma tomonidan moliyalashtirilmaydi.
FI-2 kichik toifasi	FI investitsiyasi "FI-2" toifasiga kiritiladi, agar FIning mavjud yoki rejalashtirilgan TPI portfeli asosan B toifadagi faoliyatlarga va kamroq darajada C toifadagi faoliyatlarga moliyaviy ta'sir ko'rsatishni o'z ichiga olsa yoki bunday ta'sirni o'z ichiga olishi kutilayotgan bo'lsa.
FI-3 kichik toifasi	FI investitsiyasi "FI-3" toifasiga kiritiladi, agar FIning mavjud yoki rejalashtirilgan TPI portfeli asosan C toifadagi faoliyatlarga moliyaviy ta'sirni o'z ichiga olsa yoki bunday ta'sirni o'z ichiga olishi kutilayotgan bo'lsa.

2.4 To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar

2.4.1 Tadbiq etilishi va doirasi

Ushbu E&S protseduralari barcha to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar, ya'ni korporativ va loyiha investitsiyalariga tatbiq etiladigan talablar, E&S tekshiruvi va ehtiyotkorlik tekshiruvi, kelishuvlar va shartnomalar hamda monitoring jarayonlarini qamrab oladi. Loyiha ("Loyiha") Investitsiya oluvchi tomonidan TPI moliyalashtirishini so'rash uchun mo'ljallangan ma'lum bir mos keladigan biznes faoliyatlari to'plamiga ishora qiladi. Agar moliyalashtirish allaqachon ajratilgan bo'lsa, Loyiha moliyalashtirish hujjatlarida belgilangan biznes faoliyatlariga ishora qiladi.

Quyida bayon etilgan talab va standartlar, saralash va tasniflash, shuningdek, Due Diligence (DD) jarayoni Loyiha va unga aloqador inshootlarga tatbiq etiladi.

2.4.2 Talab va Standartlar

Jamg'armaning barcha to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalari Jamg'arma E&S siyosati, uning majburiyatlari, tamoyillari va standartlariga rioya qilishi shart, bu esa barcha investitsiyalar uchun minimal talablar hamda to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarga tatbiq etiladigan xavfga asoslangan talablarni o'z ichiga oladi, bu E&S siyosatida (1.2-bo'lim, 2- va 3-jadval) batafsil bayon etilgan. To'g'ridan-to'g'ri investitsiya oluvchilari Jamg'arma tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan faoliyatlarda ishtirok etuvchi pudratchilardan Jamg'armaning minimal E&S talablariga rioya qilishni va, tegishli hollarda, xavfga asoslangan talablarga rioya qilishni talab qilishlari kerak.

To'g'ridan-to'g'ri investitsiya oluvchilari Jamg'arma mablag'larini TPI E&S Istisno ro'yxatiga muvofiq ishlatishlari shart.

Faoliyatlarning xavfiga asosanib, B toifadagi to'g'ridan-to'g'ri investitsiya oluvchilari tegishli IFC PS-larni qo'llashlari kerak, ya'ni:

- PS1: E&S xavflari va ta'sirlarini baholash va boshqarish
- PS2: Mehnat va ish sharoitlari
- PS3: Resurslardan samarali foydalanish va ifloslanishni oldini olish
- PS4: Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi
- PS5: Yer sotib olish va majburiy ko'chirish
- PS6: Biologik xilma-xillikni muhofaza qilish va tirik tabiiy resurslarni barqaror boshqarish
- PS7: Mahalliy xalqlar
- PS8: Madaniy meros

Jamg'arma tomonidan amalga oshiriladigan barcha E&S bilan bog'liq baholash, monitoring va hisobot berish jarayonlari IFC PS 2012 ga asoslanadi, u umumiy ramka sifatida qo'llaniladi. Ba'zi hollarda Jamg'arma IFC Faoliyat Standartlari mazmuni va maqsadiga aniq mos keladigan boshqa xalqaro tan olingan E&S ramkalarini, masalan, Yevropa Tiklash va Rivojlanish Banki (EBRD) Faoliyat Talablari²⁰, maqbul muqobil variantlar sifatida ko'rib chiqishi mumkin. Ushbu muvofiqlikni aniqlash Jamg'arma tomonidan investitsiya baholash jarayonida amalga oshiriladi.

2.4.3 E&S saralash va dastlabki kategoriyalash

E&S tekshiruv davomida Maslahatchi Loyiha va Investitsiya qilingan sub'ektning Fond talablariga javob berish salohiyatini dastlabki baholashni o'tkazadi. Ochiq manbalardagi ma'lumotlar hamda Investitsiya qilingan sub'ekt tomonidan taqdim etilgan tegishli hujjatlar, masalan, siyosatlar, boshqaruv rejalar yoki E&Sga oid hisobotlarni ko'rib chiqish orqali Maslahatchi quyidagilarni baholaydi:

- TPI istisno ro'yxatiga muvofiqlik.
- Mavzuga oid muhim E&S xavf va ta'sirlar, jumladan kontekstual xavflar, ta'minot zanjiri xavflar, SEAH xavflar va mahalliy xalqlarga mumkin bo'lgan ta'sirlar.
- Obro'ga oid xavflar.
- Investitsiya oluvchining Mehnat va Ijtimoiy Huquqlar bo'yicha Xalqaro Mehnat Tashkilotining asosiy konventsiyalari, tegishli IFC amaliyot standartlari va Jamg'armaning E&S siyosati hamda protseduralariga muvofiq E&S masalalarini boshqarish qobiliyatining dastlabki baholash.

Ushbu bosqichda E&S tekshiruv ro'yxati (4-ilovada: To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun ko'rsatmali E&S tekshiruv ro'yxati) muhim masalalar va asosiy E&S xavf-xatarlarini hamda ta'sirlarini aniqlash, shuningdek loyiha va investitsiya qilinadigan ob'yektning E&S bo'yicha dastlabki umumiy ko'rinishini taqdim etish uchun yo'riqnoma sifatida xizmat qiladi. Skrining jarayonida Maslahatchi GCF Yerli xalqlar siyosati (GCF IP siyosati) ta'rifidan foydalanib, yerli xalqlarning mavjudligini va/yoki yerlar, hududlar yoki resurslarga jamoaviy bog'liqlikni aniqlaydi. Agar aniqlansa, Yerli xalqlar ramkasi (IPPF – Ilova 3: Yerli xalqlar rejalashtirish ramkasi)ga muvofiq, Maslahatchi E&S skrining ro'yxatidagi tegishli bo'limni to'ldiradi. Maslahatchi loyiha xususiyati, joylashuvi, sezgirligi va hajmi hamda uning mumkin bo'lgan salbiy E&S ta'sirlarining ahamiyatiga asoslanib, Jamg'arma tasnifi (2.3-bo'lim) bo'yicha loyihaga dastlabki E&S toifasini belgilaydi. Ushbu toifa E&S due diligence jarayonida qo'shimcha ma'lumotlar olinganda o'zgartirilishi mumkin. Agar loyiha **A toifaga** kiritilsa, u keyingi bosqichga o'tmaydi.

Ekranlash jarayonida to'plangan ma'lumotlar Maslahatchiga loyiha DD bosqichiga o'tish-o'tmasligini aniqlashda yordam beradi.

2.4.4 Ehtiyotkorlik tekshiruv

E&S puxta tekshiruv (ESDD)

ESDD jarayoni potentsial loyiha bilan bog'liq E&S xavflari va ta'sirlarini, jumladan SEAH xavflarini baholash hamda Jamg'armaning E&S talablariga muvofiqlikni ta'minlash bo'yicha asosiy vositadir. ESDD jarayoni doirani aniqlash, ish hajmi hujjatlari, standart ko'rib chiqishlar va/yoki maydon

²⁰ [Yevropa Tiklash va Rivojlanish Banki ijro etish talablari](#).

tashriflari hamda hisobot tayyorlashni o'z ichiga oladi va har bir potentsial loyihaning tabiati hamda talablariga mos ravishda moslashtiriladi. Zarur bo'lganda, due diligence jarayonini qo'llab-quvvatlash uchun tashqi ekspertlar jalb etilishi mumkin.

Agar mahalliy xalqlar mavjud bo'lsa yoki ularga ta'sir qilishi mumkin bo'lsa, ESDD Jamg'armaning IPPF (3-ilova: Mahalliy xalqlarni rejalashtirish ramkasi) bilan muvofiqlashtiriladi, zarur bo'lganda mahalliy xalqlar bo'yicha mutaxassisni jalb qilishni o'z ichiga oladi.

ESDD quyidagilarni amalga oshiradi:

- Mamlakatga xos va kontekstual E&S xavflarini, jumladan inson huquqlari, ta'minot zanjiri xavflari, tub aholiga oid xavflar, zaif va mojarolar ta'siri ostidagi vaziyatlardan kelib chiquvchi xavflar hamda SEAH xavflarini aniqlash va yengillashtirish strategiyalarini baholash.
- Loyihaga xos E&S xavf-xatarlar va ta'sirlar.
- Jamg'armaning 2- va 3-jadvalda belgilangan minimal E&S talablari, xavfga asoslangan E&S talablari hamda boshqa qo'llaniladigan standartlarga muvofiqlikni tasdiqlash.
- Mos kelmaslik holatlarini aniqlash va tegishli yumshatish choralarini ko'rish.
- Potentsial loyiha Parij kelishuvi bo'yicha kamaytirish va moslashish maqsadlariga (quyida batafsil) to'g'ri kelishini, to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun Parij kelishuvi mosligini baholash bo'yicha MDBning qo'shma metodologik tamoyillari doirasida tasdiqlang.
- Investitsiyaning PAIsini baholang.
- Ehtimoliy EU Taxonomiyaga mos keladigan investitsiyalar uchun ESDD DNSH mezonlari va Minimal Ijtimoiy Himoya choralariga rioya qilinishini EU Taxonomiya qoidalariga muvofiq baholaydi. Ta'sir baholash doirasida muhim hissa qo'shish mezonlariga hissa qo'shilganligi tasdiqlanadi.
- Potentsial loyiha bo'yicha Parij kelishuvi moslashish maqsadlari va iqlimga moslashish bo'yicha YI taksonomiyasi DNSH mezoniga muvofiqligini tekshirish uchun jismoniy iqlim xavfi bo'yicha skrining o'tkazish. Agar potentsial muhim iqlim xavflari va investitsiya oluvchi yoki loyiha darajasidagi yetarli chidamlilik aniqlansa, tegishli moslashish choralari bo'yicha tavsiyalarni o'z ichiga olgan batafsil iqlim xavfi va zaiflik baholash o'tkaziladi. Ushbu baholashlar uchun zarur bo'lganda tashqi maslahatchilar jalb etilishi mumkin.

ESDD doirasida Maslahatchi tegishli milliy E&S qonunlari va qoidalarini Fond tomonidan 2 va 3-jadvalda belgilangan standartlarga solishtiradi. Tegishli bo'shliqlar Due Diligence so'rovnomasida hujjatlashtiriladi va agar zarur bo'lsa, (i) loyiha dizaynidagi o'zgarishlar, (ii) maqsadli boshqaruv choralari va/yoki (iii) belgilangan muddatli natijalar bilan ESAP choralari orqali bartaraf etiladi.

Xavfga asoslangan baholash

E&S skrining jarayonida dastlabki E&S toifasi belgilangan bo'lsa, bu ESDD yondashuvining doirasi va chuqurligini aniqlaydi. Barcha loyihalar, jumladan C toifasi uchun Maslahatchi va/yoki tashqi ekspert tegishli E&S ma'lumotlarini (5-ilova: To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun E&S Due Diligence savolnomasining ko'rsatkich loyihasi) va hujjatlarni to'playdi. Barcha loyihalar bo'yicha ushbu ma'lumotlar 2-jadvalda ko'rsatilgan Fondning minimal talablariga muvofiqligi nuqtai nazaridan ko'rib chiqiladi va baholanadi.

B toifadagi loyihalar uchun Maslahatchi va/yoki tashqi ekspert Investitsiya oluvchi tomonidan taqdim etilgan hujjatlarni, jumladan E&S tadqiqotlarini ko'rib chiqadi. Maslahatchi/tashqi ekspert E&S tadqiqotlarining sifatini, yetarliligini va dolzarbligini baholab, ularning joriy loyiha sharoitlarini to'g'ri aks ettirayotganini yoki yangilanishni talab qilishini aniqlaydi. Bundan tashqari, Maslahatchi va/yoki tashqi ekspert aniqlangan xavflarning tabiati va darajasiga asosanib, joyga tashrif zarurligini belgilaydi. Maslahatchi yoki tashqi ekspert Loyihaning 3-jadvalda ko'rsatilgan Jamg'armaning E&S xavfga asoslangan talablariga mos kelishini baholaydi. Maslahatchi va/yoki tashqi ekspert ESDD hisobotini tayyorlaydi; hisobotning chuqurligi Investitsiya bilan bog'liq xavf darajasiga mutanosib bo'ladi. Hisobot aniqlangan bo'shliqlar va yumshatish choralari ham kiritilgan bo'lishi kerak. B toifadagi loyihalarda yuqori yoki maxsus xavflar aniqlangan taqdirda joyga tashrif amalga oshiriladi va Maslahatchi va/yoki tashqi ekspert qo'shimcha baholash (masalan, maqsadga muvofiq ESIA) zarurligini aniqlaydi. Maslahatchi va/yoki tashqi ekspert investitsiya oluvchi tomonidan taqdim etilgan ma'lumot va hujjatlarni, jumladan maqsadga muvofiq ESIA ni ko'rib chiqadi. Maslahatchi/tashqi ekspert ESIA ning sifatini, yetarliligini va dolzarbligini baholab, u joriy loyiha sharoitlarini to'g'ri aks ettiradimi yoki yangilanishni talab qiladimi, aniqlaydi. Maslahatchi yoki tashqi ekspert Loyihaning 3-jadvalda ko'rsatilgan Fondning E&S xavfga asoslangan talablariga mos kelishini baholaydi. Maslahatchi va/yoki tashqi ekspert Investitsiya bilan bog'liq xavf darajasiga mutanosib darajada batafsil ESDD hisobotini tuzadi, aniqlangan bo'shliqlar va ularni bartaraf etish choralari ham o'z ichiga olgan holda.

To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun Fond korporativ moliyaviy instrumentlarning turli turlari orqali moliyalashtirishni amalga oshirishi mumkin, jumladan ustuvor, subordinatsion va konvertatsiyalanadigan korporativ qarz; ommaviy va xususiy korporativ obligatsiyalar; hamda sindikatlangan korporativ qarz. Fond sindikatlangan qarz bitimlarida (o'xshash E&S standartlarini qo'llaydigan va yetarli baholash salohiyatiga ega bo'lgan ham-investorlar ishtirok etadigan) ishtirok etganda yoki Investitsiya oluvchi tomonidan chiqarilgan va ommaviy ro'yxatga kiritilgan obligatsiyalarga sarmoya kiritganda, E&S bo'yicha due diligence boshqa bitim tomonlari taqdim etgan ma'lumotlarga, potentsial investitsiya oluvchidan olingan oshkorotlarga va/yoki maslahatchiga investitsiya oluvchining E&S xavf va ta'sirlarini boshqarish hamda Fond talablariga javob berish salohiyatini baholash imkonini beruvchi ommaviy ma'lumotlarga tayanishi mumkin.

ESDD natijalariga asosanib, Maslahatchi Loyihaning E&S toifasini tasdiqlaydi va Loyihaning E&S ta'sirlari va xavflari hamda Investitsiya oluvchining ularni boshqarish bo'yicha salohiyati va majburiyatlari Fondning E&S siyosati talablariga mos kelishini aniqlaydi.

Zarur bo'lganda, kamaytirish choralari Investitsiya oluvchi bilan kelishib, moliyalashtirish hujjatlariga kiritiladi. Muhim bo'shliqlar ESAP orqali bartaraf etiladi (10-ildavda: To'g'ridan-to'g'ri investitsiya uchun ESAP shabloni).

Yuqori sifatli ESIA lar va boshqa E&S tadqiqotlari puxta due diligence jarayoni va yumshatish choralari loyihalashtirilishining asosini tashkil etgani sababli, TPI ESIA lar yoki E&S tadqiqotlarini ishlab chiqish yoki takomillashtirishni qo'llab-quvvatlash uchun Texnik Yordam (TA) ko'rsatishi mumkin.

2.4.5 Investitsiya taklifi va oshkor etish

Maslahatchi Investitsiya taklifi uchun ESDD xulosasini tayyorlaydi. Ushbu ma'lumot ICga taklif etilgan investitsiyani amalga oshirish to'g'risida xabardor qaror qabul qilishda yordam berishga mo'ljallangan.

Kamida Investitsiya taklifi quyidagi E&S bilan bog'liq ma'lumotlarni o'z ichiga oladi:

- Loyihaga biriktirilgan E&S xavf toifasi va uning asoslari.
- Aniqlangan E&S xavflari va ta'sirlarining qisqacha mazmuni, jumladan SEAH xavflari.
- Loyihaning E&S siyosatida belgilangan talablarga qanday javob berishini baholash.
- Kamchiliklar aniqlangan taqdirda, zarur bo'lganda ESAP orqali moslashtirish choralari amalga oshiriladi. Moslashtirish choralari loyiha E&S talablariga muvofiq bo'lishi uchun yondashuv va muddatlarni bayon qiladi.
- Loyihaning tegishli fond standartlariga, jumladan SFDR va EU Taksonomiyasiga muvofiqligini tasdiqlash.
- Investitsiyaning E&S ko'rsatkichlariga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan tegishli kontekstual xavflarni (masalan, siyosiy, sektoral, geografik) aniqlash va tahlil qilish.

B toifadagi to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar bo'yicha Jamg'arma Investitsiya qo'mitasining qarori qabul qilinishidan kamida 30 kun oldin o'z veb-saytida ESDD natijalarining qisqacha mazmunini e'lon qiladi. Agar B toifadagi to'g'ridan-to'g'ri investitsiya yuqori yoki maxsus xavflarni o'z ichiga olsa va ESIA (yoki boshqa muhim E&S baholash) tayyorlangan bo'lsa, Jamg'arma Investitsiya qo'mitasining qarori qabul qilinishidan kamida 30 kun oldin ESIA ni (yoki tegishli baholash hujjatlarini) ham e'lon qiladi.

Ushbu oshkor etish tegishli manfaatdor tomonlarga mumkin bo'lgan E&S xavflari va ta'sirlar, kamaytirish choralari hamda investitsiya qabul qiluvchining majburiyatlari haqidagi ma'lumotlarga o'z vaqtida kirish imkonini berishni maqsad qiladi.

2.4.6 Shartnoma

Jamg'arma va investitsiya qabul qiluvchi o'rtasidagi moliyalashtirish hujjatlariga E&S bilan bog'liq majburiyatlar hamda (agar tegishli bo'lsa) ESAP kiritiladi.

2.4.7 Monitoring va hisobot berish

Investitsiya oluvchi monitoringi va hisobot berish

Barcha to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar Jamg'armaga yillik E&S ijro hisobotini taqdim etishi shart. Investitsiya oluvchilar loyiha E&S ijrosini monitoring qilish uchun mas'uldir, monitoring hajmi, chastotasi va formati E&S xavf va ta'sirlarining darajasiga mos keladi. Ushbu reja har bir ko'rsatkich bo'yicha monitoring metodologiyasi va chastotasini belgilaydi.

Jamg'arma monitoringi va hisobot berish

Jamg'arma bevosita investitsiyalarning E&S muvofiqligini Jamg'armaning E&S siyosatiga muvofiq nazorat qilishni zarur deb hisoblaydi. Nazorat loyihalar moliyalashtirish hujjatlaridagi E&S majburiyatlariga rioya qilayotganini tasdiqlashga qaratilishi kerak.

Maslahatchi investitsiya oluvchi tomonidan taqdim etilgan yillik E&S ijro hisobotini ko'rib chiqadi va baholaydi. Agar Jamg'arma syndikatsiyalangan qarz bitimida (o'xshash E&S standartlarini qo'llaydigan va yetarli baholash salohiyatiga ega bo'lgan hamkor investorlarni o'z ichiga olgan) ishtirok etsa yoki Jamg'arma obligatsiya egasi bo'lsa, Jamg'armaning E&S monitoringi yillik hisobotdan tashqari boshqa ma'lumotlarga, masalan, bitimning boshqa tomonlari bilan baham ko'rilgan E&S hujjatlari va/yoki investitsiya oluvchining ommaviy E&S oshkorotlariga (yetarli darajada batafsil va sifatli deb topilsa) tayanishi mumkin.

B toifadagi loyihalar uchun maydonga tashriflar loyihaning tabiati va xavf profiliga, jumladan yuqori yoki maxsus xavflar aniqlangan-yo'qligiga qarab ko'rib chiqiladi. Ushbu tashriflar loyihaning murakkabligi va E&S xavfi hamda ta'siriga qarab Maslahatchi yoki malakali tashqi konsultantlar tomonidan o'tkazilishi mumkin. Tashriflar chastotasi ma'lum E&S majburiyatlari, mablag' ajratish jadvaliga, loyihaning tabiati va holatiga (qurilish yoki ekspluatatsiya) hamda agar mavjud bo'lsa, ESAPni amalga oshirishga bog'liq bo'ladi. Ziyoratlar soni loyiha davomida va E&S bo'yicha majburiyatlar yakunlanganda moslashtirilishi mumkin.

Jamg'arma loyihalarni tasodifiy tekshirish huquqini o'zida saqlab qoladi, bu orqali loyihaning samaradorligi va Jamg'arma E&S siyosatiga muvofiqligini tekshiradi.

Muayyan holatlarda, masalan, jiddiy hodisalar, tartibga rioya qilish bo'yicha muammolar va hokazo, investitsiya qilingan korxonaning faoliyati va boshqaruv yondashuvini ko'rib chiqish uchun ad hoc nazorat tashriflari talab qilinishi mumkin.

2.5 Moliyaviy vositachilar

2.5.1 Tadbiq etilishi va doirasi

Ushbu E&S protseduralari moliyaviy institutlar (FI) va ularning sub-kreditlari bo'yicha E&S talablari, E&S tekshiruvlari, ehtiyotkorlik tekshiruvi, investitsiyani tasdiqlash, kelishuvlar va shartnomalar hamda monitoring jarayonlarini qamrab oladi.

2.5.2 Talablar va Standartlar

Barcha moliyaviy institut investitsiyalari Jamg'armaning E&S siyosati, uning majburiyatlari, tamoyillari va standartlariga muvofiq bo'lishi shart, ularga barcha investitsiyalar uchun minimal talablar (2-jadval) va moliyaviy institut investitsiyalariga tatbiq etiladigan xavfga asoslangan talablar (4-jadval) kiradi.

2.5.3 E&S tekshiruvi va investitsiyalarni kategoriyalash bo'yicha baholash

E&S tekshiruvi doirasida Maslahatchi Investitsiya oluvchining Fondning minimal talablarini qondirish salohiyatini dastlabki baholashni o'tkazadi.

Ushbu bosqichda Moliyaviy vositachilar uchun E&S tekshiruv ro'yxatidan (Ilova 7: Moliyaviy vositachilar uchun ko'rsatmali E&S tekshiruv ro'yxati) foydalangan holda, dastlabki aniqlash uchun ommaviy ma'lumotlar baholanadi:

- Mavjud E&S xavf va ta'sirlar.
- Mavjud E&S siyosatlari va protseduralari.

- Potentsial sub-kredit portfeliga tegishli kontekstual xavflar, jumladan tub xalqlarga va zaif hamda mojarolar ta'sirida bo'lgan vaziyatlarga oid xavflar
- Obro'ga oid hodisalar.

Flning kutilayotgan E&S xavflari va kutilayotgan sub-kreditlar asosida Maslahatchi Jamg'armaning kategoriyalashuvi (2.3-bo'lim)dan foydalangan holda dastlabki E&S xavf toifasini belgilaydi. Ushbu toifa E&S due diligence jarayonida qo'shimcha ma'lumotlar to'planganda qayta ko'rib chiqilishi mumkin. FI-1 deb tasniflangan investitsiyalar keyingi bosqichga o'tmaydi, chunki bu darajadagi xavf Jamg'armaning investitsiya doirasidan tashqarida bo'ladi. E&S tekshiruvini yo'naltirish va potentsial E&S due diligence uchun e'tiborga loyiq sohalarni aniqlash maqsadida Maslahatchi quyidagi omillarni, jumladan:

- FI biznesining asosiy yo'nalishi (masalan, mikro, kichik yoki o'rta korxonalarga kredit berish; korporativ moliya; lizing).
- Tavsiya etilgan daromadlardan foydalanish tuzilishi va mohiyati (masalan, kredit liniyasi, lizing imkoniyati).
- Moliyalashtirishga loyiq bo'ladigan sub-kredit turlari, jumladan ularning hajmi va sohalari.
- Yuqori E&S xavf va ta'sirlariga ega faoliyatlarga duchor bo'lish.
- Hozirda amalga oshirilayotgan atrof-muhit, ijtimoiy va inson resurslari siyosatlari, protseduralari yoki boshqaruv tizimlari.
- Xalqaro qarz beruvchilar, xususan rivojlanish moliyalashtirish institutlari (DFI) yoki xalqaro moliyaviy institutlar (IFIs) bilan oldingi yoki parallel aloqalar.

Ekranlash jarayonida to'plangan ma'lumotlar Maslahatchiga Loyihani DD bosqichiga o'tishini hal qilishda yordam beradi.

2.5.4 E&S bo'yicha puxta tekshiruv

ESDD jarayoni potentsial moliyaviy investitsiyalar bilan bog'liq E&S xavf va ta'sirlarini, jumladan SEAH bilan bog'liq xavflarni baholash bo'yicha asosiy mexanizm hisoblanadi. U Jamg'armaning E&S standartlari va himoya choralari bilan muvofiqlikni ta'minlashga mo'ljallangan.

ESDD jarayoni har bir potentsial moliyaviy investitsiyaning tabiati, hajmi va xavf profiliga mos ravishda sozlanadi va quyidagilarni o'z ichiga olishi mumkin:

- E&S kontekstini va potentsial kontekstual xavflarni aniqlash.
- Stol usti ko'rib chiqishlari va/yoki joyida tashriflar, masalan, E&S hisobotlari, siyosat va protseduralar yoki kichik kredit baholashlari kabi tegishli hujjatlarni ko'rib chiqish.
- Manfaatdor tomonlar bilan aloqada bo'lish, masalan, boshqa investorlar yoki tartibga soluvchilar bilan muloqot qilish.
- FI tomonidan taqdim etilgan DFI yoki IFI hisobotlari va/yoki amaldagi ESAPlarni baholash.

Maslahatchi moliyaviy institutning belgilangan E&S xodimlari bilan muassasaning E&S siyosatlari, amaliyotlari va ularni amalga oshirish salohiyatini baholashni muvofiqlashtiradi. Maslahatchi moliyaviy institut va taklif etilayotgan moliyaviy investitsiya bo'yicha hujjatlar va ma'lumotlarni (8-ilova: E&S bo'yicha moliyaviy institut uchun ko'rsatmali due diligence savolnomasiga asoslanib) to'playdi va zarur bo'lganda qo'shimcha E&S ko'rib chiqishlarini o'tkazadi.

DD jarayoni davomida quyidagi tasdiqlar va baholashlar amalga oshiriladi:

- Investitsiya institutining dastlabki E&S xavf toifasini tasdiqlash.
- Jamg'armaning minimal E&S talablari va qo'llaniladigan boshqa qo'shimcha standartlarga muvofiqligini tasdiqlash.
- Mos kelmaslik yoki xavf bo'lgan sohalarni aniqlash va ularni bartaraf etish uchun ESAPlar kabi tegishli yumshatish choralari ko'rish.
- Moliyaviy institutning Jamg'armaning Istisno ro'yxatini o'zining qayta kreditlash faoliyatiga qo'llash qobiliyatini baholash.
- Moliyalashtiruvchi institut va uning kutilayotgan sub-kredit portfeli bilan bog'liq muhim E&S xatarlarini baholash, jumladan iqlim xavfi, mijozlarni himoya qilish, mahalliy xalqlar hamda zaif va mojarolar ta'siridagi vaziyatlar.
- PAI baholashini tasdiqlash.
- Investitsiya instituti investitsiyasi vositachilik moliyalashtirish uchun Parij kelishuvi bilan moslikni baholash bo'yicha MDBning umumiy metodologik tamoyillariga muvofiq Parij kelishuvi bo'yicha yumshatish va moslashish maqsadlariga mos kelishini tasdiqlash.

ESDD doirasida Maslahatchi tegishli milliy E&S qonunlari va me'yorlarini Fond tomonidan 2 va 4-jadvalda belgilangan standartlar bilan solishtiradi. Mavjud bo'shliqlar Due Diligence so'rovnomasida hujjatlashtiriladi va zarur bo'lsa (i) loyiha dizaynini o'zgartirish, (ii) maqsadli boshqaruv choralari va/yoki (iii) muddatli natijalar bilan ESAP choralari orqali bartaraf etiladi.

Moliyaviy vositachilarga investitsiyalar uchun Fond FI senior kreditlari, Tier 2 kapitali yoki subordinatsion qarz, obligatsiyalar va sindikatlangan kreditlar kabi vositalar orqali moliyalashtirishni amalga oshirishi mumkin. Fond sindikatlangan qarz bitimlarida (keng qamrovli solishtirma E&S standartlarini qo'llaydigan va yetarli baholash imkoniyatlariga ega bo'lgan ham-investorlar ishtirok etadigan) ishtirok etganda yoki Investitsiya oluvchi tomonidan chiqarilgan ommaviy ro'yxatga olingan obligatsiyalarga sarmoya kiritganda, E&S bo'yicha due diligence boshqa tranzaksiya tomonlari taqdim etgan ma'lumotlarga, potentsial investitsiya qilinadigan sub'ektning oshkor etilgan ma'lumotlariga va/yoki ommaviy ravishda mavjud ma'lumotlarga tayanishi mumkin, bu ma'lumotlar maslahatchiga investitsiya qilinadigan sub'ektning E&S xavflari va ta'sirlarini boshqarish hamda Fond talablariga javob berish qobiliyatini baholash imkonini beradi.

ESDD natijalari ESDD hisobotida hujjatlashtiriladi va u ESDD so'rovnomasining tegishli bo'limlari (Ilova 8: Indikativ E&S moliyaviy investitsiyalar bo'yicha due diligence so'rovnomasi) bilan mos keladi. ESDD topilmalariga asoslanib, Maslahatchi Moliyaviy Oraliq Xizmatkori investitsiyasining E&S toifasini tasdiqlaydi va Loyihaning E&S ta'sirlari va xavflari hamda Investitsiya oluvchining ularni boshqarish bo'yicha salohiyati va majburiyatlari Jamg'armaning E&S siyosati talablariga muvofiqligini aniqlaydi.

Agar tegishli bo'shliqlar aniqlansa, kamaytirish choralari Investitsiya oluvchi bilan kelishib olinadi. Muhim bo'shliqlar moliyaviy vositachi uchun mo'ljallangan ESAP (11-ilova: ESAP shabloni) orqali bartaraf etiladi. ESAP moliyaviy vositachi bilan kelishib olinadi va moliyalashtirish hujjatlariga kiritiladi.

Investitsion vositachilarning E&S bo'yicha samaradorligini qo'llab-quvvatlash maqsadida TPI zarur hollarda texnik yordam (TA) ko'rsatishi mumkin.

2.5.5 Investitsiya taklifi va oshkor etish

ESDD jarayoni orqali, xususan, to'plangan E&S ma'lumotlariga tayangan holda Maslahatchi Investitsiya taklifi uchun E&S baholash xulosasini tayyorlaydi. Ushbu ma'lumot ICga taklif etilayotgan investitsiyani davom ettirish yoki to'xtatish bo'yicha xabardor qaror qabul qilishda yordam berishga mo'ljallangan.

Kamida, Investitsiya taklifi quyidagi E&S bilan bog'liq ma'lumotlarni o'z ichiga oladi:

- Moliyaviy institut investitsiyasiga birlashtirilgan E&S xavf toifasi.
- FI E&S siyosatida belgilangan talablarga qanday javob berishini baholash.
- Kamchiliklar aniqlangan taqdirda, moliyaviy institutning E&S talablariga qachon va qanday muddatlarda rioya qilishini ko'rsatadigan reja.
- Investitsiya SFDRga muvofiqligini tasdiqlash.
- Sub-kreditlarning Yevropa Ittifoqi taksonomiyasi bilan mos kelish ehtimoli ko'rsatiladi.
- Investitsiyaning E&S ko'rsatkichlariga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan tegishli kontekstual xavflarni (masalan, siyosiy, tarmoqli, geografik) aniqlash va tahlil qilish.

FI-2 investitsiyalari uchun, investitsiya qilinadigan institutning ESMSi va, agar tegishli bo'lsa, ESAP bo'yicha DD hisobotining xulosalari IC qarori qabul qilinishidan kamida 30 kun oldin Fondning veb-saytida e'lon qilinadi. Ushbu e'lon tegishli manfaatdor tomonlarga mumkin bo'lgan E&S xavflari, ularni yengillashtirish choralari hamda investitsiya qilinadigan institutning majburiyatlari haqidagi ma'lumotlarga o'z vaqtida kirish imkonini berishni maqsad qiladi.

2.5.6 Kichik loyihalar uchun talablar

Moliyaviy institutlar (FINlar) Jamg'arma E&S siyosatiga hamda investitsiya bo'yicha qo'shimcha E&S talablariga to'liq muvofiq ravishda qayta kreditlashlari shart. Har bir FI o'z ichki siyosat va jarayonlariga tegishli E&S komponentlarini kiritishi, shunda sub-kredit portfeli bo'ylab E&S xavflari va ta'sirlarini samarali aniqlash, baholash va boshqarish imkoniyati yaratiladi.

Barcha FI-2 investitsiyalari o'z sub-kredit portfeliga E&S xavf toifasini belgilashi kerak. Yuqori xavfli deb tasniflangan sub-kreditlar, Fondning A toifasiga mos keladiganlar, Fond moliyalashtirishidan chiqarib tashlanadi. Quyidagi E&S xavflar yoki ta'sirlarning birortasini o'z ichiga olgan har qanday sub-kredit bunga kiradi:

- Majburiy ko'chirish.
- Mahalliy xalqlarga salbiy ta'sirlar xavfi.
- Atrof-muhit, jamoat salomatligi va xavfsizligi, biologik xilma-xillik yoki madaniy merosga sezilarli salbiy ta'sirlar, Jamg'armaning A toifadagi loyihalar ta'rifiga muvofiq.
- Jiddiy kasbiy sog'liq va xavfsizlik xavflari, Jamg'armaning A toifali loyihalar ta'rifiga muvofiq.

2.5.7 Shartnoma

Jamg'arma va investitsiya oluvchi o'rtasidagi moliyalashtirish hujjatlariga E&S bilan bog'liq majburiyatlar hamda (agar tegishli bo'lsa) ESAP kiritiladi.

Ushbu bo'limga istisnolar Fond ommaviy ro'yxatga olingan (yashil) obligatsiyalarga sarmoya kiritganda ruxsat etilishi mumkin, bunda Fondning due diligence tekshiruvi moliyaviy institut (FI)

Fondning ekologik va ijtimoiy talablari, jumladan B toifadagi kichik kreditlar bo'yicha to'liq javob berishini aniqlashi kerak.

2.5.8 Monitoring va hisobot

Investitsiya oluvchini monitoring qilish va hisobot berish

Barcha moliyaviy institut investitsiyalari Fondga yillik E&S samaradorlik hisobotini taqdim etishi shart. Investitsiya oluvchilar sub-kreditlarning E&S samaradorligini monitoring qilish uchun mas'uldir, monitoring hajmi, chastotasi va formati E&S xavf va ta'sirlarining darajasiga mos keladi.

Jamg'arma monitoringi va hisobot

Jamg'arma moliyaviy institutlarning E&S talablari bo'yicha muvofiqligini Jamg'arma E&S siyosatiga muvofiq nazorat qilishni zarur deb hisoblaydi.

Maslahatchi investitsiya oluvchi tomonidan taqdim etilgan yillik E&S ijro hisobotini ko'rib chiqadi va baholaydi. Agar Jamg'arma sindikatlangan qarz bitimida (keng qamrovli solishtirma E&S standartlarini qo'llaydigan va yetarli baholash salohiyatiga ega bo'lgan ham-investorlar ishtirok etadigan) yoki Jamg'arma obligatsiya egasi bo'lsa, TPIning E&S monitoringi jamg'armaga yillik hisobot o'rniga boshqa manbalarga, masalan, bitimning boshqa tomonlari bilan baham ko'rilgan E&S hujjatlariga va/yoki moliyaviy institutning ommaviy E&S e'lonlariga (yetarli darajada batafsil va sifatli deb topilganda) tayanishi mumkin.

E&S xavf va ta'sirlarining darajasiga qarab, monitoring jarayonida uchinchi tomon tashqi ekspertlar jalb qilinishi mumkin. Ekspertlar muntazam auditlar o'tkazish, bir martalik tekshiruvlar yoki baholash ishlarini amalga oshirish yoki moliyalashtiruvchi institut va uning kichik loyihalari bo'yicha ma'lum sohalarda (masalan, ESAPni amalga oshirish, E&S operatsion xavfni ko'rib chiqish) maslahat berish uchun jalb qilinishi mumkin.

Jamg'arma moliyalashtiruvchi institutlar/kichik loyihalarni tasodifiy tekshiruv o'tkazishi mumkin, bu orqali ularning Jamg'armaning E&S siyosatiga muvofiqligi aniqlanadi. Jiddiy hodisalar, tartibga solish bo'yicha muammolar, maydonni kengaytirish bo'yicha rejalashtirish/qurilish ishlarida bo'lishi kabi holatlarda investitsiya qilingan obyektlarning operatsiyalari va boshqaruv yondashuvini ko'rib chiqish uchun zarurat tug'ilganda maxsus nazorat sayohatlari tashkil etilishi mumkin.

Agar moliyalashtiruvchi institut yoki uning subloyihalarida E&S monitoringi doirasida jiddiy kamchiliklar aniqlansa, tegishli moliyalashtiruvchi institutning TPI E&S siyosatiga muvofiq E&S xavf va ta'sirlarini bartaraf etish salohiyatini mustahkamlash uchun mos TA paketi ishlab chiqilishi mumkin.

Yevropa Ittifoqi taksonomiyasi bilan moslik

Yevropa Ittifoqi Taxonomiyasi bilan mos kelishi mumkin bo'lgan kichik loyihalarni o'z ichiga olgan kichik-kredit portfellarida Maslahatchi moliyaviy institut (FI) bilan tegishli DNSH mezonlari aniqlangan har bir kichik-kredit bo'yicha bajarilganligini yoki qo'shimcha baholashlar zarurligini (buni Maslahatchi bevosita yoki tashqi konsultant amalga oshirishi mumkin) tasdiqlaydi. Bundan tashqari, Maslahatchi moliyaviy institutning Yevropa Ittifoqi Taxonomiya qoidalariga muvofiq MSSga rioya qilishini ham tasdiqlaydi.

2.6 Portfelni monitoring qilish va hisobot berish

Maslahatchi Jamg'armaning umumiy E&S ko'rsatkichlarini yillik tarzda ko'rib chiqadi va Portfelning E&S Ko'rsatkichlari Hisobotini (ESPR) tayyorlaydi. Ushbu hisobot barcha investitsiyalar bo'yicha E&S holatini umumlash tiradi va Jamg'armaning investorlarga davriy hisobot berishi uchun asos bo'lib xizmat qiladi. ESPR yanvar oyidan dekabr oyigacha bo'lgan kalendar yilni qamrab oladi va keyingi yilning ikkinchi choragida yakunlanishi rejalashtirilgan.

Aksiyadorlar Fondning E&S ko'rsatkichlari va muvofiqligi bo'yicha Aksiyadorlar uchun yillik E&S hisobot (AESRS) orqali xabardor qilinadi. Ushbu hisobot yillik monitoring jarayonining asosiy natijalarini umumlash tiradi va portfel bo'ylab umumiy E&S muvofiqlik ma'lumotlarini o'z ichiga oladi.

Maslahatchi Fondning barqarorlik oshkorotlari doirasida portfelni SFDR PAI ko'rsatkichlari bo'yicha yillik baholashni tayyorlaydi.

2.7 Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi

Fondning AIFM E&S xavflari bilan bog'liq tashvishlar yoki shikoyatlarni, jumladan SEAH, GBV, mehnat huquqlari buzilishi, atrof-muhit hodisalari yoki boshqa yaxlitlikka oid masalalarni qabul qilish, baholash va ularga javob berish uchun mustahkam va jabrlanuvchiga yo'naltirilgan Shikoyatlarni qondirish mexanizmini (GRM) saqlab turadi.

Ushbu mexanizm investitsiyachilar, mijozlar, ta'sirlangan shaxslar va jamoalar, ishchilar, hamkorlar hamda Jamg'arma faoliyatida ishtirok etuvchi yoki undan ta'sirlangan uchinchi tomonlar kabi barcha manfaatdor tomonlar uchun ochiq.

AIFMning GRMning asosiy maqsadlari quyidagilardan iborat:

- Shikoyatlarni xavfsiz, maxfiy va qulay tarzda bildirish imkonini yaratish.
- Tergov va hal etish uchun o'z vaqtida, adolatli va shaffof jarayonni ta'minlash.
- Mas'uliyatni rag'batlantirish va shikoyat qiluvchilarning, xususan SEAH yoki GBVdan omon qolganlarning huquqlari, qadr-qimmati va farovonligini himoya qilish.
- Shikoyatlardan o'rganish orqali Jamg'armaning E&S boshqaruvini yaxshilash.

Jamg'armaning AIFMi shikoyatchilarni haqorat, qasos yoki yaxshi niyat bilan shikoyat qilish oqibatida yuzaga keladigan salbiy oqibatlardan himoya qilishga sodiqdir. Jamg'armaning AIFMi har qanday ishonchli qasos da'volarini jiddiy qabul qiladi.

GRMga AIFM va Maslahatchi veb-sayti orqali [bu yerdan](#) kirish mumkin. Shikoyatlarni samarali ko'rib chiqish Jamg'armaning ESMSini doimiy takomillashtirishni ta'minlaydi, shuning uchun yaxshi niyat bilan qoniqmaslikni bildirgan hech bir shikoyatchi ta'qib, qasos yoki salbiy oqibatlarga duch kelmaydi.

Shikoyat mexanizmi jarayonlari

Manfaatdor tomonlar quyidagi kanallarning istalgani orqali shikoyat yoki muammolarni yuborishlari mumkin:

- Email: Shikoyatlarni AIFMComplaints@finance-in-motion.com manziliga yuborish mumkin. Elektron pochta jo'natuvchilari o'z manzillari qabul qiluvchi tomonidan ko'rinishini yodda tutishlari kerak.

- Pochta orqali: E'tiborga: **Finance in Motion Asset Management S.à r.l.**
68 Boulevard de la Pétrusse,
L-2320 – Lyuksemburg – Lyuksemburg Buyuk Gertsogligi E'tiborga olinishi: Shikoyat
mexanizmi: TPI

Barcha shikoyatlar avtomatik ravishda maxfiy deb hisoblanadi. Shikoyat ma'lumotlari – jumladan shikoyatning mohiyati, shikoyat qiluvchining shaxsi va qo'shimcha dalillar – maxfiy tarzda ko'rib chiqilishi kerak. Bu (a) shikoyat ma'lumotlari faqat cheklangan darajada va shikoyat qiluvchining xabardor roziligi bilan ulashilishini, hamda (b) ma'lumotlar faqat shikoyatni boshqarish yoki hal etishda ishtirok etayotgan shaxslar yoki bo'limlar bilan almashilishini ta'minlashni o'z ichiga oladi. SEAH yoki GBV holatlari kabi sezgir shikoyatlarda maxfiylik, rozilik va jabrlanuvchining mustaqilligi butun jarayon davomida ustuvor hisoblanadi.

Anonim shikoyatlar qabul qilinishi mumkin; ammo bunday shikoyatlarni yuqori bosqichga ko'tarish, tergov qilish va hal etish qiyin bo'lishi mumkin. Anonim shikoyatchilar quyidagilarni yodda tutishlari kerak:

- Bunday shikoyatlar imkon qadar ushbu tartibga muvofiq boshqariladi, biroq shikoyatning anonimligi sababli FIM/Guruh tergov o'tkazish, muloqot qilish, keyingi tekshiruvlar olib borish yoki tartibning barcha talablarini bajarish imkoniyatidan cheklanishi mumkin.
- Tergov yoki keyingi tekshiruv jarayonida shikoyat qiluvchining anonimligini saqlashga harakat qilinadi, agar u anonimlikdan voz kechmasa.

AIFMning shikoyatlarni ko'rib chiqish bo'yicha mas'ul xodimi GRM jarayonini boshqarish uchun javobgardir. 10 ish kuni ichida shikoyatchiga shikoyat qabul qilinganligi to'g'risida tasdiq beriladi.

Har bir shikoyat adolatli, mustaqil va xolis nuqtai nazardan tekshiriladi. Suhbatlar shikoyatchi, guvohlar va javobgar(lar) bilan o'tkazilishi mumkin. Tekshiruvdan so'ng, AIFM shikoyatchini shikoyat bo'yicha o'z pozitsiyasi haqida xabardor qiladi va shikoyatni muqobil nizolarni hal qilish organiga yuborish yoki fuqarolik da'vosini qo'zg'ash imkoniyati mavjudligini ma'lum qiladi. Agar shikoyatni ko'rib chiqish bir oydan oshib ketsa, shikoyatlarni ko'rib chiqish bo'yicha mas'ul xodim shikoyatchiga kechikish sabablari haqida ma'lumot berib, ko'rib chiqish yakunlanishi kutilayotgan sanani ko'rsatgan holda vaqtincha javob yuboradi.

2.7.1 GRM talablari

Barcha AIFM xodimlari va barcha investitsiya oluvchilar quyidagilarni bajarishlari shart:

- Loyiha yoki kichik loyiha darajasida tegishli GRM kanallarining mavjudligini ta'minlash.
- Milliy qonunlar va tegishli xalqaro himoya standartlariga rioya qilish.
- Barcha muloqotlarda maxfiylik, neytrallik va kamsitmaslikni saqlash.
- Shikoyat qiluvchilar va jabrlanganlarning qarorlariga bosim o'tkazish yoki ta'sir ko'rsatishdan tiyilish va jarayon davomida ularning avtonomiyasini hurmat qilish.

2.7.2 Himoya va SEAHga oid maxsus majburiyatlar

Jamg'arma SEAH va GBVni oldini olish hamda ularga javob berishga sodiqdir. Umumiy GRM tartibiga qo'shimcha ravishda, quyidagi jabrlanganlarga yo'naltirilgan himoya choralari mavjud:

- Ta'sirlangan shaxslar, jumladan zaif yoki chetlanishgan guruhlar vakillari uchun maxfiy, xavfsiz va qulay hisobot berish imkoniyatlari.
- Shikoyat qilgan har qanday shaxsni qarshi choralar ko'rilishidan himoya qilish.
- Ushbu protseduralarni buzgan xodimlar yoki ularga aloqador shaxslar uchun intizomiy chora-tadbirlarni o'z ichiga olgan aniq javobgarlik tartiblari.
- Rasmiy tergov olib borilishidan qat'i nazar jabrlanganlarga yordam ko'rsatiladi. Taklif etiladigan yordam turi jabrlangan shaxsning istaklari va ehtiyojlari asosida belgilanadi.

2.7.3 GCF Mustaqil Qoplash Mexanizmi (IRM)

Manfaatdor tomonlar GCF moliyalashtirgan loyihalarga oid shikoyatlar bo'yicha GCFning Mustaqil Qoplash Mexanizmi (IRM)ga ham murojaat qilishlari mumkin. Shikoyatni qanday topshirish, shu jumladan malaka mezonlari va tartib-taomillari haqidagi ma'lumot IRM veb-saytida mavjud: <https://irm.greenclimate.fund>.

Shikoyatlarni irm@gcfund.org elektron pochta manzili orqali yoki quyidagi pochta manzili bo'yicha yuborish mumkin:

Mustaqil Qoplash Mexanizmi, Yashil Iqlim Jamg'armasi
Songdo Xalqaro Biznes Tuman, 175 Art Center-daero
Yeonsu-gu, Incheon 22004
Koreya Respublikasi.

2.8 Manfaatdor tomonlar bilan aloqalar va ma'lumotlarni oshkor qilish

Jamg'arma o'z faoliyatida oshkoralikka sodiq bo'lib, manfaatdor tomonlar bilan faoliyati haqidagi tegishli ma'lumotlarni almashish va ularga kirishni osonlashtirishga intiladi.

Jamg'arma o'z veb-sayti orqali tegishli E&S ma'lumotlarini ommaga e'lon qiladi. Bunga quyidagilar kiradi:

- Jamg'armaning E&S siyosati.
- Regulyatoriyalik oshkorotlar, xususan moliyaviy xizmatlar sohasida barqarorlikka oid oshkorotlar bo'yicha (EU) 2019/2088-sonli Nizom (SFDR) talab qiladiganlari.
- B kategoriyali to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalari bo'yicha ESDD natijalari va/yoki ESIA (agar tegishli bo'lsa) investitsiya qarori qabul qilinishidan kamida 30 kun oldin ingliz va loyiha joylashgan hududning mahalliy tillarida taqdim etiladi.

Jamg'arma sarmoyavandlar va manfaatdor tomonlar o'rtasidagi mustahkam va konstruktiv munosabatlar E&S xavfini muvaffaqiyatli boshqarish va ijobiy ta'sir ko'rsatish uchun zarur ekanligini tan oladi. To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar bo'yicha Jamg'arma loyihadan ta'sirlangan shaxslar hamda loyihaga qiziqqan yoki unga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan boshqa manfaatdor tomonlarni aniqlash va ularni loyiha davomida o'z vaqtida munosib darajada jalb qilishni maqsad qiladi. Moliyaviy institutlar ommaviy e'lon qilish, hisobot berish va manfaatdor tomonlar bilan aloqalar bo'yicha milliy tartibga soluvchi talablarga rioya qilishi kerak.

Ilovalar

3.1 Ilova 1: Istisno ro'yxati

Jamg'arma tomonidan taqdim etilgan moliyalashtirish quyidagi loyihalar yoki faoliyatlarning birortasini (to'g'ridan-to'g'ri yoki bilvosita) moliyalashtirish, ularga investitsiya kiritish yoki ularga mablag' yo'naltirish uchun ishlatilmasligi kerak:

1. Majburiy mehnat²¹ va/yoki bolalar mehnati²²
2. 2) Milliy qonunlar yoki qoidalar yoki xalqaro konvensiyalar va kelishuvlarga muvofiq noqonuniy deb topilgan, yoki xalqaro miqyosda bosqichma-bosqich bekor qilinishi yoki taqiqlanishi lozim bo'lgan faoliyatlar yoki materiallar, jumladan quyidagilar:
 - ozonni yemiruvchi moddalar, PCBlar (polixlorlangan bifenillar) va boshqa ma'lum, xavfli farmatsevtik preparatlar, pestitsidlar/gerbitsidlar yoki kimyoviy moddalar
 - Xavf ostidagi turlar va yovvoyi fauna hamda flora xalqaro savdosi bo'yicha Konvensiya (CITES) doirasida tartibga solinadigan yovvoyi tabiat yoki mahsulotlar; yoki
 - barqaror bo'lmagan baliq ovlash usullari (masalan, dengiz muhitida 2,5 km dan ortiq uzunlikdagi to'rlar yoki elektr zarbalari yordamida portlatib baliq ovlash va oqim to'rlari bilan baliq ovlash)
3. Chiqindilar va chiqindi mahsulotlarining chegara orqali savdosi Bazel konvensiyasi va unga tegishli qoidalarga muvofiq bo'lmasa
4. Radioaktiv materiallar ishlab chiqarish yoki savdosi.²³
5. Chegaralangan bo'lmagan asbest tolalarini ishlab chiqarish yoki savdosi (asbest miqdori 20 foizdan kam bo'lgan bog'langan asbest-sement varaqalarini sotib olish va foydalanish bundan mustasno)
6. Pornografiya va/yoki fohishalik
7. Irqchi va/yoki antidemokratik ommaviy axborot vositalari

²¹ Majburiy mehnat — bu XMT (ILO) konvensiyalarida belgilanganidek, shaxsdan kuch ishlatish yoki jazolash tahdidi ostida, ixtiyoriy ravishda emas, majburiy tarzda undirib olinadigan har qanday ish yoki xizmatni anglatadi.

²² Shaxslar faqat kamida 14 yoshga to'lgan taqdirda ishga qabul qilinishi mumkin, bu XMT (ILO)ning Asosiy inson huquqlari konvensiyalarida (Minimal yosh to'g'risidagi konvensiya C138, 2-modda) belgilangan. Agar mahalliy qonunchilik majburiy maktab ta'limi yoki ishlash uchun minimal yoshni boshqacha belgilasa, bunday hollarda yuqoriroq yosh chegarasi qo'llaniladi.

²³ Bu tibbiyot uskunalari, sifat nazorati (o'lchov) uskunalari va radioaktiv manba ahamiyatsiz va/yoki yetarlicha himoyalangan har qanday uskuna xaridiga tatbiq etilmaydi.

8. Ishlab chiqarish yoki quyidagi faoliyatlar bilan savdo qilish²⁴:(i) qurollar yoki o'q-dorilar;
(ii) alkogolli ichimliklar (pivo va vino bundan mustasno);(iii) tamaki; va (iv) qimor, kazino
hamda shunga o'xshash faoliyat yurituvchi korxonalar.
9. Issiqlik ko'mirini qazib olish va ko'mirdan elektr energiyasi ishlab chiqarish
10. Torf qazib olish va torfdan elektr energiyasi ishlab chiqarish
11. Mahalliy xalqlarga tegishli yoki sud qarori asosida da'vo qilinayotgan yerlarga to'liq
hujjatlashtirilgan roziliksiz ta'sir qiluvchi ishlab chiqarish yoki faoliyat
12. Cheklangan tashqi aloqaga ega bo'lgan, "ixtiyoriy izolyatsiyada", "izolyatsiyadagi xalqlar"
yoki "dastlabki aloqada" bo'lgan chekka guruhlariga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan ishlab
chiqarish yoki faoliyatlar, shuningdek ularning yerlari va hududlariga ta'sir qilishi mumkin
bo'lgan
13. Xalqlarning majburiy ko'chirib joylashtirilishiga olib keladigan faoliyatlar, shuningdek, tub
aholining jismoniy ko'chirilishini (ya'ni, boshpana yo'qotilishi natijasida zarur bo'lgan
ko'chirishni) to'liq yoki qisman, doimiy yoki vaqtincha, yoki iqtisodiy va kasbiy ko'chirilishni
(ya'ni, daromad manbalarini yoki tirikchilik vositalarini yo'qotishga olib keladigan mol-mulk
yoki unga kirish huquqini yo'qotish) ushbu faoliyatlar natijasida keltirib chiqaradigan
faoliyatlarni moliyalashtirishdan tiyilish
14. Qidiruv, qazib olish, prospeksiya (royaltlarni o'z ichiga olgan holda), tozalash, ishlab
chiqarish, taqsimlash (quvurlar va boshqa inshootlar loyihalarini o'z ichiga olgan holda),
qayta ishlash, saqlash, tashish, foydali yoqilg'ilarni (neft, qum nefti, tabiiy gaz, slanets gazi,
kok) targ'ib qilish, shuningdek:
 - Neft va gazni qazib olish va ishlab chiqarish
 - Neft va gazni qazib olish bo'yicha yuqori oqim loyihalari
 - Fosil yoqilg'ilardan foydalangan holda elektr energiyasi ishlab chiqarish aktivlari
 - Fosil yoqilg'i elektr stantsiyasidan elektr energiyasini evakuatsiya qilish uchun
ishlatiladigan tarmoqqa investitsiyalar
 - Yuqori emissiya koeffitsientiga ega elektr tarmoqlarini yangi qayta tiklanuvchi
energiya ishlab chiqarish quvvatlarini qo'shmasdan kengaytirish
 - Fosil yoqilg'i aktivlarining xizmat muddatini uzaytiradigan investitsiyalar (masalan,
fosil yoqilg'i sanoatidagi energiya samaradorligi choralari)
 - Fosil yoqilg'i aktivlarining xizmat muddatini uzaytiradigan energiya samaradorligi
bo'yicha investitsiyalar
 - Ko'mir va termik ko'mirni qidirish, razvedka, qayta ishlash yoki qazib olish, tashish,
taqsimlash va foydalanish; ko'mir uchun asosan ishlatiladigan yer transporti
vositalari va tegishli infratuzilma
 - Yangi ko'mir yoqiladigan elektr stansiyalari, isitish stansiyalari va kogeneratsiya
inshootlari (jumladan ikki funksiyali) qurilishi yoki mavjudlarini rekonstruksiya qilish.

²⁴ Bu ushbu faoliyatlarda sezilarli darajada ishtirok etmaydigan loyiha/kichik loyiha homiyilariga tatbiq etilmaydi. "Sezilarli darajada ishtirok etmaydigan" degani mazkur faoliyat loyiha/kichik loyiha homiyining asosiy faoliyatiga yordamchi xarakterga ega ekanligini anglatadi.

Oldindan qurilish bosqichidagi ushbu faoliyatlarga oid loyihalarni bekor qilish, agar ishlar allaqachon boshlandi bo'lsa, bundan mustasno

- Jamoat tarmog'i uchun energiya ishlab chiqaradigan va mutlaq CO₂emissiyalarining oshishiga olib keladigan yangi og'ir yoqilg'i moyi (HFO) yoki dizel yoqilg'isi bilan ishlaydigan elektr stansiyasini qurish yoki mavjud stansiyalarni rekonstruksiya qilish
 - Fosil yoqilg'ilarni qazib olish, saqlash, tashish yoki ishlab chiqarish bilan bog'liq binolar
 - Tabiiy gazni qidirish va qazib olish, suyultirish, qayta gazga aylantirish, uzatish, taqsimlash va saqlash
 - Tabiiy gazga asoslangan elektr va issiqlik ishlab chiqarish quvvati, jumladan kogeneratsiya va trigeneratsiya
 - Bitumli shist, qarshi qum yoki neftli qumdan neftning an'anaviy bo'lmagan qidiruv, razvedka va qazib olish
 - Sertifikatlangan barqaror xomashyo manbai haqidagi dalilsiz biogaz/biomassa energiyasini ishlab chiqarish
 - Cheklovlarisiz neft, tabiiy gaz, ko'mir yoki torf asosida yirik miqyosli tuman isitish/sovutish
 - Sanoat issiqlik/sovuqlik ishlab chiqarishda ishlatiladigan ko'mir/torf/neft
15. Xavfli kimyoviy moddalarning katta hajmdagi ishlab chiqarilishi, savdosi, saqlanishi yoki tashilishi, shuningdek, ularning tijorat miqyosida qo'llanilishi. Xavfli kimyoviy moddalar qatoriga benzin, kerosin va boshqa neft mahsulotlari kiradi
16. Ramsar konvensiyasi bo'yicha belgilangan botqoqliklarga salbiy ta'sir ko'rsatadigan faoliyatlar
17. Yadroviy energetika va yadroviy sanoatdagi ishlab chiqarish (masalan, yadroviy yoqilg'ini qayta ishlash, uran boyitish, nurlangan yoqilg'ini qayta ishlash)
18. Yadro chiqindilarini qayta ishlash va saqlash
19. Tropik va/yoki birlamchi tabiiy o'rmonlar va/yoki qadimiy o'rmonlar ustida tijorat konversiyalari va kesish
20. Tabiiy o'rmonni plantatsiyaga aylantirish
21. Barcha mintaqalarda tropik tabiiy o'rmonlarda yoki yuqori tabiiy qiymatga ega o'rmonlarda ishlatish uchun yog'och kesish uskunalari sotib olish; tropik va/yoki birlamchi tabiiy o'rmonlar va/yoki qadimiy o'rmonlarni to'liq kesishga va/yoki degradatsiyaga olib keladigan faoliyatlar
22. Barqaror boshqariladigan o'rmonlardan olinmagan yog'och yoki boshqa o'rmon mahsulotlarini ishlab chiqarish yoki savdo qilish
23. Sug'oriladigan o'rmonlar
24. Palm yog'i plantatsiyalari
25. Fosil yoqilg'ilarni tashish va saqlashga mo'ljallangan transport vositalari va infratuzilma

26. Fosil yoqilg'ilarni, jumladan HFO, MDO, MGO, kerosin va boshqalarni ishlatadigan dengiz kemalari va samolyotlar
27. Aeroport quvvatini kengaytirish

3.2 Ilova 2: SEAHga yondashuv

Jamg'arma o'z faoliyatida ishtirok etayotgan barcha shaxslarga nisbatan eng yuqori darajadagi halollik va hurmatni ta'minlashga sodiqdir. Bu Yashil Iqlim Jamg'armasining (GCF) Jinsiy ekspluatatsiya, jinsiy zo'ravonlik va jinsiy bezorilikdan (SEAH) oldini olish hamda himoya qilish bo'yicha qayta ko'rib chiqilgan siyosatiga (SEAH siyosati) muvofiq amalga oshiriladi va Jamg'armaning ESMSini joriy etish orqali ta'minlanadi.

1. Nol-tolerantlik siyosati

TPI barcha SEAH shakllariga nisbatan nol-tolerantlik siyosatini olib boradi. Ushbu majburiyat barcha AIFM va maslahatchi xodimlari, hamkorlari va manfaatdor tomonlarini SEAHni oqlash, rag'batlantirish, unda ishtirok etish yoki boshqa har qanday SEAH faoliyatlarini amalga oshirishdan tiyilishga majbur qiladi.

2. Oldini olish va zarur ehtiyot choralari ko'rish

SEAHni oldini olish maqsadida Jamg'arma ESDDga SEAH xavfini baholashni kiritdi, shunda potentsial xavflarni aniqlash va ularni kamaytirish bo'yicha munosib choralar ko'riladi.

Agar muhim bo'shliqlar aniqlansa, Fond investitsiyani SEAH talablariga muvofiqlashtirish maqsadida Investitsiya oluvchi bilan o'zaro aloqada ESAPlar, TA yoki boshqa tegishli mexanizmlar orqali maqsadli choralarni joriy etadi. Bu xodimlar va Hamkor muassasalar uchun SEAH hodisalarini samarali aniqlash, oldini olish va ularga javob berish salohiyatini mustahkamlash uchun maxsus treninglar va xabardorlik dasturlarini o'tkazishni o'z ichiga olishi mumkin.

3. Hisobot va javob berish mexanizmlari

Jamg'arma SEAH hodisalari bo'yicha kirish imkoni mavjud, maxfiy va jabrlanganlarga yo'naltirilgan xabar berish mexanizmlarini yaratish va saqlashga sodiqdir.

AIFM **Shikoyatlarni Ko'rib Chiqish Mexanizmi (GRM)** SEAH masalalariga sezgir, jabrlanganlarga yo'naltirilgan va gender jihatdan javobgar. U jabrlanganlarga qarshi qarshi choralar qo'rqmasdan hodisalarni xabar qilish imkonini berishni maqsad qiladi. Agar SEAH hodisasi xabar qilinsa, AIFM barcha SEAH da'volari bo'yicha tezkor, to'liq va xolis tergov o'tkazishga majbur bo'ladi.

4. Nazorat va Hisobdorlik

SEAH yondashuvining samaradorligini ta'minlash uchun Jamg'arma:

- **Muntazam monitoring:** SEAH jihatlarini o'zining E&S monitoring amaliyotlariga kiritish, shuningdek, har qanday SEAH bilan bog'liq ESAP choralari bo'yicha yutuqlar va amalga oshirishni monitoring qilish.
- **Hisobot berish majburiyatlari:** Har qanday hodisalarni GCF va boshqa tegishli manfaatdor tomonlarga xabar berish.
- **Doimiy takomillashtirish:** SEAH hodisalari va oldini olish bo'yicha olingan saboqlarni kelajak siyosat va amaliyotlarga kiritgan holda uzluksiz o'rganish va takomillashtirish jarayonlarida ishtirok etish.

Ushbu tamoyillar va choralarni Jamg'armaning E&S boshqaruv tizimiga (ESMS) kiritish orqali biz Jamg'arma va uning moliyalashtirilgan faoliyatlari bilan bog'liq barcha shaxslar uchun xavfsiz, hurmatli va inklyuziv muhit yaratishga bo'lgan sadoqatimizni tasdiqlaymiz.

3.3 Ilova 3: Mahalliy xalqlarni rejalashtirish ramkasi

3.3.1 Kirish

Jamg'arma barcha investitsiyalarida mahalliy xalqlarning huquqlari, madaniyati va tirikchilik manbalariga hurmat ko'rsatishga sodiqdir. Ushbu Mahalliy xalqlarni rejalashtirish ramkasi (IPPF) loyihalarni mahalliy xalqlarning huquqlarini hurmat qiladigan, salbiy ta'sirlarni yumshatadigan va GCFning Mahalliy xalqlar siyosati hamda IFC PS7 ga muvofiq foyda ulashishni rag'batlantiradigan tarzda loyihalash va amalga oshirish bo'yicha yo'riqnoma beradi.

Jamg'arma mahalliy xalqlarga sezilarli salbiy ta'sir ko'rsatishi kutilayotgan hech qanday faoliyatni (A toifadagi loyihalar) moliyalashtirmaydi.

3.3.2 Mahalliy xalqlarning xilma-xilligini tan olish

Jamg'arma o'z faoliyati tub xalqlarga oid tarixiy, huquqiy va ijtimoiy-siyosiy kontekstlari turlicha bo'lgan turli mamlakatlarda olib borilishini tan oladi. Loyihalarda uchraydigan tub xalq jamoalari boshqaruv tizimlari, madaniy amaliyotlari, yer egaligi tizimlari va milliy hukumatlar tomonidan rasmiy tan olinish darajasi bo'yicha farqlanishi mumkin. Ushbu ramka barcha loyihalar ushbu xilma-xillikni e'tirof etib, ular faoliyat yuritayotgan maxsus kontekstlarga moslashishini ta'minlaydi.

3.3.3 Asosiy tamoyillar

Loyihalar Tub xalqlarga ta'sir qilganda quyidagi tamoyillarga rioya qilishi kerak:

- Huquqlar va o'z-o'zini belgilashga hurmat: Loyihalar Xalqlarning huquqlarini (UNDRIPda bayon etilganidek) hurmat qilishi va ularning o'zini aniqlash huquqini tan olishi kerak.
- Erkin, oldindan va xabardor rozilik (FPIC): Agar loyihalar to'g'ridan-to'g'ri tub xalqlarning yerlariga, resurslariga yoki tirikchilik manbalariga ta'sir ko'rsatishi kutilayotgan bo'lsa, amalga oshirishdan oldin FPIC talab etiladi.
- Ma'noli ishtirok etish: Mahalliy xalq vakillari loyiha dizayni, qaror qabul qilish va amalga oshirish jarayonlarida faol ishtirok etishi kerak.
- Teng foyda taqsimoti: Loyihalar tub xalq jamoalariga loyiha natijalaridan adolatli foyda olish imkonini beruvchi mexanizmlarni rag'batlantirishi kerak.
- Salbiy ta'sirlarni oldini olish va kamaytirish: Potentsial salbiy ta'sirlar aniqlangan taqdirda, kamaytirish choralari tub xalqlar bilan hamkorlikda ishlab chiqilishi kerak.
- Madaniy jihatdan mos yondashuvlar: Ishtirok etish strategiyalari va shikoyat mexanizmlari tub xalqlarning tillari, an'analari va boshqaruv tuzilmalariga moslashtirilishi kerak.

3.3.4 Mahalliy xalqlarni saralash va aniqlash

E&S skrining bosqichida mahalliy xalqlarning mavjudligi yoki ta'sirlanishi aniqlanadi. IPPF turli kontekstlarni tan olsa-da, TPI skriningni quyidagi tuzilmaviy jarayon orqali amalga oshiradi: (i) milliy tan olinish holatidan qat'i nazar GCF IP siyosati ta'rifini qo'llaydi; (ii) tarixiy va ijtimoiy-siyosiy dinamikani, jumladan har qanday taranglik yoki mojarolarni hisobga oladi; va (iii) milliy pozitsiyalar bilan GCF talablari o'rtasidagi har qanday farqni hujjatlashtiradi.

Ushbu jarayonni xabardor qilish uchun Jamg'arma ishonchli, ommaga ochiq manbalardan foydalanadi, masalan, Minority Rights Group International ma'lumotlar bazasi, IWGIANing Indigenous World, ILOning 169-sonli Konventsiyaga oid Normlex ma'lumotlar bazasi va BMT maxsus ma'ruzachilari hisobotlari. Afrika mamlakatlari uchun Afrika Komissiyasining Tub aholi va jamoalar bo'yicha mutaxassislar ishchi guruhining 2005 yildagi hisobotida bayon etilgan pozitsiyalar ham

hisobga olinadi. Bu GCFning " " ta'rifiga mos keladigan tub aholi vakillarini, hattoki milliy qonunchilik ularni rasmiy ravishda tan olmasa ham, aniqlashni ta'minlaydi. Saralash jarayonida murojaat qilingan manbalar va kiritish/chiqarib tashlash bo'yicha qarorlarning asoslari aniq qayd etiladi.

Agar dastlabki tekshiruv bosqichida mahalliy xalqlarning mavjudligi va/yoki yerlarga, hududlarga va resurslarga jamoaviy bog'liqligi aniqlansa, Maslahatchi tekshiruv ro'yxatining tegishli bo'limini to'ldiradi. To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun bu quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- GCF ta'rifiga muvofiq aniqlangan mahalliy xalqlar va/yoki yerlarga, hududlarga va resurslarga kollektiv bog'liqlik
- Loyiha hududidagi tub aholining tarixiy, huquqiy va ijtimoiy konteksti hamda dastlabki zaiflik baholash
- Mahalliy xalqlarni jalb qilish bo'yicha dastlabki mumkin bo'lgan xavflar, ta'sirlar va imkoniyatlar
- GCF IP siyosatiga muvofiq FPIC qo'llaniladimi yoki yo'qligini aniqlash uchun dastlabki baholash
- ESDD jarayoni uchun umumiy tavsiyalar

Moliyaviy vositachilar uchun, agar tanlash bosqichida mahalliy xalqlarning mavjudligi va/yoki yerlarga, hududlarga yoki resurslarga jamoaviy bog'liqligi aniqlansa va sub-kredit portfeli mazkur mahalliy xalqlarga ta'sir qilishi kutilayotgan bo'lsa, Maslahatchi tanlash tekshiruv ro'yxatining tegishli bo'limini to'ldiradi. Moliyaviy vositachilar uchun bu quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- GCF ta'rifiga muvofiq aniqlangan tub aholi va/yoki yerlarga/hududlarga/resurslarga jamoaviy bog'liqlik
- Kutilayotgan sub-kredit portfeli hududidagi tub xalqlarning tarixiy, huquqiy va ijtimoiy konteksti hamda dastlabki zaiflik baholash
- Sub-kreditlarning aniqlangan tub aholiga ta'sir qilish ehtimoli va mumkin bo'lgan oqibatlari
- ESDD jarayoni uchun umumiy tavsiyalar

3.3.5 E&S ehtiyotkorlik tekshiruvi

GCF IP siyosatida ta'riflangan mahalliy xalqlar loyiha ta'sir doirasida mavjud bo'lsa yoki loyiha ta'sirida bo'lishi mumkin bo'lgan yerlar, hududlar yoki resurslarga jamoaviy bog'liqlikka ega bo'lsa, To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun ESDD quyidagilarni amalga oshiradi:

- Ta'sirlarni baholash va ularni oldini olish, minimallashtirish, kamaytirish va/yoki munosib hamda adolatli kompensatsiya choralari aniqlash uchun mahalliy xalqlar bo'yicha mutaxassisni jalb qilish.
- Investitsiya oluvchidan xavflar, ta'sirlar va foydalar bo'yicha mutanosib baholashni talab qilish.
- Agar tub aholiga ta'sir tasdiqlansa, Investee'dan loyiha faoliyatlari boshlanishidan oldin ta'sirlangan jamoalar bilan mazmunli ishtirok etish asosida IPP ishlab chiqish talab qilinadi.
- GCF IP siyosatida talab etilganda, Investitsiya oluvchidan FPICni takroriy jarayon sifatida rejalashtirish va belgilashni talab qilish.
- Loyihaning byudjeti aloqalarni o'rnatish (tarjima va yordamni o'z ichiga olgan), FPIC, kamaytirish choralari hamda kelishilgan foyda ulushi choralari qamrab olishini tasdiqlash.

Moliyaviy vositachilar uchun, saralash jarayonida TPI sub-kredit portfeli mahalliy tub aholiga ta'sir qilishi kutilayotgani aniqlansa, ESDD quyidagilarni amalga oshiradi:

- Moliyaviy vositachining ushbu IPPFga muvofiq mahalliy tub aholi vakillariga potentsial ta'sirlarni boshqarish uchun siyosat, protseduralar va institutsional salohiyatga ega ekanligini baholaydi.
- Har qanday bo'shliqlar va zarur yumshatish choralari aniqlash.

Natijalar ESDD hisobotida va, zarur bo'lganda, ESAPda aks ettiriladi.

3.3.6 FPIC

FPIC tetiklovchilari GCF IP siyosatining §7.2 bandiga muvofiq bo'ladi (masalan, yerlar, hududlar, resurslar, tirikchilik manbalari, madaniy meros yoki ko'chirishga ta'sirlar). FPIC ham jarayon, ham natija hisoblanadi. FPIC jarayoni quyidagicha bo'lishi kerak:

- Takrorlanuvchi: loyihaning potentsial ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan har qanday faoliyat boshlanishidan oldin boshlanib, loyiha dizayni va amalga oshirilishi davomida davom etadi.
- Ochiq va inklyuziv: Loyiha haqida aniq, oson tushunarli va madaniy jihatdan mos ma'lumotni taqdim etish.
- Ko'ngilli va majburlashsiz: Mahalliy xalq o'z ishtirokini erkin tanlash imkoniyatiga ega bo'lishini ta'minlash.
- Hujjatlashtirilgan va nazorat qilinadigan: mas'uliyatni ta'minlash uchun maslahatlashuvlar va kelishuvlar yozuvlarini saqlash.

Investorlardan quyidagi jarayonni amalga oshirish talab etiladi:

- Vakil muassasalarni xaritalashni o'z ichiga oladi
- Qoidalar, tarjimonlar va muddatlar bo'yicha kelishuvni o'z ichiga oladi
- Mahalliy tillarda madaniy jihatdan mos formatlarda ma'lumotni oshkor qilish
- Majburlashdan holi bo'lishni ta'minlaydi
- Natijalar, kelishuvlar yoki ularning yo'qligini hujjatlashtiradi
- Zarur bo'lganda (takroriy) keyingi muloqotlar uchun resurslarni o'z ichiga oladi
- FPICni o'tkazish va hujjatlashtirish hamda kelishilgan shartlarni bajarish uchun maxsus byudjet qatori (zaxira mablag'lari bilan) kiritilgan. FPIC talab etiladigan hollarda, IPP FPIC rejasi, muddatlari va byudjetini o'z ichiga oladi.

3.3.7 Foyda ulashish mexanizmlari

Loyihalar mahalliy xalqlarning loyiha foydalaridan foyda olishlarini ta'minlaydigan mexanizmlarni joriy etishi kerak. Bunga quyidagilar kiradi:

- Mehnat imkoniyatlari va ko'nikmalarni oshirish bo'yicha treninglar.
- Mos hollarda daromadni taqsimlash modellari.
- Jamoatchilik boshchiligidagi tashabbuslarni qo'llab-quvvatlash.
- Mahalliy xalqlarning madaniy va tabiiy merosini muhofaza qilishga sarmoya kiritish.

Foyda ulashish va tirikchilikni yaxshilash choralari tegishli tub xalq jamoalari bilan maslahatlashgan holda ishlab chiqiladi, IPP/ESAPda aniq chora-tadbirlar, byudjet va muddatlar bilan aks ettiriladi hamda tub xalq vakillari bilan kelishilgan ko'rsatkichlar bo'yicha monitoring qilinadi.

3.3.8 Mahalliy xalqlar rejasi (IPP)

Agar loyihalar tub xalqlarga potentsial ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lsa, loyihalar tub xalqlarning tashvishlari, huquqlari va manfaatlarini loyiha dizayni va amalga oshirilishiga to'g'ri integratsiya qilishni maqsad qilgan Tub xalqlarga oid siyosat (IPP)ni ishlab chiqishi kerak. IPP quyidagi asosiy jihatlarni o'z ichiga olishi lozim:

- **Kirish:** Loyiha va uning tub xalqlarga bo'lishi mumkin bo'lgan ta'siri bo'yicha umumiy ma'lumot.
- **Huquqiy va institutsional tizim:** tegishli milliy va xalqaro siyosatlarning qisqacha mazmuni.
- **Mahalliy xalqlarning boshlang'ich profili:** ta'sirlangan mahalliy jamoalarning demografiyasi, madaniyati, boshqaruvi va tirikchilik manbalari kabi jihatlarni o'z ichiga olgan tavsif.
- **Maslahatlashuv va FPIC jarayoni:** Tub xalqlar bilan aloqalarni hujjatlashtirish, zarur bo'lganda FPIC jarayonini o'z ichiga olgan holda.
- **Jinsiy baholash:** jinsga xos xavf va imkoniyatlarni aniqlash, jumladan GBV/SEAH (jinsiy zo'ravonlik va jinsiy ekspluatatsiya) masalalarini hisobga olgan holda.
- **Jamoaga asoslangan tabiiy resurslarni boshqarish:** Resurslardan barqaror foydalanish va foyda ulushi bo'yicha strategiyalar.
- **Mulk huquqi tartiblari:** An'anaviy va jamoaviy mulk huquqi tizimlari hamda yer va resurs huquqlarini hujjatlashtirish.
- **Ta'sirni baholash va yumshatish choralari:** Potentsial ijobiy va salbiy ta'sirlarni aniqlash hamda ularni bartaraf etish strategiyalari.
- **Foyda bo'lishish rejasi:** loyihadan tub xalqlarga adolatli foyda olishni ta'minlash strategiyalari.
- **Ijro etish tartiblari va tashkilotiy mas'uliyatlar:** IPPni amalga oshirishda rollar va mas'uliyatlarni aniqlash, qaror qabul qilishda mahalliy xalq vakilligini o'z ichiga oladi.
- **Shikoyat mexanizmi:** Madaniy jihatdan mos shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayonlari.
- **Byudjet:** Ishtirok etish, FPIC, kamaytirish va foyda bo'lishish choralari uchun xarajatlar baholashlari va byudjet ajratmalari.
- **Vaqt jadvallari:** IPP doirasidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish uchun kelishilgan muddatlar, jumladan maslahatlashuv jarayonlari, baholash, kamaytirish va foyda ulushi choralari, hisobot va baholash.
- **Monitoring, hisobot va baholash:** IPPni amalga oshirish va uning samaradorligini kuzatish uchun ramka.

3.3.9 Loyiha darajasidagi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi

Mahalliy xalqlarning muammolarini hal qilish uchun madaniy jihatdan mos loyiha darajasidagi shikoyatlarni bartaraf etish mexanizmi (GRM) tuzilishi kerak. Ushbu mexanizm quyidagilarni o'z ichiga olishi lozim:

- Mahalliy xalq vakillari bilan maslahatlashgan holda ishlab chiqilishi kerak.
- Ilgari amalda bo'lgan an'anaviy nizolarni hal qilish jarayonlarini, agar mumkin bo'lsa, qo'llash imkonini beradi.
- Bir nechta, qulay kanallar (anonim variantlar ham) taqdim etilishi kerak.
- Mahalliy tillarda ishlashi kerak.
- Shikoyat qiluvchilarni qarshi hujumlardan himoya qilish

- TPI va GCF GRMLar bo'yicha eskalatsiya uchun ma'lumotlarni kiritish.

3.3.10 Monitoring va hisobot

Loyihalar Yerli xalqlarga ta'sir qilganda, ularning ishtiroki, foydalari va shikoyatlarini kuzatib borish uchun monitoring tizimini o'z ichiga olishi kerak. Bu quyidagilarni o'z ichiga olishi mumkin:

- Muntazam rivojlanish hisobotlari va mahalliy xalq rahbarligidagi monitoring.
- Zarur bo'lganda mustaqil uchinchi tomon auditi.
- Lozim bo'lganda loyiha faoliyatlarini sozlash uchun fikr-mulohaza aylanmalari.

3.3.11 Vazifalar va Mas'uliyatlar

Fondning maslahatchisi IPPFni saqlash va amalga oshirish, vositalarni ko'rib chiqish va yangilash, saralash va due diligence jarayonlarini nazorat qilish, FPIC jarayoni va natijalarini kuzatish hamda IPPlarni oshkor qilish uchun mas'ul bo'ladi. Zarur hollarda – xususan Fondning TA inshootidagi IPPlar tegishli bo'lishi mumkin bo'lgan faoliyatlarda – maslahatchi mutaxassislikka tayanib, UNIDO va tegishli BMT tashkilotlarini jalb qiladi.²⁵

To'g'ridan-to'g'ri investitsiya oluvchilari malakali mahalliy xalq mutaxassislari bilan SEP/IPP/FPICni ishlab chiqish va amalga oshirish, madaniy jihatdan munosib ishtirokni ta'minlash hamda yutuqlar haqida hisobot berish uchun mas'ul bo'ladilar.

Moliyaviy institutlar (FIs) ushbu IPPFga muvofiq sub-kreditlar orqali mahalliy xalqlarga bo'lishi mumkin bo'lgan potentsial ta'sirlarni yetarlicha boshqarish imkonini beruvchi Ekologik va ijtimoiy boshqaruv tizimini (ESMS) saqlash uchun mas'ul bo'ladi.

²⁵ UNIDO o'zining Atrof-muhit va ijtimoiy himoya siyosati va protseduralarini qo'llaydi, bunda Tub aholi masalalariga oid Operatsion himoya 4 kiritilgan.

3.4 Ilova 4: To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun E&S bo'yicha indikativ skrining tekshiruv ro'yxati

To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun E&S skrining tekshiruv ro'yxati		
Investitsiya oluvchi va/yoki loyihaning nomi		
- Daromadlardan mo'ljallangan foydalanish / moliyalashtiriladigan faoliyat turi. - Loyiha joylashuvi.		
Skrining mavzusi	Ha/Yo'q	Izohlar / asoslash
Investitsiya Istisno ro'yxatidagi bitta yoki bir nechta faoliyatni o'z ichiga oladimi?		
Ushbu bosqichda obro'ga oid xavf hodisalari aniqlanganmi?		
Hozirgi bosqichda potentsial to'g'ridan-to'g'ri investitsiya mahalliy huquqiy va me'yoriy talablariga mos keladimi?		
Faoliyatlar mahalliy jamoalar va ishchilar uchun GBV yoki SEAH xavfini oshirishi mumkinmi?		

Investitsiya Yevropa Ittifoqi taksonomiyasi mezonlariga mos kelishi ehtimoli bormi?		
PAIga kutilayotgan ta'sir qanday?		
Qo'shimcha kontekstual xavflar		[Quyidagilarni o'z ichiga oladi, ammo ular bilan cheklanmaydi: • Zaif va mojarolar ta'siridagi vaziyatlar, agar tegishli bo'lsa • Ta'minot zanjiri muammolari Topilmalarni tavsiya etilgan ESDD doirasiga kiriting]
IFC Ijro standartlari	PS qo'llaniladimi: Ha/Yo'q	Izohlar/Tushuntirish/Hujjatlashtirish
PS1 – E&S boshqaruv tizimi		
PS2 - Mehnat va ish sharoitlari hamda Xalqaro Mehnat Tashkilotining asosiy konventsiyalari		
PS3 - Resurslardan samarali foydalanish va ifloslanishni oldini olish		
PS4 - Jamoat salomatligi, xavfsizligi va himoyasi		
PS5 - Yer sotib olish va majburiy ko'chirish		
PS6 - Biologik xilma-xillikni muhofaza qilish va tirik tabiiy resurslarni barqaror boshqarish		

PS7 - Mahalliy xalqlar Loyihaning ta'sir doirasida tub xalqlar mavjudmi yoki ular GCF Tub xalqlar siyosatida belgilanganidek, hududga jamoaviy bog'liqlik yoki huquqlarga ega emaslarmi?		[Agar ha bo'lsa, quyidagi savollarga javob berilishi kerak: • Qaysi mahalliy xalqlar ta'sirlanadi? • Mamlakat qonunan tub xalqlarni tan oladimi? Milliy pozitsiya bilan GCF tub xalqlar siyosati o'rtasida qanday farqlar mavjud? (Izohlang) • Loyihaning ta'sir doirasidagi mahalliy xalqlarning tarixiy, huquqiy va ijtimoiy konteksti qanday? • Mahalliy xalqlarning zaifligini oshiradigan omillar bormi (masalan, iqtisodiy chetlanish, yer yoki resurslarga cheklangan kirish, yoki iqlim xavflariga duchor bo'lish)? • Faoliyatlar mahalliy xalqlarning yerlariga, hududlariga, resurslariga, tirikchilik manbalariga yoki madaniyatlariga ta'sir qilishi mumkinmi? • FPIC talab qilinishi ehtimoli bormi? • Asosiy kutilayotgan ta'sirlar qanday? • Asosiy kutilayotgan foydalar qanday? Topilmalarni tavsiya etilgan ESDD doirasiga kiritish]
PS8 - Madaniy meros		
Boshlang'ich E&S toifasi	Asoslash	
ESDD tavsiya etiladigan doirasi: Kuzatuv – A toifasiga kiritilgan to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar keyingi bosqichga o'tmaydi, chunki bunday darajadagi xavfli investitsiyalar Jamg'armaning investitsiya strategiyasiga kirmaydi.		

3.5 Ilova 5: To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun E&S due diligence savolnomasining ko'rsatkichli qisqa mazmuni

To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun atama ekologik va ijtimoiy due diligence	
Investitsiya qilingan kompaniyaning nomi	
Mamlakat:	
Daromadlardan foydalanish To'g'ridan-to'g'ri investitsiya joylashuvi	
E&S Due Diligence mavzusi	Natijalar
E&S boshqaruvi	
E&S siyosati	
Tegishli xalqaro standartlar va milliy qoidalar	
Xavflar va ta'sirlarni aniqlash	
E&S tashkiliy salohiyati	
E&S monitoringi	
Shikoyat mexanizmi	
Manfaatdor tomonlar bilan aloqalar va ma'lumot oshkor etish	
Mehnat va ish sharoitlari	
Inson resurslari siyosati va protseduralari	
Etika kodeksi/Xulq-atvor kodeksi	
Xodimlarning shikoyat mexanizmi	

Uchinchi tomon pudratchilar	
Qo'shimcha E&S xavflari va ta'sirlar – tegishli hollarda	
Iqlim strategiyasi, resurslardan samarali foydalanish va ifloslanishni oldini olish	
Jamoat salomatligi, xavfsizligi va himoyasi	
Yer sotib olish va majburiy ko'chirish	
Biologik xilma-xillikni muhofaza qilish va tirik tabiiy resurslarni barqaror boshqarish	
Mahalliy xalqlar	IPPFga muvofiq, saralash bosqichida tub xalqlarning yerlarga, hududlarga yoki resurslarga mavjudligi va/yoki jamoaviy bog'liqligi aniqlangan taqdirda, ESDD quyidagilarni o'z ichiga olishi kerak: • Xavflar, ta'sirlar va imkoniyatlarni baholash • Investitsiya ob'ektining amaliyotlaridagi kamchiliklarni aniqlash va mumkin bo'lgan ta'sirlarni oldini olish, minimallashtirish, kamaytirish va/yoki kompensatsiya qilish choralarini belgilash • Mahalliy til va madaniy jihatdan mos aloqada bo'lish • FPIC qo'llanilishining amaliyotga mosligi va yetarliligi baholash • IPP qo'llanilishi va yetarliligi baholash
Madaniy meros	
Jinsiy va gender zo'ravonlik hamda jinsiy ekspluatatsiya va suiiste'mol	
Kontekstual xavflar	[Quyidagilarni o'z ichiga oladi, lekin ular bilan cheklanmaydi: • Nozik va mojarolar ta'siridagi vaziyatlar (qarang Ilova 9: Mojarolarga sezgirlik bo'yicha ko'rsatkichli baholash rejasining qisqa mazmuni), agar tegishli bo'lsa

	Ta'minot zanjiri muammolari Tavsiya etilgan ESDD doirasiga natijalarni kiritish]
Yakuniy E&S toifasi	Asoslash
Xulosa va tavsiyalar: kuzatuv – A toifasiga kiritilgan to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar keyingi bosqichga o'tmaydi, chunki bunday darajadagi xavfli investitsiyalar Jamg'arma investitsiya strategiyasiga mos kelmaydi.	

3.6 Ilova 6: Brownfield investitsiyalari uchun E&S muvofiqlik auditi bo'yicha indikativ tavsif

Ushbu tavsif brownfield investitsiyalari uchun ESDD jarayoni doirasida baholanishi lozim bo'lgan asosiy elementlarni belgilaydi. Har bir auditda barcha elementlar qo'llanilmasligi mumkin; auditning doirasi va tafsilot darajasi har bir investitsiyaning o'ziga xos xususiyatlariga mos ravishda moslashtirilishi kerak.

Atrof-muhitga muvofiqlik

- Maydon tarixi va ifloslanish
- Me'yoriy muvofiqlik
- Iqlim xavfi va chidamlilik

Ijtimoiy muvofiqlik

- Mehnat va kasbiy sog'liq va xavfsizlik
- Jamoa va manfaatdor tomonlarga ta'sir
- Inson huquqlari va yer resurslaridan foydalanish
- Madaniy va meros obyektlari bilan bog'liq masalalar

Xulosa va tavsiyalar

3.7 Ilova 7: Moliyaviy vositachilar uchun ko'rsatkichli E&S skrining tekshiruv ro'yxati

Moliyaviy vositachilar uchun E&S skrining tekshiruv ro'yxati		
Moliyaviy vositachining nomi		
Mamlakat:		
- Kutilayotgan daromadlardan foydalanish/sub-kredit portfelining tarkibi. - Kutilayotgan o'rtacha sub-qarz va sub-qarz bo'yicha maksimal limit.		
Skrining savoli:	Ha/Yo'q	Izohlar/Tushuntirishlar
Investitsiya Istisno ro'yxatidagi bitta yoki bir nechta faoliyatni o'z ichiga oladimi?		
Hozirgi bosqichda moliyaviy institutning atrof-muhit va ijtimoiy masalalarni boshqarish siyosati, jarayonlari yoki salohiyati bo'yicha mavjud ma'lumot bormi?		
Ushbu bosqichda obro'ga oid xavflar aniqlanganmi?		
Faoliyat yuritilayotgan mamlakat yoki kutilayotgan sub-kredit portfeli GBV yoki SEAH bo'yicha yuqori xavf tug'diradimi?		
Moliyaviy institut ilgari boshqa rivojlanish moliyaviy institutlari (DFI) yoki xalqaro moliyaviy institutlar (IFI) bilan hamkorlik qilganmi?		
Qaysi kontekstual xavflarni hisobga olish kerak?		[Quyidagilarni o'z ichiga oladi, lekin ular bilan cheklanmaydi:

		• GCF ta'rifiga muvofiq mahalliy xalqlarning mavjudligi yoki sub-kredit portfeli ta'sir qilishi mumkin bo'lgan yerlarga/hududlarga/resurslarga bo'lgan har qanday jamoaviy bog'liqlik • Kutilayotgan sub-kredit portfeli hududidagi tub xalqlarning tarixiy, huquqiy va ijtimoiy konteksti • Sub-kreditlar aniqlangan mahalliy xalqlarga ta'sir qilish ehtimoli va mumkin bo'lgan oqibatlari • Nozik va mojarolar ta'siridagi vaziyatlar Tavsiya etilgan ESDD doirasiga topilmalarni kiritish]
Boshlang'ich E&S toifasi	Asoslash	
ESDD tavsiya etilgan doirasi: Kuzatuv – FI-1 toifasiga kiritilgan investitsiyalar keyingi bosqichga o'tmaydi, chunki bunday darajadagi xavfli investitsiyalar Jamg'arma investitsiya strategiyasiga mos kelmaydi.		

3.8 Ilova 8: Moliyaviy vositachilar uchun ko'rsatmeli E&S FI due diligence savolnoma

Moliyaviy vositachilar uchun ko'rsatkichli ekologik va ijtimoiy ehtiyotkorlik tekshiruvi	
Moliyaviy institut nomi:	
Mamlakat:	
- Daromadlarni taqsimlash/sub-kredit portfelining tarkibi. - Sub-kreditning o'rtacha miqdori va sub-kredit bo'yicha maksimal limit.	
E&S Due Diligence mavzusi	Natijalar
E&S boshqaruvi	
E&S siyosati	
Istisno ro'yxati	
Tegishli xalqaro standartlar va milliy qoidalar	
E&S kategoriyalash	
E&S DD protseduralari	
E&S tashkiliy salohiyati	
E&S monitoringi	
Shikoyat mexanizmi	
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish va hisobot berish	
Mehnat va ish sharoitlari	
Inson resurslari siyosati va protseduralari	
Etika kodeksi/Xulq-atvor kodeksi	

Xodimlarning shikoyat mexanizmi	
Uchinchi tomon pudratchilar	
Jinsga oid savollar	
Xilma-xillik va gender tenglik bo'yicha siyosat/majburiyatlar	
GBV va SEAH bo'yicha siyosat/majburiyatlar	
GBV va SEA bo'yicha trening	
Jinsiy jihatdan javobgar shikoyat mexanizmi	
Mas'uliyatli moliya	
Mijozlar bilan aloqalar	
Ortiqcha qarzilik	
Ochiqlik va kreditlash amaliyotlari	
Qarz yig'ish amaliyotlari	
Mijoz shikoyatlari mexanizmi	
Ma'lumotlar maxfiyligi	
Mamlakat konteksti xavflari – moliyaviy institutlarning siyosatlarini, protseduralari, salohiyati	
Mahalliy xalqlar	[Agar tekshiruv davomida sub-kredit portfeli tub xalqlarga ta'sir qiluvchi loyihalarni o'z ichiga olishi ehtimoli aniqlansa, baholash o'tkaziladi]
Nozik va mojarolar ta'siri ostidagi vaziyatlar	[Agar mamlakat/hudud nozik va mojarolar ta'siridagi vaziyatda bo'lsa baholash o'tkaziladi, 9-ilova: Mojarolarga sezgirlik bo'yicha ko'rsatkichli baholash rejasiga qarang]
Boshqa E&S kontekstual xavflar (masalan, inson huquqlari, ta'minot zanjiri va o'rmonlarni kesish xavflari)	
Oxirgi E&S toifasi	Asoslash

Xulosa va tavsiyalar: Kuzatuv – FI-1 toifasiga kiritilgan investitsiyalar keyingi bosqichga o'tmaydi, chunki bunday darajadagi xavfli investitsiyalar Jamg'arma investitsiya strategiyasiga to'g'ri kelmaydi.	

3.9 Ilova 9: Konflikt sezgirligi bo'yicha indikativ baholash tavsifi

Konflikt sezgirligi bo'yicha baholash investitsiya oluvchining ijobiy va salbiy ta'sirlarini hamda uning konflikt dinamikasi bilan o'zaro ta'sirini aniqlaydi, shunda uning faoliyati taranglikni kuchaytirmasligini va imkon qadar tinchlikni mustahkamlash sa'y-harakatlarini qo'llab-quvvatlashini ta'minlaydi. Baholash quyidagi asosiy tarkibiy qismlardan iborat bo'lishi kerak:

- Konfliktni keltirib chiqaruvchi omillar, qo'zg'atuvchi sabablar va ishtirokchilar tahlili
- Kengroq siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy muhitni baholash
- Investitsiya oluvchining konflikt dinamikasiga qanday ta'sir qilishi yoki undan qanday ta'sirlanishini baholash
- Konflikt bilan bog'liq risklarni aniqlash va ularni kamaytirish choralarini belgilash
- Inklyuzivlik, tenglik va ijtimoiy uyg'unlikni rag'batlantirish usullarini baholash
- Konfliktga oid ta'sirlarni monitoring qilish va investitsiya oluvchining faoliyatlarini moslashtirish tizimi

3.10 Ilova 10: To'g'ridan-to'g'ri investitsiya uchun ESAP shabloni

Chora-tadbir	Kamchilik/Muammo		Bajarilishi lozim bo'lgan chora-tadbirlar	Yakunlash ko'rsatkichi / Tekshirish vositasi	Tugash sanasi	Holat
IFC PS1						
#						
IFC PS2						
#						
IFC PS3						
#						
IFC PS4						
#						
IFC PS5						
#						
IFC PS6						
#						
IFC PS7						
#						
IFC PS8						
#						
Jins va SEAH						
#						

3.11 Ilova 11: Moliyaviy vositachi uchun ESAP shabloni

Yo'q.	Chora	Dalillar	Vaqt jadvali	Yakunlanish holati
1.				
2.				

3.12 Ilova 12. To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun ESMS bo'yicha indikativ tavsif

Ushbu tavsif B toifasiga kiritilgan to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun ESMSning minimal elementlarini belgilaydi. Investitsiya oluvchilar quyidagilarni o'z ichiga olishi kerak:

- E&S siyosati
- Risklar va ta'sirlarni aniqlash
- Tegishli E&S risk boshqaruvi tizimi va rejalar (jumladan ESIA, ESMP, BMP, RAP, IPP, LMP, madaniy merosni boshqarish rejasi, OHS tizimi, ta'minot zanjiri va pudratchilarni boshqarish tizimi)
- Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va javob rejasi
- Manfaatdor tomonlarni aniqlash va jalb qilish rejasi
- Ichki va tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlari
- Tashkiliy salohiyat va kompetensiyalar
- ESMS monitoringi va uzluksiz takomillashtirish tizimi

3.13 Ilova 13: Moliyaviy vositachilar uchun ESMSning ko'rsatkichli tuzilmasi

Ushbu qisqa tavsif moliyaviy vositachining ESMSida bo'lishi kerak bo'lgan minimal elementlarni ko'rsatadi:

FI-3

- Investitsiya oluvchilarning istisno ro'yxati hamda milliy atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo'yicha qonun va qoidalarga muvofiqligini baholash tartiblari
- Tashqi shikoyat mexanizmi
- Tashkiliy salohiyat va malaka
- Inson resurslari siyosati
- Xulq-atvor kodeksi
- Xodimlarning shikoyatlarini ko'rib chiqish mexanizmi
- Uchinchi tomonlarning tegishli mehnat qonunlariga rioya qilishini ta'minlash tizimi

FI-2

FI-2 uchun yuqorida sanab o'tilgan elementlarga quyidagi qo'shimcha elementlar ham kiritilishi kerak.

- E&S siyosati
- TPI talablari bilan muvofiq investitsiya qilingan ob'ektlarning E&S xavflarini saralash, tasniflash, baholash, kamaytirish va nazorat qilish uchun E&S protseduralari va vositalari
- Kredit shartnomalaridagi E&S shartlari va qoidalari

3.14 Ilova 14: Indikativ ESIA qisqa mazmuni

Ushbu qisqa reja batafsil E&S xavf tahlilini talab qiladigan To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar jamg'armasiga taqdim etiladigan ESIAlar uchun kutilayotgan minimal tuzilma va mazmunni belgilaydi. Chuqurlik va batafsillik loyiha xavflariga mutanosib bo'lishi kerak.

- Ijro xulosasi.
- Loyiha tavsifi.
- Siyosat, huquqiy va institutsional tizim.
- E&S boshlang'ich holati.
- Xavflar va ta'sirlarni aniqlash va baholash.
 - IFC PS bilan mos keladi.
 - GBV va SEAH xavflari kiritilgan.
- Kamaytirish va kuchaytirish choralari.
- ESMP.
- Manfaatdor tomonlar bilan aloqalar va maslahatlashuv.
- Monitoring va hisobot.

3.15 Ilova 15: Indikativ ESMP qisqa mazmuni

ESMP aniqlangan E&S xavf va ta'sirlarini Investitsiya hayotiy tsikli davomida qanday boshqarilishini ko'rsatadi. U ESIA jarayonining muhim qismi bo'lib, yuqori yoki maxsus xavfga ega barcha B toifadagi investitsiyalar uchun talab etiladi, batafsil darajasi Investitsiyaning xavf profiliga mutanosib bo'ladi.

- Kirish va maqsad.
- ESIAda aniqlangan asosiy E&S xavflari va ta'sirlarining qisqacha mazmuni.
- Kamaytirish choralari.
- Monitoring va baholash rejasi.
- Muassasaviy tartib-taomillar va salohiyat.
- Trening va salohiyatni oshirish.
- Manfaatdor tomonlar bilan aloqalar va shikoyatlarni boshqarish.
- Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va javob choralari (agar tegishli bo'lsa).
- Hisobot berish va hujjatlashtirish.
- Byudjet va resurslarni taqsimlash.

3.16 Ilova 16: Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasining qisqacha mazmuni – To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun ko'rsatmalar

Ushbu Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasining (SEP) qisqacha mazmuni To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun investitsiya hayotiy tsikli davomida manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo'yicha tuzilmali va keng qamrovli yondashuvni ishlab chiqish va amalga oshirishda ma'lumotnoma sifatida xizmat qiladi. SEP investitsiyaning tabiati va hajmi hamda uning mumkin bo'lgan E&S xavf va ta'sirlariga mutanosib bo'lishi kerak.

1. Kirish va maqsad

- SEP maqsadi va u loyiha maqsadlari hamda E&S xavflarini boshqarishni qanday qo'llab-quvvatlaydi.
- IFC PS, milliy qonunchilik va Fondning E&S talablari bilan muvofiqlik.

2. Loyiha umumiy ko'rinishi

- Loyiha, joylashuv va faoliyatlarning qisqa tavsifi.
- Manzillashgan manfaatdor tomonlarni jalb qilishni talab qiluvchi asosiy E&S xavflar va ta'sirlarning qisqacha mazmuni.
- Loyiha muddati va asosiy bosqichlari.

3. Tartibga soluvchi va siyosat konteksti

- Tegishli milliy va xalqaro standartlar.

4. Manfaatdor tomonlarni aniqlash va tahlil qilish

- Asosiy manfaatdor tomonlar guruhlarini aniqlash, jumladan:
 - Ta'sirlangan jamoalar.
 - Zaif yoki chetlashtirilgan guruhlar.
 - Ishchilar va pudratchilar.
 - Mahalliy hokimiyat organlari va hukumat muassasalari.
 - Fuqarolik jamiyati tashkilotlari.
 - Boshqa tegishli manfaatdor tomonlar.

5. Ishtirok etish strategiyasi va usullari

- Ishtirok etish maqsadlari sharhi
- Loyiha bosqichlari bo'yicha rejalashtirilgan jalb etish faoliyatlari (masalan, rejalashtirish, qurilish, ekspluatatsiya.)
- Ishtirok etish usullarining turlari: ommaviy yig'ilishlar, fokus-guruhlar, yakka suhbatlar, so'rovnomalar, onlayn platformalar.

- Ayniqsa ayollarni o'z ichiga olgan zaif guruhlar uchun inklyuziv va madaniy jihatdan munosib ishtirokni hisobga olish.

6. Axborotni oshkor qilish

- Ochiqlanadigan ma'lumot turlari.
- Ochiqlik formati va chastotasi.
- Til va kirish imkoniyati bo'yicha ko'rib chiqishlar.

7. Shikoyatlarni bartaraf etish mexanizmi (GRM)

- Loyiha darajasidagi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi tavsifi.
- Javob va hal etish muddatlari hamda tartiblari.

8. Monitoring, baholash va hisobot

- Manfaatdor tomonlarning jalb etilishi qanday kuzatiladi va baholanadi.
- Ichki va tashqi hisobot berish majburiyatlari.

9. Rol va majburiyatlar

- SEPni amalga oshirish uchun rollarni taqsimlash (masalan, Jamiyat bilan aloqalar bo'yicha mas'ul xodim).
- Agar mavjud bo'lsa, uchinchi tomon vositachilari yoki maslahatchilar.

10. Byudjet va resurslar

- SEPni amalga oshirish uchun taxminiy byudjet.
- Ishtirok etish tadbirlari, tarjima, logistika va salohiyatni mustahkamlash uchun resurslarni taqsimlash.

3.17 Ilova 17: Mehnat boshqaruvi bo'yicha ko'rsatkich tartib sxemasi

Mehnat boshqaruvi tartibi loyiha yoki tashkilotning ishchi kuchini qanday boshqarishini, ishchilarga adolatli muomala qilinishini, xavfsiz ish sharoitlarini ta'minlashni hamda mehnat qonunlari va xalqaro standartlar, jumladan IFC PS2 talablariga rioya etilishini ko'rsatadi. Unda quyidagi elementlar bo'lishi kerak:

- Ishchi kuchi umumiy ko'rinishi (xodim turlari, taxminiy soni va rollari)
- Tegishli mehnat qonunlari va xalqaro standartlar
- Shartnomalar va ish vaqti
- Maosh va imtiyozlar
- Diskriminatsiyasiz va teng imkoniyatlar
- Mehnatkashlarning shikoyat qilish mexanizmi
- Xavfsiz ish sharoitlariga oid qoidalar
- Pudratchilar va subpudratchilarni boshqarish
- Mehnat amaliyotlarini monitoring qilish
- Ijro ko'rsatkichlari
- Ta'minot zanjirida bolalar mehnati va majburiy mehnat xavfini aniqlash va kamaytirish

3.18 Ilova 18: Ko'rsatkich ko'rinishidagi ko'chirish siyosati doirasining va ko'chirish bo'yicha harakatlar rejasining qisqacha mazmuni

Ko'chirish siyosati doirasidagi ramka aniq tabiati yoki joylashuvi hali ma'lum bo'lmagan ko'chirish ta'sirlarini boshqarish bo'yicha tamoyillar, protseduralar va institutsional tartib-taomillarni belgilaydi. Loyiha tafsilotlari yakunlangach va aniq ta'sirlar aniqlangach, ko'chirish faoliyatlarini amalga oshirishni yo'naltirish uchun Ko'chirish bo'yicha Harakatlar Rejasi ishlab chiqiladi.

Ko'chirish siyosati doirasini

- Ko'chirish bo'yicha maqsadlar va yo'riqnoma tamoyillari
- Huquqiy va institutsional tuzilma
- Loyihalarga moslik mezonlari va huquqlar matritsasi
- Mulkni baholash va kompensatsiya usullari
- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish va shikoyatlarni ko'rib chiqish tartiblari
- Ijro etish tartiblari va mas'uliyatlar
- Monitoring va baholash tizimi

Qayta joylashtirish bo'yicha harakatlar rejasi

- Loyiha tavsifi va konteksti
- Loyiyaning ta'sirlari va ta'sirlangan aholi tavsifi
- Ta'sirlangan aktivlarning ro'yxati va inventarizatsiyasi
- Ijtimoiy-iqtisodiy asosiy ko'rsatkichlar va zaifliklarni baholash
- Huquqiy va kompensatsiya doirasi
- Huquqlar matritsasi va malaka mezonlari
- Turar-joy va tirikchilikni tiklash hamda yaxshilash chorolari
- Ko'chirish joyini tanlash va ko'chirish bo'yicha tashkiliy choralar
- Manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuv va ishtirok etish rejasi
- Shikoyat mexanizmi
- Byudjet va amalga oshirish jadval
- Muassasaviy tartib-qoidalar va mas'uliyatlar
- Monitoring va baholash rejasi

3.19 Ilova 19: Biodiversitetni boshqarish bo'yicha ko'rsatmali reja qisqa mazmuni

Biodiversitetni boshqarish rejasi (BMP) investitsiya hayotiy tsikli davomida biodiversitetga oid xavf va ta'sirlarni aniqlash, kamaytirish hamda monitoring qilish tartibini belgilaydi. U Ekologik va ijtimoiy boshqaruv tizimining (ESMS) muhim bo'lagini tashkil etadi va tabiiy yoki muhim yashash muhitlariga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun zarur bo'lib, undagi batafsil daraja ESIA jarayonida aniqlangan biodiversitet qiymatlari va xavflarning ahamiyatiga mutanosib bo'ladi.

- Kirish va maqsadlar
- Siyosiy, huquqiy va institutsional tizim
- Biodiversitetning asosiy holati
- Biodiversitet xavflari va ta'sirlarini baholash
- Kamaytirish va boshqarish choralari
- Biologik xilma-xillikni monitoring va hisobot
- Vazifalar va Mas'uliyatlar
- Manfaatdor tomonlar bilan aloqalar
- Joriy etish jadvali va byudjeti
- Ko'rib chiqish va moslashuvchan boshqaruv

3.20 Ilova 20: Shartli Favqulodda Tayyorgarlik va Javob Rejasi (EPRP) Qisqacha Mazmuni

Ushbu tavsif EPRP tarkibiga kiritilishi kutilayotgan asosiy elementlarni belgilaydi. EPRP – bu yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan E&S (ekologik va ijtimoiy) favqulodda vaziyatlarni oldindan aniqlash, ularga javob berish va boshqarish uchun mo‘ljallangan protseduralar va resurslar to‘plami bo‘lib, odamlar, mulk va atrof-muhitga yetkaziladigan zararni minimallashtirish maqsadida o‘z vaqtida va muvofiqlashtirilgan choralar ko‘rilishini ta‘minlaydi. Tafsilot darajasi investitsiya oluvchining risklariga mutanosib bo‘lishi kerak.

- Potensial favqulodda vaziyatlarni aniqlash
- Turli favqulodda vaziyatlar uchun bosqichma-bosqich harakat rejalari
- Vazifalar va mas‘uliyatlar
- Favqulodda vaziyatlarga javob berish protseduralari
- Favqulodda zaxiralar va himoya vositalari
- Favqulodda rejalarni yetkazish va kommunikatsiya qilish
- Mahalliy hokimiyat organlari, favqulodda xizmatlar va ta’sirlangan jamoalar bilan muvofiqlashtirish
- O‘quv mashg‘ulotlari va sinov mashqlari
- Trening va xabardorlikni oshirish

3.21 Ilova 21: Taxminiy tasodifiy topilmalar protsedurasi sxemasi

Tasodifiy topilmalarni aniqlash tartibi loyiha faoliyati davomida ilgari noma'lum madaniy meros, arxeologik, paleontologik yoki tarixiy artefaktlar aniqlangan taqdirda investorlar tomonidan bajarilishi lozim bo'lgan bosqichlarni belgilaydi. U bunday tasodifiy topilmalar milliy meros qonunlari, xalqaro yaxshi amaliyotlar, jumladan IFC PS 8 va madaniy merosni muhofaza qilish tamoyillari bilan muvofiq tarzda boshqarilishini ta'minlaydi. Ushbu tartib yerni qazish yoki qurilish ishlari bilan bog'liq barcha to'g'ridan-to'g'ri investitsiya faoliyatlariga tatbiq etiladi.

- Maqsad va ko'lam
- Huquqiy va Siyosat Doirasi
- Tasodifiy topilmalar ta'riflari
- Tasodifiy topilmalar bo'yicha protseduraviy bosqichlar
 - Kashf etilgan hududda ishlarni darhol to'xtatish
 - Maydonni muhofaza qilish va xavfsizligini ta'minlash
 - Muvofiq idoralar va loyiha boshqaruvi xabardor qilinishi
 - Malakali mutaxassislar tomonidan baholash va hujjatlashtirish
 - Boshqaruv choralari bo'yicha qaror (joyida saqlash, olib tashlash, hujjatlashtirish yoki boshqa choralari)
 - Ruxsat olinganidan so'ng ishni davom ettirish uchun ruxsatnoma
- Vazifalar va Mas'uliyatlar
- Aloqa va hisobot
- Trening va xabardorlik
- Monitoring va ko'rib chiqish

3.22 Ilova 22: To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun yillik E&S ijro hisobotining ko'rsatkichli qisqa mazmuni

To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar uchun yillik E&S ijro hisobotining ko'rsatkichli qisqa mazmuni	
Investitsiya qilingan kompaniyaning nomi:	
Mamlakat:	
Hisobot topshirish sanasi:	
Loyiha holati va yangi operatsiyalar bo'yicha qisqacha ma'lumot:	
Atrof-muhit va ijtimoiy harakatlar rejasini (ESAP) amalga oshirish bo'yicha yangilanishlar:	
Banda #	
Umumiy yangilanishlar	
Investitsiya olgan korxona o'z faoliyatini kengaytirdi yoki buzib tashladi?	
Investitsiya olgan sub'ekt hisobot davrida atrof-muhit bo'yicha litsenziyalar, ruxsatnomalar yoki sertifikatlarni yangiladimi yoki yangi olganmi?	
Hisobot davrida avvalgi ekologik va ijtimoiy xavf baholashlari davomida aniqlangan va ESAPda qamrab olingan xavflardan tashqari yangi ekologik va/yoki ijtimoiy xavflar yoki ta'sirlarni aniqladingizmi?	
Atrof-muhit yoki ijtimoiy hodisa yuz berganmi?	
Muassasaga vakolatli organlar tomonidan operatsiyalarni vaqtincha to'xtatish, qisqartirish yoki yopish, sanksiyalar, jarimalar va/yoki tuzatish choralari rejasi qo'llanganmi?	
Pudratchilaringiz va/yoki subpudratchilaringiz tomonidan sodir etilgan jiddiy sog'liq va xavfsizlik qoidabuzarliklari aniqlanganmi?	
E&S siyosati va Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi (ESMS)	
E&S siyosati va/yoki ESMSda o'zgarishlar bo'ldimi?	
E&S boshqaruvidagi rollar va mas'uliyatlar o'zgardi-mi?	
E&S masalalari bo'yicha mas'ul xodimlar tegishli tayyorgarlikdan o'tganmi?	
Ta'sirlangan jamoalar, ta'sirlangan mahalliy xalqlar, jamoatchilik a'zolari yoki fuqarolik jamiyati tashkilotlaridan hech qanday shikoyat yoki da'vo oldingizmi?	

Iqtisodiy va ijtimoiy masalalar bo'yicha manfaatdor tomonlar bilan aloqalar rejasining amalga oshirilishi (yoki undagi o'zgarishlar) haqida ma'lumot bering va manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarni qisqacha bayon qiling:	
Mehnat va ish sharoitlari	
HR/protseduralardagi yangilanishlar	
Etika kodeksidagi yangilanishlar	
Jamoaviy qisqartirish bo'yicha ma'lumot (agar tegishli bo'lsa)	
Hisobot davrida qabul qilingan xodimlarning shikoyatlari	
Xodimlarni jins bo'yicha taqsimot	
OHS hodisalari va halokatlar bo'yicha tahlil	
Xodimlar, pudratchilar va subpudratchilarga berilgan OHS bo'yicha treninglar:	
Resurslardan foydalanish va samaradorlik hamda ifloslanishni monitoring qilish	
Ma'lumotlar:	
Elektr energiyasi iste'moli:	
Suv iste'moli:	
Chiqindi suvlarni oqizish:	
Havo chiqindilari:	
Chiqindilar	
Yer sotib olish	
Loyiha operatsiyalari bilan bog'liq yer sotib olish bo'yicha har qanday faoliyat hisobot davrida amalga oshirildimi?	
Yer sotib olish quyidagilarga olib keldi: (a) uy-joy va boshqa yer bo'lmagan aktivlarning yo'qolishi, yoki (b) daromad/tirikchilik manbalarining yo'qolishi (shu jumladan hujjatga ega bo'lmagan aholiga ta'sir)?	
Loyiha qurilishi umumiy mulk resurslariga (masalan, jamoat inshootlari, ommaviy yaylov yerlari, o'rmon va boshqalar) kirishni cheklaydimi?	

3.23 Ilova 23: Moliyaviy vositachilar uchun yillik E&S ijro hisobotining ko'rsatkichli qisqa mazmuni

Moliyaviy vositachilar uchun yillik E&S ijro hisobotining ko'rsatkichli qisqa mazmuni	
Moliyaviy vositachining nomi:	
Mamlakat	
Hisobot topshirish sanasi	
E&S mavzusi	Javoblar
E&S boshqaruvi	
Flda quyidagi hujjatlar/protseduralar (ESMS) mavjudmi:	
E&S siyosati	
Istisno ro'yxatiga qarshi tekshirish	
E&S xavflarini kategoriyalash	
Moliyalashtirish shartnomalaridagi E&S majburiyatlari	
E&S ijrosini monitoring qilish	
E&S bo'yicha belgilangan rollar va mas'uliyatlar	
Hisobot davri davomida ESMSga kiritilgan o'zgarishlar	
Keyingi hisobot davrida ESMSni ishlab chiqish yoki yangilash bo'yicha rejalar	
E&S tashkiliy salohiyati	
E&S masalalarini nazorat qilish	
E&S bo'yicha trening	
Manfaatdor tomonlar bilan aloqalar va E&S hisobotlari	
Shikoyat mexanizmi	
Hisobot davrida qabul qilingan shikoyatlar	
Ichki yoki tashqi manfaatdor tomonlarga E&S bo'yicha hisobot berish	
Hisobot davrida yuz bergan E&S hodisalari	

TPLning sub-kredit portfelining E&S xavfi toifalari bo'yicha taqsimoti:	
B toifa (o'rta E&S xavfi):	
C toifa (past E&S xavfi):	
Inson resurslarini boshqarish	
HR/protseduralardagi yangilanishlar	
Etika kodeksidagi yangilanishlar	
Jamoaviy qisqartirish bo'yicha ma'lumot (agar mavjud bo'lsa)	
Hisobot davrida qabul qilingan xodimlarning shikoyatlari	
Xodimlarni jins bo'yicha taqsimoti	
Flda jinsiy asosdagi zo'ravonlik va bezovtalikni (GBVH) kamaytirish uchun quyidagi chora-tadbirlar mavjudmi:	
Jinsiy bezorilik va ish joyidagi zo'ravonlikning barcha shakllariga nisbatan nol bag'rikenglik siyosati yoki aniq majburiyat	
Jinsiy asosdagi zo'ravonlik va bezovtalik (GBVH) da'volarini aniqlash, oldini olish va bartaraf etish bo'yicha trening	
Jinsiy jihatdan javobgar shikoyat mexanizmi GBVH da'volari uchun	
Mashg'ulotlar	
Moliyaviy institutda mijozlar va foydalanuvchilarni himoya qiluvchi quyidagi siyosatlar va/yoki protseduralar bormi:	
Mijozning kredit tarixi va/yoki mavjud qarzlarni tekshirish	
Foiz stavkalari va/yoki to'lovlar	
Mijoz ma'lumotlarini himoya qilish	
Xilma-xillik va inklyuziya	
Mijozlar uchun shikoyatlar mexanizmi	
Mijozni himoya qilish standartlariga muvofiqlik	
Iqlim va barqarorlik	
Moliyaviy institutda quyidagi mavzularni qamrab oluvchi strategiya, reja yoki siyosat bormi:	
Barqarorlik	
Iqlim maqsadlari	
Moliyaviy institut yoki uning ona guruhi yillik barqarorlik hisobotini e'lon qiladimi?	
Agar mavjud bo'lsa, iltimos, quyida qiymatlarni kiriting:	
1-darajali emissiyalar (yiliga CO2 ekvivalenti tonnalari)	
2-darajali emissiyalar (yiliga CO2 ekvivalenti tonnalari)	

3-darajali emissiyalar (yiliga CO2 ekvivalenti tonnalari)	
Iqlim xavfi boshqaruvi, boshqaruv va oshkor etish:	